

“

«Είμαι τα πλούτη όλα που αρνιέται ένας φτωχός, τα αταίριαστα όνειρα που μοιράζεται ο τρελός, είμαι σαν έρωτας κρυφός και ζηλευτός, είμαι βροχή και δεν είμαι κανενός»

www.estot.gr

ΕΣΤΩ

Νοέ/Δεκ 2014 || Τεύχος 6 || Διανέμεται Δωρεάν

Πόδια σε όσους έχουν φωνή...

σελ. 2

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο Άγιος Βασίλης δεν υπάρχει

Μαρία Πετρίτση • σελ. 3

ΚΟΡΜΙΑ ΣΤΗ ΣΙΩΠΗ

Sine diabolo nullus dominus

Αλεξία Παλαιστή • σελ. 11

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΙΝΑ

Το ταξίδι του Ματαρόα στην Ικαρία

Μαρία Μπαρέλη-Γαγλία • σελ. 17

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΜΗΔΗ...

17 Νοεμβρίου 1973

Πιτσιρίκος • σελ. 15

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΩΣΗ...

Ενσυναίσθηση Λίνα Μανέτα

σελ. 13

ΜΙΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΗ

Η θλίψη της εξουσίας

Ευστράτιος Παπάνης • σελ. 6

ΜΗ ΕΠΑΝΑΡΩΜΕΝΗ ...ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το Ισλαμικό Κράτος και το ματωμένο φεγγάρι

Θωμάς Τσαλαπάτης • σελ. 9

ΑΝΟΙΚΟΝΟΜΗΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ

Τρεκλίζοντας προς την α-συναρτησία

(οδηγός κεϋνσιανισμού σε ταληράκια)

Techie Chan • σελ. 25

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΑΝΕΙΑ

Το σπίτι του Γκάμπο

σελ. 19

ΜΙΚΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Οι ποντικοί των κελαριών

Zan-Zak Ρουσσώ • σελ. 16

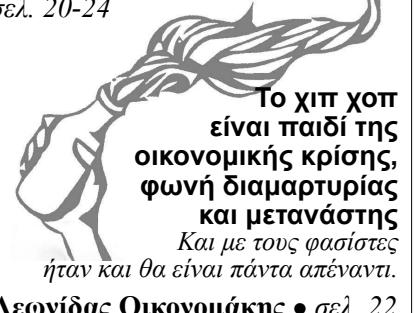
ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

σελ. 36-38

Αφιέρωμα

Social Waste «Στη γιορτή της Ουτοπίας»

σελ. 20-24

Το χιπ χοπ είναι παιδί της οικονομικής κρίσης, φωνή διαμαρτυρίας και μετανάστης

Και με τους φασίστες ήταν και θα είναι πάντα απέναντι.
Λεωνίδας Οικονομάκης • σελ. 22

Συνέντευξη

Παναγής Μπαρμπάτης

Τα Μουσικά Σύνολα της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας. • σελ. 29-32

Προδημοσίευση

Τα Ιόνια Νησιά το Έτος 1863 Ντέιβιντ Τόμας Άνστεντ

Μετάφρ.: Χρήστος Χριστόπουλος
Εκδόσεις «Αιγιαλός» • σελ. 33-35

Διαβάστε επίσης

Ε. Παπάνης: Η γενιά του εφήμερου. Οι νέοι της κρίσης (σ. 12) • **Πιτσιρίκος:** Ο Ανδρέας Παπανδρέου και η γενιά του Πολυτεχνείου (σ. 14) • **Θ. Τσαλαπάτης:** Η Αμφίπολη και εγώ (σ. 7) • **Ε. Παπάνης:** Άνομα συστήματα (σ. 8)

Πόδια σε όσους έχουν φωνή...

Ενώ ο πόλεμος μαίνεται νεαρός πολιτικός κρατούμενος της δικτατορίας Μεταξά νοσηλεύεται δίπλα σε τραυματία του Αλβανικού μετώπου σε νοσοκομείο της Αθήνας. Ο τραυματίας έχει χάσει τα δύο του πόδια από τα γόνατα και κάτω. Στο βάθος ακούγεται η Σοφία Βέμπο να τραγουδάει σε παράσταση που έδινε σε διπλανή αίθουσα. Ο τραυματίας βρίζει με βαρύτατους χαρακτηρισμούς την τραγουδίστρια «που κάνει φασιστική προπαγάνδα του Μεταξά ενώ σκοτώνονται τα παιδιά στο μετωπό». «Ωρέ, σε μένα τα λες; Γιατί δεν τα λες στην ίδια;» απαντά ο πολιτικός κρατούμενος. «Αν είχα πόδια θα πήγαινα να της τα πω» αποκρίνεται με παράπονο ο τραυματίας. «Αν σε πάω θα της τα πεις;». «Ναι θα της τα πω». Ο πολιτικός κρατούμενος ξεσκέπασε τον τραυματία, τον φορτώθηκε στην πλάτη και κρατώντας τον από τους ορφανούς μηρούς του τον μετέφερε μέχρι την αίθουσα της εκδήλωσης όπου και τήρησε την υπόσχεση του.

Αυτή η πραγματική ιστορία που επέζησε κόντρα στη φασιστική λογοκρισία της εποχής και τη λήθη του χρόνου δίνει με συμβολικό τρόπο - σχεδόν μυθικό - την βασικότερη ανάγκη της εποχής μας και κάτι που έχει κάνει σημαία του το έντυπο αυτό: είναι πολύ σημαντικό να προσπαθείς να δώσεις πόδια σε αυτούς που έχουν φωνή.

Σε φίλους, γνωστούς και άγνωστους που στις τε-

λευταίες εκλογές μας εγκαλούσαν γιατί «γράφουμε εκ του ασφαλούς από τον καναπέ» και δεν συμμετέχουμε «ενεργά» στην πολιτική ή έλεγαν ότι κάνουμε «εξεγέρσεις λόγων, όχι πράξεων», η ιστορία έχει δώσει μόνη της την απάντηση που αρμόζει. Οι Χούντες προτιμάνε να βασανίζουν Κοροβέσηδες και να εκτελούν τους Víctor Jara, οι Κόντρας κυνηγάνε δασκάλους και οι Ταλιμπάν μαθήτριες και μαθητάδες. Αυτό δεν γίνεται τυχαία: γνωρίζουν καλά ότι ένα από τα ισχυρότερα όπλα εναντίον τους είναι αυτό του λόγου και της λογικής, της παιδείας και της εκπαίδευσης. Δεν χρειάζεται να είσαι χουντικός για να γνωρίζεις ότι το ευκολότερο που μπορείς να κάνεις για την πολιτική είναι να συμμετέχεις στις «εκλογικές» της διαδικασίες, αρκεί να είσαι από αυτούς που κατανοούν ότι η πολιτική δεν υπάρχει μόνο για προσωπικά συμφέροντα και εγωπάθειες αλλά κυρίως για να υπηρετεί την κοινωνία και αυτό απαιτεί πίστη, αφοσίωση, ιδρώτα και αίμα.

Τισώς δε φτάσουμε ποτέ (σ)τα παραδείγματα που επικαλεστήκαμε. Θα συνεχίσουμε όμως να προσπαθούμε και θα επιμένουμε να δίνουμε πόδια σε όσους έχουν φωνή και φωνή σε όσους το μόνο που τους έχει απομείνει είναι να τρέχουν. Γιατί εμείς αντέχουμε στην ιδέα ότι υπάρχουν άνθρωποι που φωνάζουν ή τρέχουν καλύτερα από εμάς και μπορούμε να είμαστε μαζί τους. ■

έστω

Νοέ/Δεκ 2014 || Τεύχος 6

Εκδίδεται περιστασιακά, απροειδοποίητα και με άποψη. Διανέμεται δωρεάν.

Άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Οχι Παραγγελγή Έργα 3.0 Μη εισαγόμενο.

Επιτρέπεται η έντυπη και ηλεκτρονική αναπαραγωγή και ΔΩΡΕΑΝ διανομή των κειμένων (μη εμπορική χρήση) ή του συνόλου του εντύπου υπό την αντηρή προϋπόθεση της μη τροποποίησης του περιεχομένου και της αναφοράς των συγγραφέων-δημονυργών του υλικού και της πηγής ως ακολούθως:

Πηγή: έστω - www.estoto.gr

Συντακτική Ομάδα:

Το **έστω** δεν συντάσσεται από κανέναν και με κανέναν.

Αγγαντεύει το Ιόνιο, ταξιδεύει στα πέλαγα και ακούει προσεκτικά για να μπορεί να μιλάει με όλο τον κόσμο.

Παρατηρήσεις, αποστολή άρθρων για δημοσίευση και επικοινωνία:

Τηλ.: 211 790 2112,

Φαξ: 211 790 5003,

Email: [info \[at\] estoto.gr](mailto:info@[at]estoto.gr),

Φόρμα Επικοινωνίας:

www.estoto.gr/contact

Είμαστε ακόμα ζωντανοί ...στο χαρτί!

Συχνά στη ζωή τα πράγματα μας ξεπερνάνε χωρίς απαραίτητα να μας προσπερνάνε. Στο πρώτο τεύχος η κρυφή μας προσδοκία ήταν να εκφραστούμε, να ακουστούμε, να συζητήσουμε, να ακούσουμε, να συμφωνήσουμε, να διαφωνήσουμε και πάνω απ' όλα να κάνουμε νέους και καλούς φίλους. Γνωρίζαμε πολύ καλά ότι φίλους κάνουμε όσο εύκολα τους χάνουμε αλλά το δύσκολο - πολλές φορές και πέρα από τις δυνάμεις μας και τις όποιες προσπάθειες μας - είναι να τους κρατήσουμε. Και επειδή το **έστω** δεν έχει λόγο ύπαρξης αν αυτή δεν στηρίζεται σε ανθρώπους με πόθους, με πάθη, με όνειρα και αγάπες, σε ανθρώπους με τους οποίους να αξίζει να τα μοιραστείς όλα αυτά, η μόνη υπόσχεση που δώσαμε ήταν για το περιστασιακό και απροειδοποίητο της επικοινωνίας.

Η σιωπή και η ενδοσκόπηση που ακολούθησε το τελευταίο τεύχος και τις εκλογές δεν έμελλε να κρατήσει για πολύ. Το **έστω** είχε πλέον γίνει κάτι πέρα και πάνω από τους εμπνευστές και συντελεστές του. Οι πιστοί - πλέον - αναγνώστες με τα επίμονα ερωτήματα

στο δρόμο για το επόμενο τεύχος και οι άγνωστοι φίλοι του **έστω** που μας αναζήτησαν για να γίνουν γνωστοί, συμμέτοχοι και συνένοχοι δυνάμωσαν την δική μας εμμονή και επιμονή.

Κάπως έτσι η παρέα μεγάλωσε αποκτώντας νέα ορμή, νέα ψυχή και νέα δύναμη. Στο **έστω** τίποτα δεν έχει αλλάξει αλλά και τίποτα δεν είναι όπως παλιά. Γιατί το όνειρο μας να μην γίνουμε λίγοι, μικροί και μίζεροι πήρε την εκδίκηση του. Η παρέα μεγάλωσε και άπλωσε. Η ανάσα της αγωνίας μας πέρασε από την Ικαρία, το Βέλγιο, την Αθήνα, τη Χίο, την Κρήτη, τη Μυτιλήνη, τις φωτεινές γωνιές του διαδικτύου και μας έφερε κοντά σε ανθρώπους με τους οποίους μοιάζει να γνωρίζομαστε χρόνια αφού μας ενώνουν κοινά πάθη, κοινοί πόθοι και κοινές ουτοπίες. Για την προθυμία με την οποία ανταποκρίθηκαν τους ευχαριστούμε από καρδιάς.

Η μόνη μας υπόσχεση είναι ότι «περιστασιακά και απροειδοποίητα» η παρέα θα μεγαλώνει, η φωνή θα δυναμώνει και τα όνειρα θα ανταμώνουν για να πάρουν την εκδίκηση τους. ■

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο Άγιος Βασίλης δεν υπάρχει

Μαρία Πετρίτση.

Υπάρχει ένας αλάθητος τρόπος να καυτηριάζεις μια πληγή, ένα συναίσθημα, μια έξη.

Στη διαδικασία αυτή, η δυσφορία είναι φυσικά αναμενόμενη: καμία χειρουργική επέμβαση δεν έχει πλάκα.

Όταν όμως πρόκειται για θέμα ζωής ή θανάτου, σαφώς προτιμάς να διασχίσεις έναν κάμπο με αγκάθια παρά να περιμένεις να βγουν τα φίδια να σε φάνε.

Ο τρόπος αυτός είναι μάλλον απλός ως προς τη σύλληψή του.

Το άρρωστο «κάτι» συνήθως χτυπιέται καλύτερα με τα δικά του μέσα.

Η πληγή χτυπιέται με νυστέρι που την σκάβει λίγο περισσότερο για να την καθαρίσει.

Το συναίσθημα παλεύεται με τα τραγούδια / μέρη / λόγια / εικόνες που το έχτισαν και το συνόδευαν όσο διαρκούσε αμφίπλευρα το πάθος (τόσο ώστε να γίνεις αναίσθητος σε αυτά).

Και η έξη χρειάζεται μια νέα έξη για να αποδομηθεί, και σιγά σιγά να σβήσει.

Είναι σκληρό να πρέπει κάποιες φορές να αποχωρίζεσαι αιφνιδίως πράγματα, καταστάσεις και ανθρώπους που έχεις αγαπήσει βαθιά, ερωτικά κυρίως.

Οι ανθρώπινες σχέσεις όμως, ενέχουν πάντοτε τον κίνδυνο της ανατροπής. Της διάψευσής τους.

Κανένας βέβαια δεν το σκέφτεται αυτό όταν τις εγκαινιάζει.

Όπως οι έφηβοι και οι νεαροί, έτσι και οι

ερωτευμένοι οικειοποιούνται το αίσθημα - ή έστω την εντύπωση - της αθανασίας.

Οι νέοι έχουν την ωραία ψευδαισθηση πως είναι αθάνατοι σωματικά και ψυχικά, και οι ερωτευμένοι πως η σχέση τους είναι μοναδική, και ποτέ δεν θα λήξει.

Είναι όμορφοι οι θιασώτες του ανέφικτου, ακριβώς επειδή προσδίδουν - έστω και προσωρινά - ένα ανθρώπινο πρόσωπο στις κατεξοχήν απάνθρωπες καταστάσεις: στο χρόνο που περνά και στην φθορά των πάντων.

Διασκεδάζουν τις εντυπώσεις όσων σοφότερων πέρασαν ήδη από εκεί και γνωρίζουν όσα αυτοί αρνούνται να πιστέψουν.

Ενίστε, τους βοηθούν να παραβλέψουν, ή έστω να λησμονήσουν για λίγο την ματαιότητα της ύπαρξης και να τοποθετηθούν μέσα σε ένα δανεικό ιδανικό πλαίσιο, που ναι μεν δεν τους ανήκει οριστικά, από την άλλη όμως

επιδρά ανακουφιστικά, και τους ανανεώνει.

Με την ίδια λαχτάρα και θαυμασμό που ένας γέροντας κρατά στα πόδια του και χαίρεται με ένα μωρό παιδί που του χαμογελά και του μεταδίδει κύματα ζωής και διάρκειας που στην ουσία ο ίδιος δεν έχει, οι ενήλικες επωφελούνται από την έξαψη των νεαρών που θεωρούν πως είναι μοναδικοί και άτρωτοι σε αυτό τον κόσμο. Και αυτό, όχι μόνον όσον αφορά στις ανύπαρκτες ακόμη ρυτίδες τους ή τα ακόμη δροσερά τους χείλη, αλλά και στο εύρος και στην ισχύ των αισθημάτων τους, που τα χειρίζονται και τα επιδεικνύουν ως αναλλοίωτα και μοναδικά στην πλάση.

Τα παραμύθια είναι όμορφα, ποτίζουν τις ψυχές και διευκολύνουν τον ύπνο των δικαίων.

Οσο μεγαλώνουμε και χάνουμε αναγκαστικά και εκ των πραγμάτων την πίστη μας σε αυτά, τόσο θεριεύει μέσα και γύρω μας ο κίνδυνος της αναπόφευκτης ξηρασίας.

Όμως σε περιστάσεις σαν αυτήν τα λόγια είναι μάταια, περιττά, και λίγα.

Και τούτο εδώ το κείμενο γράφτηκε ένα φθινοπωρινό απόγευμα σε μια βόρεια πόλη με βροχή, μόνο και μόνο για να επιχειρήσει να παραπονεθεί διακριτικά, να βγάλει λίγη πίκρα απέναντι στις προτετελεσμένες διαδρομές που υποχρεούνται να διανύουν όλα τα πράγματα του κόσμου.

To σκίτσο είναι του Συμεών Κορδού.

Η Μαρία ζει και εργάζεται στο Βέλγιο αλλά με παρούσια ιδιαίτερα αισθητή στην Ελλάδα αφού μπορείτε να την ακούσετε από την ραδιοφωνική εκπομπή της «Είμαστε εναίσθητοι και όχι σαν τα μούτρα σας» (μαζί με τον επίσης γνώριμο από τις σελίδες του έστω SykoFantiS - Μανώλη Μανραντωνάκη) στο «Radiobubble» και «Στο Κόκκινο» και να την διαβάσετε μέσα από τα άρθρα, τα βιβλία της και το διαδίκτυο (www.mariapetrtsi.gr). ■

ΑΠΟ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΕ ΕΚΛΟΓΕΣ ΞΕΜΕΙΝΑΜΕ ΑΠΟ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μαθήματα πορνείας

Η πολιτική ηθική στα χρόνια της κρίσης.

Γιώργος Π. Κρεμμύδας

Προεκλογική ομιλία των Γερουσιαστή Μπάρακ Ομπάμα στο Μάντσεστερ του Νέου Χαμσάιρ για το αξίωμα του Προέδρου των Η.Π.Α. (Ιανουάριος, 2008). Κυριαρχεί το σύνθημα «Άλλαγή που μπορούμε να πιστέψουμε» ενώ χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον και το «Ναι μπορούμε» (Yes we can). Ο απολογισμός της θητείας του (ακόμα και μετά την ανανέωση της) είναι κατώτερος των συνθημάτων: μιστική εξωτερική πολιτική βασισμένη σε τυφλές επιθέσεις με μη επανδρωμένα αεροσκάφη και ένα κουτσουρεμένο σύστημα ιατροφαρμακευτικής κάλυψης. Πηγή Φωτ.: tonythemisfit@Flickr.

«Η πολιτική στα χέρια των αστών καταντάει πορνεία» θυμάμαι να λέει σε προεκλογική περίοδο, από πανύψηλη εξέδρα, νεαρός και φέρελπις επαναστάτης. Και αυτό που επαναφέρει στη μνήμη μου μετά από εικοσιπέντε και πλέον χρόνια την φράση αυτή δεν είναι ούτε η κρυφή γοητεία του ανατρεπτικού μηδενισμού, ούτε η ένταση της διατύπωσης που έκανε τη βραχνή φωνή του να λυγίζει και τις καρωτίδες του να αγγίζουν τα όρια ρήξης, ούτε το γεγονός της επαλήθευσης της ρήσης από τον ίδιο τον ομιλητή αφού έκτοτε διέπρεψε και διαπρέπει μετά βαῖων και κλάδων στο άθλημα που τόσο γλαφυρά περιέγραψε.

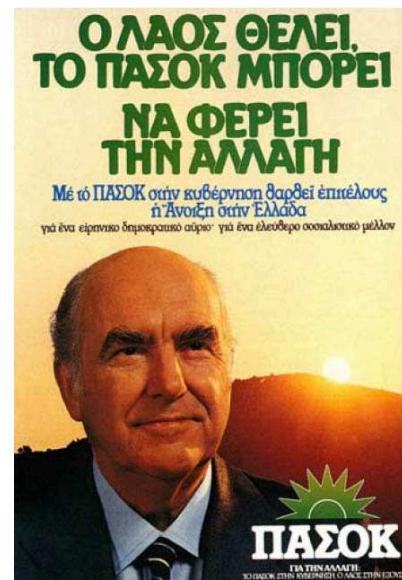
Η διαπίστωση αναδύεται στην επιφάνεια σχεδόν αυθόρυμη από την απλή εμπειρική παρατήρηση. Καθημερινά ολοένα και πιο συχνά, ολοένα και από περισσότερους, η πολιτική

αντιμετωπίζεται σαν πορνεία. Για κάποιους το «λειτούργημα» είναι θεάρεστο και οι υπηρέτες του καθαγιασμένοι όταν είναι να κάνουν «τη δουλειά τους» (κατά κανόνα στα μουλωχτά) όμως δημόσια επικρίνουν την πολιτική ηθική και πρακτική. Οι ίδιοι άνθρωποι που αφήνουν την αξιοπρέπεια τους στον προθάλαμο για να «εξυπηρετηθούν», οι ίδιοι άνθρωποι είναι ικανοί να σου αραδιάσουν (προφορικώς τε και γραπτώς!) αμέτρητες ηθικολογικές αηδίες τις οποίες γρήγορα ξεχνούν από συμφέρον ή από ματαιοδοξία.

Ενδιαφέρον έχει και η αντίδραση των ίδιων των ανθρώπων της πολιτικής σε τέτοιους αφορισμούς. Απαντούν σε αυτούς με προσωπική ευθιξία και βίαια λες και αυτός ο τόπος δεν είδε ποτέ φυλακή τον πανίσχυρο Υπουργό και τον αεικίνητο Δήμαρχο, ούτε βουλευτές της κυβέρνησης να ξεφωνίζουν ο ένας στον άλλο («είναι πολλά τα λεφτά Άρη»), ούτε βουλευτές και υπουργούς να εξευτελίζονται για μεγάλα ή μικρά ποσά. Ακόμα χειρότερα, μοιάζουν να αγνοούν ή να αδιαφορούν παντελώς που με δική τους ευθύνη έγιναν συνάδελφοι τους αυτοί που τώρα τους κουνάνε το δάχτυλο και τους απειλούν ενώ ανερρυθρίαστα αναλαμβάνουν εργολαβίες του σαλονιού και του λιμανιού. Παρ' όλα αυτά υπερασπίζονται συνενοχικά το σύνολο της πολιτικής και σχεδόν το σύνολο των πολιτικών - συναδέλφων σαν να μην υπάρχει ίχνος εκπόρνευσης αλλά και ίχνος ευθύνης σε όλα αυτά.

Για όσους δεν ονειρεύονται πεφωτισμένους συνταγματάρχες και αλάνθαστους βασιλιάδες να κυβερνάνε αυτό τον τόπο, το ερώτημα παραμένει πιεστικό και αμείλικτο: είναι πορνεία η πολιτική; Και αν όντως είναι ποιος «εξυπηρετείται», ποιος πουλάει προστασία και ποιος πλη-

ρώνει, και πάνω απ' όλα πως μπορεί να αλλάξει τρόπους και να επαναποκτήσει την αξιοπρέπεια της; Υπάρχει πολιτική πέρα από το πεζοδρόμιο; Αυτά τα ερωτήματα, παρά την ιδιαίτερη της αλληγορίας, είναι ζωτικής σημασίας και ιδιαίτερα δύσκολα γιατί σε αυτά εύκολες απαντήσεις δίνουν κυρίως αυτοί που ονειρεύονται στρατιωτικούς, γαλαζοαίματους και τσιφλικάδες να διαφεντεύουν αυτό τον τόπο.

Προεκλογική αφίσα του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος για τις εκλογές του 1981 στις οποίες είχε προταχθεί το σύνθημα «Άλλαγή» και στην πιο επιτακτική εκδοχή του: «Έδώ και τώρα Άλλαγή». Η νίκη του Π.Α.Σ.Ο.Κ. στις 18/10/1981 έφερε σημαντικές αλλαγές στη χώρα οι οποίες άρχισαν να εξανεμίζονται όταν οι διάδοχοι του Α. Παπανδρέου στην Προεδρία τον κόμματος και στην Πρωθυπουργία άλλαξαν ριζικά τον ιδεολογικό, κοινωνικό και πολιτικό προσανατολισμό τουν. Ιστορική ειρωνεία: στις 23/4/2010 ο Γεώργιος Ανδρέας Παπανδρέου ήταν αυτός που ανακοίνωνε την προσφυγή της χώρας στο Δ.Ν.Τ. και την «Τρόικα» των δανειστών.

Είναι βέβαιο ότι δεν αρκεί να αναζητήσουμε την «εκπόρνευση» μόνο σε μίζες, συνωμοσίες, διαπλοκές, μικρά και μεγάλα συμφέροντα, σε προσωπικές ή πολιτικές αναξιοπρέπειες.

Γιατί μπορεί να είναι όλα αυτά βασικά στοιχεία και αίτια της απαξίωσης της πολιτικής στα μάτια της κοινωνίας αλλά η εξάντληση του θέματος σε αυτή την συλλογιστική προσέγγιση κρύβει ένα σοβαρότατο κίνδυνο: να θεωρήσουμε ότι αν (και όταν) αποκατασταθεί «η τάξις και η θητική» θα πάψει η πολιτική να καταντάει πορνεία, αν αντικαταστήσουμε τους «διεφθαρμένους» με άλλους «αδιάφθορους» τα πράγματα μαγικά θα διορθωθούν.

Αφίσα του Συνδικάτου «Αλληλεγγύη» (Solidarność) για τις εκλογές της 4ης Ιουνίου 1989: ο ηθοποιός Γκάρυ Κούπερ (από το κλασσικό γονέστερον «High Noon» - «Το Τρένο θα Σφυρίζει Τρεις Φορές» - 1952) με το λογότυπο της Αλληλεγγύης πίσω του και στο στήθος και ψηφοδέλτιο στο χέρι αντί του εξάσφαιρου. Η αφίσα αποδείχθηκε προφητική: μέχρι το τέλος του χρόνου η κυβέρνηση της Αλληλεγγύης είχε καταφύγει στην «καουνπόκη φροντίδα» του Δ.Ν.Τ. και είχε ψηφίσει όλα τα απαραίτητα μέτρα δημοσιονομικών περικοπών, λιτότητας και ιδιωτικοποίησης των κρατικών βιομηχανιών αν και προεκλογικά μιλούσε για «αυτοδιαχειριζόμενες επιχειρήσεις»...

Η συλλογιστική αυτή είναι λάθος γιατί μπορεί μεν να ισχύει το παλιό ρητό που θέλει να αλλάξουν τα κορίτσια και όχι η διακόσμηση στους οίκους ανοχής που δεν πάνε καλά οι δουλειές, ωστόσο από μόνη της η αλλαγή προσώπων δεν αλλάζει τη φύση του επαγγέλματος. Πολλά τα ιστορικά παραδείγματα, από το «Αλλαγή εδώ και τώρα» του 1981 στην Ελλάδα

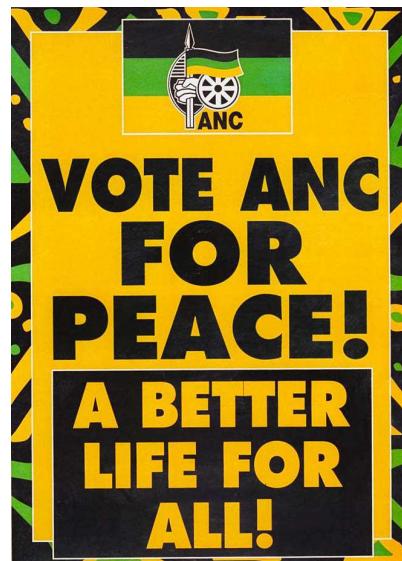
μέχρι το «Αλλαγή που μπορούμε να πιστέψουμε» (Change we can believe in) του 2008 στις Η.Π.Α. και από την «Αλληλεγγύη» (Solidarność) του Λεχ Βαλέσα μέχρι το Εθνικό Αφρικανικό Κογκρέσο του Νέλσον Μαντέλα. Σε όλες τις περιπτώσεις η πολυπόθητη «Αλλαγή» αφορούσε εν τέλει - και σε βάθος χρόνου - κυρίως αλλαγή προσώπων και φρουράς στην κορυφή και πολύ λιγότερο διακριτή αλλαγή στην ουσία της πολιτικής και κατ' επέκταση στη βιώσιμη ευημερία του λαού. Έτσι τα όποια αρχικά επιτεύγματα γρήγορα αποδομήθηκαν ανοίγοντας το δρόμο σε ένα μέλλον εξίσου ή περισσότερο ζοφερό από το παρελθόν που παρέλαβαν.

Την ίδια απειλή αντιμετωπίζουν και οι πολιτικές δυνάμεις του Ευρωπαϊκού νότου που ευαγγελίζονται την «Αλλαγή» και μάλιστα σε μία περίοδο που η αποτυχία να την εκφράσουν και να την πετύχουν υπονομεύει το μέλλον της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ήπειρου. Δεν μιλάμε για τις πολιτικές δυνάμεις με «απευθείας ανάθεση» που εμφανίστηκαν εν μέσω κρίσης σε Ιταλία και Ελλάδα για να αναχαιτίσουν το κύμα δυσαρέσκειας και να απορροφήσουν μέρος της φυγής από τα πρώην ισχυρά κόμματα εξουσίας. Αυτές είναι καταδικασμένες από την ίδια την λογική της σύστασής τους. Αναφερόμαστε κυρίως σε εκείνες τις δυνάμεις στις οποίες η κοινωνία φαίνεται να εναποθέτει τις ύστατες ελπίδες της για ουσιαστική αλλαγή πορείας.

Αυτές οι δυνάμεις κινδυνεύουν να αποτύχουν αν δεν κατορθώσουν να εξασφαλίσουν το μοναδικό στοιχείο το οποίο ξεχωρίζει την πολιτική από την πορνεία και δεν είναι άλλο από την ενεργοποίηση και την ευρεία και δυναμική συμμετοχή της κοινωνίας σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής λειτουργίας. Κάτι τέτοιο φαίνεται σήμερα να είναι πολύ περισσότερο ζητούμενο παρά δεδομένο.

Είναι γ' αυτό το λόγο περισσότερο από κάθε άλλη φορά αναγκαίο οι πολιτικοί μπροστάρηδες να θυμηθούν τα ρητά που βροντοφώναζαν

στη νιότη τους και να αντισταθούν στις σειρήνες της πολιτικής εκπόρνευσης που τραγουδάνε όλο και πιο επίμονα όλο και πιο μαγευτικά όσο ο λαός στρέφεται προς αυτούς. Αντίστοιχα η κοινωνία πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι δεν ωφελεί να εμπιστεύεται τυφλά και να δίνει λευκές επιταγές σε πολιτικούς που αύριο θα αποκαθηλώνει για την αποτυχία τους ή για τις αμαρτίες τους. Εξάλλου, στις μέρες μας, πολιτική που δεν έχει από πίσω της τη στήριξη αλλά και τον αμείλικτο έλεγχο ενός ευρύτατου λαϊκού κινήματος είναι καταδικασμένη να γίνει τυφλή και υπάκουη υπηρέτρια μεγάλων συμφερόντων, ντόπιων και ξένων.

Αφίσα του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου (ΑΕΚ) για τις εκλογές του 1994: «Ψηφίστε ΑΕΚ για την Ειρήνη - Μια καλότερη ζωή για όλους». Μετά την σαρωτική νίκη του Κονγκρέσου και του Νέλσον Μαντέλα (62.65%) ο θρυλικός «Χάρτης της Ελευθερίας» (ένα ριζοσπαστικό κείμενο αρχών του ΑΕΚ με 35 χρόνια ιστορίας) εγκατείφθηκε για να εφαρμοστεί η «Συναίνεση της Ουάσινγκτον», η λογική οικονομικών μέτρων που υφίσταται από το 2010 και η Ελλάδα.

Μόνο η ενεργός συμμετοχή, η δυναμική διεκδίκηση και ο πολιτικός αγώνας ολόκληρης της κοινωνίας μπορεί να γλυτώσει την ίδια από νέες προδοσίες και τους μπροστάρηδες από το νομοτελειακό πολιτικό «κρέμασμα» αν καταλήξουν να κυβερνάνε ερήμην τον λαού. ■

ΜΙΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΗ

Η θλίψη της εξουσίας

Ευστράτιος Παπάνης.

Επίκ. Καθηγητής Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

«*I love life*» (αγαπάω τη ζωή). Οδός Πειραιώς. Έργο του STMITS (Stamatis - www.stmtsart.com). Πηγή Φωτ.: aestheticsofcrisis@Flickr.

Εξετάστε με βλέμμα εναργές το δημόσιο βίο και σύντομα με δέος θα διαπιστώσετε πως κίβδηλες είναι οι θεωρίες που από πράξεις και έργα και παραδείγματα δεν συνοδεύονται. Ο λόγος έχει την ιδιότητα να συγχέει το πραγματικό με το ιδεατό, το άτοπο με το λογικό, το επαχθές με το ποθητό. Στη γλώσσα όλα συνδέονται, δικαιολογούνται, υποστηρίζονται. Όμως είναι η δράση, που καταξιώνει και επι-

“κίβδηλες είναι οι θεωρίες που από πράξεις και έργα και παραδείγματα δεν συνοδεύονται”

κυρώνει όσα στο νου με περισσή ευκολία συναγελάζονται. Και το βάθος των στερήσεων ή των θυσιών η δοκιμασία που καταδεικνύει την αξία των προθέσεων. Αν μάλιστα η ματιά σας διακορεύει το επίπλαστο, όχι με λιγότερη φρίκη, θα συμπεράνετε, πως πίσω από την κάθε φαυλότητα η ανεπάρκεια και η ανασφάλεια κρύβονται, συγκεκαλυμμένες με το μανδύα του συνωμοτικού, του απωθημένου και του απροσδιόριστου.

Κάθε τάση για εξουσία καταμαρτυρεί σεξουαλική διαστρέβλωση, βροντοφωνάζει τους επαίνους της μητέρας - που δεν ειπώθηκαν, διατρανώνει τη χαμηλή αυτοεκτίμηση - που δεν κερδήθηκε με σεβασμό, ευδιάκριτα όρια, υπευθυνότητα και αγάπη. Μια μορφή διαστροφής το πάθος για άσκηση συστηματικής επιρροής στους ανθρώπους, που κατευνάζει την οργή ενός παιδιού που δεν αξιώθηκε της νηνεμίας και της θωπείας που του έπρεπε. Κι έτσι, κινήματα ολόκληρα τις ρίζες τους αναζητούν σε μια ερωτική ματαίωση, στη μανία για επίδειξη και στην αποτρόπαια ναρκισσιστική επιβεβαίωση, πλαισιωμένα εκ των υστέρων με ρακένδυτες ιδεολογίες και λέξεις βαρύγδουπες και ασθμαίνουσες. Η ιστορία, που γράφεται από τους ηγέτες και όχι από τον απλό άνθρωπο, είναι μια αφήγηση πόνου, θανάτου και κοινωνικού εξανδραποδισμού.

“Δείτε κάποιον πέρα από το μέτρο να φανατίζεται με ιδεολογίες, όσο ουμανιστικές κι αν είναι, και θα έχετε μπροστά σας έναν ανώμαλο, που ονομάτισε τις ανάγκες του ιδανικά.”

Ψάξτε, λοιπόν, τα πεπραγμένα και την προσωπικότητα, όχι μόνο των πολιτικών, αλλά όλων εκείνων των μικρο-τυράννων της καθημερινότητας, καθηγητών, iερέων, προέδρων, πανεπιστημιακών, διευθυντών και σταδιακά θα εξυφάνετε το σουρεαλιστικό σκηνικό διαπλεκομένων ερωτικών παθών, παραλογισμού, εντίκτων καθηλωμένων, που ανανήφουν και ενδυναμώνονται από τη διεγερτική έξαψη μιας εξουσίας μάταιης, εφήμερης και τοξικής. Δείτε κάποιον πέρα από το μέτρο να φανατίζεται με ιδεολογίες, όσο ουμανιστικές κι αν είναι, και θα έχετε μπροστά σας έναν ανώμαλο, που ονομάτισε τις ανάγκες του ιδανικά.

Γιατί η κοινωνική αλληλεγγύη, η αγάπη και η αρετή δεν είναι ιαχή, αλλά μια σιωπηλή και μοναχική πορεία προς την αυτοπραγμάτωση. Και το αίτημα για αμεσότερη δημοκρατία, για την ιστορία των πολιτών, πιο επίκαιρο από ποτέ.

Πηγή: erapanis.blogspot.gr/2012/10/blog-post_29.html ■

“Κάθε τάση για εξουσία καταμαρτυρεί σεξουαλική διαστρέβλωση...”

Ανοικτή Πρόσβαση - Άδεια Χρήσης

Ελεύθερο λογισμικό / Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα

έστω Το έντυπο **έστω** στοιχειοθετήθηκε με **XELATEX** με προσαρμογή της κλάσης **PaperTeX**.

www.estο.gr Ο δικτυακός τόπος του **έστω** βασίζεται σε **Drupal**, στην διανομή **OpenPublish**.

CC BY SA Εκτός αν υπάρχει διαφορετική σήμανση σε επιμέρους υλικό, το **έστω** διατίθεται με άδεια **Creative Commons** Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση
Όχι Παράγωγα Έργα 3.0 - Μη εισαγόμενο.

Ο ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΑΛΜΑΤΩΝ

Η Αμφίπολη και εγώ

Θωμάς Τσαλαπάτης

Γκράφιτι των ισπανών καλλιτεχνών Pichi & Avo πάνω σε κοντέινερ στο πλαίσιο του North West Walls Street Art Festival στο Βέλγιο.

Πηγή Φωτ.: www.pichiavo.com.

Είναι εκείνο εκεί το συναίσθημα, που σε συναντά καμιά φορά σε κηδεία γνωστού, συγγενή ή φίλου ακόμα, εκείνη η στιγμή που παρά την ειλικρινή σου λύπη, τη δεδομένη σχέση σου και το βιωμένο πένθος σου αδυνατείς να κλάψεις ή έστω να βουρκώσεις. Και τότε αρχίζει. Η αμφιβολία πρώτα και ύστερα οι ενοχές απέναντι στον εαυτό σου, τους γύρω σου και κυρίως το πρόσωπο που αποχωρίζεσαι. Οι δεύτερες σκέψεις, το ξήλωμα των βεβαιοτήτων σου. Και ύστερα μια στιγμή σιωπής, παγωμένης ψυχραιμίας και συνειδητοποίησης. Η ύπαρξή σου τεντωμένη και όρθια μεμιάς, κόντρα σε όλα τα άλλα. Ο καθένας λες, έχει τον δικό του τρόπο να πενθεί. Έστω στην μοναξιά του δικού του παραδείγματος.

Ας αναλογιστούμε τη μοναξιά αυτή στην αντίστροφη ακριβώς περίπτωση. Την αμφιβολία μεγεθυμένη ανάμεσα σε προπόσεις, θριαμβολογίες και χειροκροτήματα, την αμηχανία ανάμεσα σε προκατασκευασμένες εκδηλώσεις και υποκριτικές ζητώ-

κραυγές, την ήρεμη αυτή αδιαφορία που ακολουθεί την αποδοχή της αδυναμίας σου να ταυτιστείς. Πόσο μάλλον όταν ξέρεις πως αυτή η σχέση - τουλάχιστον για σένα - δεν είναι καθόλου δεδομένη, πόσο μάλλον όταν, άσχετα με όσα, άγαρμπα και απότομα σε δίδαξαν να ξέρεις πως το μόνο που έμαθες είναι πως το παρελθόν οικοδομείται και αυτό από το παρόν σου (και γι' αυτό πόσα λίγα είχανε να πουν), πόσο μάλλον όταν η αμφιβολία σου ξεκινά στο σημείο που σε καλούν να βιώσεις τις δικές τους βεβαιότητες.

Χρησιμοποιώ αυτόν τον παραλληλισμό ακριβώς γιατί νοιώθω πως όλο αυτό το χειροκρότημα γύρω από την ανασκαφή της Αμφίπολης κρύβει από πίσω του κάτι το πένθιμο, κάτι το βουβό που προσπαθούμε να καλύψουμε με φλύαρα σάβανα, κομμένα από πολιτικάντικες ρητορείες, ραμμένα από δημοσιογραφίζουσες αφέλειες. Άλλωστε, για τάφους δεν μιλάμε;

“...ζήσαμε τη δεκαετία του '90, όπου η έξαρση της δημόσιας ιστορίας και της συγκεκριμένης ρητορικής, ήρθε ταυτόχρονα με την έξαρση του εθνικισμού.

...Είνός εθνικισμού που τώρα θέριεψε και τις νύχτες μαχαιρώνει ανθρώπους στις γωνίες.”

Ίσως γιατί όλα μοιάζουν με απόηχο της εποχής εκείνης που η θριαμβολογία ήταν ο μόνος τρόπος να αρθρώνεις το παρόν, της εποχής εκείνης που παρελθόν και παρόν παρελαύναν παράλληλα ζητώντας χώρο ταυτόχρονο στο ίδιο παραμύθι, κάτω από την τέντα της πιο μακάριας αισιοδοξίας, εξορίζοντας την όποια ιστορία. Ή ίσως γιατί ζήσαμε τη δεκαετία του '90, όπου η έξαρση της δημό-

σιας ιστορίας και της συγκεκριμένης ρητορικής, ήρθε ταυτόχρονα με την έξαρση του εθνικισμού. Ενός πρακτικού εθνικισμού, λειτουργικό μπάλωμα ταυτότητας, συμπλήρωμα παρόντος, μητιά ανάτασης (μέχρι και πατριωτισμό τον βάφτισαν μερικοί, μπας και σταματήσει να έχει απδία γεύση και τον καταπιούμε). Ενός εθνικισμού που τώρα θέριεψε και τις νύχτες μαχαιρώνει ανθρώπους στις γωνίες.

Και οι λέξεις βουίζουνε στα αυτιά σου, μαθαίνοντας τρόπους από τα κουνούπια του Αυγούστου: «Συγκίνηση», «παγκόσμιο ενδιαφέρον», «διθυραμβικά σχόλια από την παγκόσμια κοινότητα», «τουρισμό!», «η Ελλάδα που σηκώνεται στα πόδια της». Η γλώσσα αυτή δεν είναι τίποτα άλλο παρά μία ακόμη αποτύπωση του κοινότοπου. Του κοινότοπου και δεδομένου τρόπου με τον οποίο πρέπει να σκεφτόμαστε, να πράττουμε και να περιφέρουμε αυτό το κοινότοπο «Εμείς». Αυτό το προκατασκευασμένο, πειθαρχημένο και δεδομένο «Εμείς». Για τον τρόπο που πρέπει να αντιλαμβανόμαστε την αισθητική, την ιστορία και τελικά τον εαυτό μας. Ας το παραδεχτούμε. Εδώ δεν μιλάμε για αρχαιολογία - και πόσο λίγοι αλήθεια μιλάνε, δεν μιλάμε καν για ιστορία. Εδώ μιλάμε για ένα συναίσθημα και για έναν τρόπο που απενθύνεται στον καθένα μας προσωπικά.

**“δεν είμαστε ούτε καν τα σπασμένα αγάλματα.
Είμαστε ο ακρωτηριασμός τους.”**

Ιστορία δεν σημαίνει μόνο να θυμάσαι, αλλά κυρίως να ξεχνάς. Να φιλτράρεις τα γεγονότα του παρελθόντος μέσα στο χρόνο, επιτρέποντας σε ελάχιστα – αυτά που θεωρείς σημαντικά αλλά και αυτά που ταυτόχρονα θεωρείς πως συμπυκνώνουν όλα τα

άλλα - να περάσουν, να παραμείνουν, να εξιστορήσουν. Να πετάξ το πλήθος και να συγκρατείς τη μονάδα που κυριαρχεί και το περιγράφει. Έτσι και η κυρίαρχη αφήγηση της Αμφίπολης δεν σημαίνει μόνο να θυμόμαστε κάποιο παρελθόν και κάποια ιστορία που κλείστηκαν με τιμές σε κάποιο τάφο. Σημαίνει κυρίως να ξεχνούμε.

Αυτή τη φορά όμως δεν είναι το παρελθόν αυτό που μας ζητείται να ξεχάσουμε. Είναι το παρόν μας.

Γιατί όσο και να το επιθυμούν οι τρισχιλιετείς Έλληνες του Παπαρηγοπούλειου κανόνα δεν είμαστε τα αγάλματα. Όσο και να το τραγουδάει η γενιά του '30 - κυρίαρχη ακόμη - μέσα σε ποιήματα, σχήματα στοχα-

σμών και επαναλήψεις, δεν είμαστε ούτε καν τα σπασμένα αγάλματα. Είμαστε ο ακρωτηριασμός τους.

Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Εποχή.

Πηγή: GROUCHO MARXISM
tsalapatis.blogspot.gr

ΝΑΡΚΙΣΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑ

Άνομα συστήματα

Ευστράτιος Παπάνης.

Επίκ. Καθηγητής Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Οι προσδοκίες των πολιτών. «Όλοι πρέπει να είναι ίσοι απέναντι στον νόμο», γκράφιτι της Faith47 στο Κέντρο Τάουν.

Πηγή Φωτ.: smbaxter24@flickr.

Κανένα σύστημα, είτε αφορά τη δικαιοσύνη, την υγεία, την παιδεία ή τις εξουσίες τις νομοθετικές ή εκτελεστικές, δεν έχει το δικαίωμα να επικαλείται την αρχή της ανεξαρτησίας, για να αποστασιοποιηθεί από το λαό. Από πουθενά δε νομιμοποιείται η θικά να αξιολογείται εσωτερικά, ώστε να νοθεύει τα κριτήρια και τα αποτελέσματα, συγκαλύπτοντας τις αδυναμίες του, παραμένοντας στο απυρόβλητο και αποθαρρύνοντας τον εξωτερικό έλεγχο. Οποιοδήποτε σύστημα αποκλείει την άμεση συμμετοχή των πολιτών από τη διαμόρφωση των δυναμικών του, με το κλασικό κόλπο της περιπλοκότητας και της πολυνομίας, είναι τυραννικό και σαθρό και

πρέπει με τρόπους ειρηνικούς ή ριζοσπαστικούς να επαναθεμελιωθεί εκ βαθέων.

Τα συστήματα αυτά με πρόσχημα την ελευθερία τους και τη δημοκρατία γίνονται περίκλειστα, σταματούν να επικοινωνούν, να αλληλεπιδρούν προς όφελος του πολίτη. Αναπτύσσουν διαδικασίες, iεροτελεστίες, όρους και ιδιολέκτους αγνώστους, περίπλοκες, δαιδαλώδεις, για να τρομάζουν τον κόσμο και να του καλλιεργούν την ψευδαίσθηση πως παράγουν έργο. Εξαναγκάζουν τους εξυπηρετούμενους να νιοθετούν την νοστρή διαλεκτική τους, για να πετύχουν το αυτονότο, με σκοπό να τους υποδουλώσουν με την απειλή της ενοχής και της συνέργειας. Στην πραγματικότητα μόνο τους μέλημα είναι να αυτοσυντηρούνται και να διατηρούν την πυγμή τους, που εκπορεύεται μεν από το λαό, αλλά με διαδικασίες αντιπροσώπευσης, που με τα χρόνια έχουν ατονήσει και έχουν μετατραπεί σε αδιάφορα πανηγύρια.

Τέτοια συστήματα νομοτελειακά εξελίσσονται σε προπύργια διαφθοράς και παρακμής και αλλοιώνουν την θική οποιουδήποτε εργάζεται σε αυτά, καθιστώντας τον συνυπεύθυνο και υπόλογο. Στα άνομα αυτά μορφώματα δεν υπάρχουν πιόνια και αρχηγοί, που κινούν τα νήματα: Υπάρχουν μόνο ένοχοι, που αργά ή γρήγορα θα εξοβελιστούν από την κοινωνία, όσο ανεκτική ή αδιάφορη κι αν είναι. Για

τον απλό λόγο πως ο ναρκισσισμός τους τα κάνει μη λειτουργικά και καρκινώματα στις προσδοκίες των πολιτών.

Πηγή: epapanis.blogspot.gr/2014/10/blog-post_31.html

Ο Ευστράτιος Παπάνης γεννήθηκε το 1969 στην Αγίασο της Λέσβου. Σπούδασε Ψυχολογία στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών και Μεθοδολογία Έρευνας σε μεταπτυχιακό επίπεδο (MSc) στο Πανεπιστήμιο Reading της Βρετανίας. Απέκτησε το διδακτορικό του δίπλωμα στην Παιδαγωγική από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Παράλληλα έχει τελειώσει Δημοσιογραφία και κατέχει δίπλωμα Συστηματικής Οικογενειακής Θεραπείας. Διδάξε στη Σχολή Αξιωματικών της ΕΛ.Α.Σ., στα Τμήματα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θράκης και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στο διδασκαλείο «Αλέξανδρος Δελμούζος», στα Π.Ε.Κ. Λέσβου και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Είναι Επίκουρος Καθηγητής του τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ερευνητής στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Πρόεδρος της Επιτημονικής Επιτροπής για τα KEKYKAMEA B. Αιγαίου, Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Κοινωνικής Πρόνοιας «Θεομήτωρ», μέλος του Δ.Σ. του Κέντρου Πρόληψης κατά των εξαρτήσεων «Πνοή» και Πρόεδρος του Συλλόγου «Φύλων του Ιδρύματος Θεομήτωρ». ■

Έργα του:

Λογοτεχνία του Facebook, 2013, Εκδόσεις I. Σιδέρης • Ο θαμπωμένος καθρέφτης του εαυτού μας, 2013, Εκδόσεις I. Σιδέρης • Η αυτοεκτίμηση, 2011, Εκδόσεις I. Σιδέρης • Μεθοδολογία έρευνας και διαδίκτυο, 2011, Εκδόσεις I. Σιδέρης • Η αυτοεκτίμηση και η μέτρηση της, 2004, Ατραπός. ■

ΜΗ ΕΠΑΝΑΡΩΜΕΝΗ ...ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το Ισλαμικό Κράτος και το ματωμένο φεγγάρι

Θωμάς Τσαλαπάτης

Ο Αμπού Μπακρ αλ-Μπαγκντάντι, ο χαλίφης του Ισλαμικού Κράτους και Εμίρης του Ισλαμικού Κράτους του Ιράκ και του Λεβάντε. Πηγή Φωτ.: wikimedia.org

Την Τετάρτη τα ξημερώματα, το φεγγάρι εμφανίστηκε κόκκινο, γεμάτο αίμα. Το «ματωμένο φεγγάρι» (έτσι καθιερώθηκε να αποκαλείται, σε μια απόδειξη πως η ζωή μιμείται τα κοινότοπα λογοτεχνικά μοτίβα) προκλήθηκε λόγω της τέλειας ευθυγράμμισης Ήλιου, Γης και Σελήνης με αποτέλεσμα η Γη να καλύψει πλήρως τον μοναδικό φυσικό δορυφόρο της, βάφοντάς τον στα κόκκινα για μία περίπου ώρα. Το φαινόμενο ήταν ορατό μονάχα στην Αμερική και την Ασία. Τις ίδιες περίπου ώρες, από το πιο κόκκινο κομμάτι της Ασίας ταξίδευε η φήμη πως το κουρδικό Κομπάνι στα βόρεια σύνορα της Συρίας είναι έτοιμο να παραδοθεί στο στρατό του Ισλαμικού Κράτους. Μια είδηση που πυροδότησε διπλωματική κινητικότητα, αναβρασμό και εξεγέρσεις στις κουρδικές κοινότητες της Τουρκίας και της Ευρώπης, αλλά και όλο και αυξανόμενη ανησυχία για τη φύση, τα όρια και τις ικανότητες του Ισλαμικού Κράτους. Από όποια πλευρά και αν το κοιτάξεις το Ισλαμικό Κράτος (I.K.) είναι το τελευταίο στάδιο μετάστασης

του Ισλαμικού φανατισμού. Ενός φανατισμού που ακόμα και η Αλ Κάιντα (από την οποία ξεπήδησε το I.K.) περιέγραψε ως ακριβώς αυτούς τους όρους διαφημίζει τον εαυτό του. Και αν η σφοδρότητα, η ταχύτητα και η σκληρότητα των μουτζαχεντίν, μοιάζουν ικανές να αλλάξουν τις γεωστρατηγικές ισορροπίες όχι μονάχα της ευρύτερης περιοχής, αλλά και το ευρύτερο δίχτυ ισχύος, είναι καιρός να αλλάξουμε και εμείς κάποιες βεβαιότητες και κάποια συμπεράσματά μας.

“κάθε αμερικανική βόμβα στη Μέση Ανατολή μεγαλώνει τον αριθμό των μελών του Χαλιφάτου”

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η Αραβική Άνοιξη και τα κινήματα των αγανακτισμένων περιέγραψαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως εργαλεία φύσει προοδευτικά, ταυτίζοντάς τα με την άμεση δημοκρατία, την άρση της λογοκρισίας, την αυτοοργάνωση. Αυτό που απέδειξε ο ISIS, είναι πως τα μέσα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τους ακριβώς αντίθετους σκοπούς. Τα μέλη του ανεβάζουν μεγάλο αριθμό φωτογραφιών, βίντεο και περιγραφών των μαζικών εκτελέσεων, των αποκεφαλισμών, των βιασμών και των λοιπών βιαιοτήτων. Διαχέοντας ταυτόχρονα με την πληροφορία και το φόβο, οι μουτζαχεντίν καταφέρνουν σε μεγάλο βαθμό να τρομοκρατήσουν τους αντιπάλους τους τσακίζοντας το ηθικό τους. Ταυτόχρονα προκαλούν όλο και πιο έντονα τις ΗΠΑ σε μια άμεση εμπλοκή. Γιατί όπως φαίνεται το I.K. ορίζει το πλαίσιο και το χρόνο της αναμέτρησης και γνωρίζει καλά πως κάθε αμερικανική βόμβα στη Μέση Ανατολή μεγαλώνει τον αριθμό των

μελών του Χαλιφάτου.

Η πλατεία Ντίρα στο κέντρο των Ριαντ, πρωτεύουσα της Σαουδικής Αραβίας. Είναι γνωστή στους εξόριστους ως «πλατεία κόψε-κόψε» αφού εκεί γίνονται οι δημόσιες εκτελέσεις κρατουμένων δι' αποκεφαλισμού. Η Σαουδική Αραβία, που φιγουράρει ανάμεσα στις πέντε πρώτες χώρες στις αναφορές της Διεθνούς Αμνηστίας για την εφαρμογή της θανατικής ποινής, παρ' όλα αυτά παραμένει «πιστή σύμμαχος» των ΗΠΑ. Τα M.M.E. κλείνουν συστηματικά τα μάτια στις ίδιες πρακτικές της που αναδεικνύουν και καταδικάζουν όταν πρόκειται για το Ισλαμικό Κράτος. Πηγή Φωτ.: wikimedia.org

Η αμερικανική υποκρισία

Το Ισλαμικό Κράτος (όπως και η μαμά Αλ Κάιντα) είναι σε μεγάλο βαθμό δημιουργήματα των ΗΠΑ (και δεν χρειάζεται να γυρίσουμε πίσω στο σοβιετικό πόλεμο του Αφγανιστάν για να αποδείξουμε κάτι τέτοιο). Πριν την αμερικανική εισβολή στο Ιράκ, η Αλ Κάιντα είχε μηδενική παρουσία στη χώρα. Αφού όμως υπήρξε το μόνο επιχείρημα για την επέμβαση, κάθε πράξη αντίστασης και κάθε ένοπλο επεισόδιο κατά της κατοχικής δύναμης ονομάστηκε Αλ Κάιντα με αποτέλεσμα να τονώσει το γόητρο και τη σημασία του αρχικά ολιγάριθμου στρατού τζιχαντιστών που είχαν βρεθεί στη χώρα και στη συνέχεια να αυξήσει τον αριθμό και την πραγματικότητά του. Η αποσταθεροποίηση της Συρίας (και εδώ καταλογίζονται ευθύνες στις ΗΠΑ) έφερε το διαμελισμό του Ιράκ και την έξαρση του Χαλιφάτου, επιβεβαιώνοντας τη δυνατότητα επέκτασής του από κράτος σε κράτος.

Το μη επανδρωμένο αεροσκάφος *MQ-9 Reaper* σε διαδικασία προσγείωσης μετά από αποστολή υποστήριξης της επιχείρησης «Διαρκής Ελευθερία» στο Αφγανιστάν. Έχει την ικανότητα να μεταφέρει τηλεκατευθυνόμενες βόμβες «ακριβείας» και πυραύλους εδάφους - αέρος. Πάρα τη διαφημίζομενη «ακριβεία» τους τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη ευθύνονται για αμετρητες απώλειες αμάχων ενώ η χρήση τους από το στρατό των ΗΠΑ και την CIA αυξήθηκε κατακόρυφα από την πρώτη κιόλας θητεία του Μπάρακ Ομπάμα. Η μεγαλύτερη «επιτυχία» του όπλου αυτού είναι η στρατολόγηση ορκισμένων μαχητών στο πλευρό των τζιχαντιστών εξαιτίας των τυφλών χτυπημάτων σε άμαχο πληθυσμό.

Πηγή Φωτ.: wikipedia.org

Είναι οι πορτοκαλί στολές που φορούνται οι δημοσιογράφοι στα βίντεο της εκτέλεσής τους από το Ισλαμικό Κράτος, αυτές που διηγούνται έναν από τους βασικούς παράγοντες που μας έφερε ως εδώ. Οι στολές αυτές, όμοιες με στολές του Γκουαντάναμο, των φυλακών του Ιράκ και

των λοιπών αμερικανικών γκουλάγκ, συμβολίζουν τις απαγωγές, τα βασανιστήρια, τις ανακρίσεις, τις επεμβάσεις, τον εξευτελισμό και την δαιμονοποίηση των μουσουλμάνων στο Δυτικό κόσμο. Ως ένα βαθμό, το Ισλαμικό Κράτος προκύπτει από τη διαχείριση της δυσαρέσκειας και του θυμού των μουσουλμάνων στη μετά 9/11 εποχή. (Μικρή λεπτομέρεια για να τονιστεί η υποκρισία: τον μήνα που εντάθηκε η συζήτηση γύρω από το Ισλαμικό Κράτος λόγω του αποκεφαλισμού των δημοσιογράφων, στη Σαουδική Αραβία - στενό συνεργάτη των ΗΠΑ - σημειώθηκαν 19 επίσημοι αποκεφαλισμοί. Προφανώς η ειδηση αυτή δεν μεταδόθηκε πουθενά για ευνόητους λόγους.)

Η δική μας υποκρισία

Η υπόθεση του Ισλαμικού Κράτους κουβαλάει μέσα της μαζί με τόσες παραμέτρους και την τελευταία πράξη της ισλαμοφοβίας. Η υπερθετική αγριότητα και ο εξωστρεφής φανατισμός, ο αποτροπιασμός και ο τρόμος που προκαλεί η συγκεκριμένη οργάνωση, μοιάζουν παράγοντες ικανοί να καλύψουν το όποιο μετριοπαθές επιχείρημα, την όποια διαχωριστική γραμμή, την όποια ένσταση.

Μια βόλτα στο ίντερνετ σε σχόλια κάτω από άρθρα παρόμοιας θεματικής με αυτό θα σας πείσει. Οι μόνιμες παρανοήσεις μας (όπως π.χ. ότι η τζιχάντ είναι ένας από τους πέντε στύλους του Ισλάμ), η σταθερή μας άγνοια και η άρνησή μας για πρακτικές προτάσεις, μας κάνει παθητικά επικίνδυνους σε μια εποχή που ο κίνδυνος μαθαίνει να ενεργεί όλο και πιο ακαριαία. Οι δηλώσεις του Νάιτζελ Φάρατς (σημαιοφόρου πατι της ευρωπαϊκής ισλαμοφοβίας) πώς το Ισλαμικό Κράτος απειλεί την ευρωπαϊκή καθημερινότητα (αυτός ήταν ο πυρήνας) είναι απλά προμήνυμα του μέλλοντος με το οποίο συνορεύουμε. Οι εποχές, λοιπόν, ζητούν εγρήγορση, βάθος και ακρίβεια. Μέχρι το επόμενο ματωμένο φεγγάρι στις 4 Απριλίου του 2015, ο κόσμος μοιάζει ικανός να μεταμορφωθεί. Αναμένουμε την έκταση, την τροπή και την έκβαση, απευχόμενοι το κόκκινο του φεγγαριού να έχει καθιερωθεί ως μια χρωματική κοινοτοπία.

Πηγή: Ιστολόγιο «GROUCHO MARXISM - ΕΙΔΑ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ ΩΡΑΙΟ ΣΑΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ», tsalapatis.blogspot.gr

Το κείμενο έχει δημοσιευθεί στην εφημερίδα «Η Εποχή» (www.epohi.gr). ■

Ζητήστε το έστω

Κεντρική διάθεση: Αργοστόλι, Κεφαλονιά, Τηλ.: 2117902112, Φαξ: 2117905003, Email: info[at]jesto.gr

Στην Αττική:

► **Mosaic Cafe**
Ρωμανού Μελωδού 7,
Χαλάνδρι.

Στο Αργοστόλι:

► Βιβλιοπωλείο **Κύβος**
Λ. Βεργωτή 13, τηλ. 2671026872.
► Βιβλιοπωλείο **Σταματελάτου**
Λιθόστρωτο 1, τηλ. 2671 022918.
► Βιβλιοπωλείο **bibliomania**,
Χαροκόπου 11, τηλ. 2671026832
► Βιβλιοπωλείο **I. Νεόφυτος**,
Λ. Βεργωτή 16Α, τηλ. 2671026733

► Βιβλιοπωλείο **Πολύδρο**

Κανακάρη 147,
τηλ: 2610277342

Στην Πάτρα:

► μικροβιβλιοπωλείο
Χαραμάδα
Τσαμαδού 39, (1ος όροφος)

► Κρεοπαντοπωλείο **Σταμούλης**

► Καφέ **Σπαθή**, Λιθόστρωτο 9
► Αρτοποιείο **Σπαθή**, Α. Τρίτση 21
► Φωτογραφείο **Λουκάτου**
► **Τσάκαλος**, Λιθόστρωτο 25
► **Τσάκαλος**, Πλατεία Βαλλιάνου
► Κομψωτήριο **a•head**, Μίνωος 3

Στο Ληξούρι:

► Βιβλιοπωλείο **Happy House**

Στην Ικαρία:

► Βιβλιοχαρτοπωλείο
Κωνσταντίνος Περρής
Άγιος Κήρυκος ΤΚ 83 300.

Βαλαωρίτου 3, τηλ: 2671092411

Στη Σάμη:

► Βιβλιοπωλείο **Μαμούθ**
τηλ: 2674022755
► Φαρμακείο **Στεφανάτου Ελπίδα**
Μιαούλη 14, τηλ: 2674022266

Στην Έρισσο:

► Καφέ **Εκτός**, Σπύρος Γαλιατσής
Βασιλικάδες, τηλ. 2674051032

ΚΟΡΜΙΑ ΣΤΗ ΣΙΩΠΗ

Sine diabolo nullus dominus

Αλεξία Παλαιστή

Πηγή Φωτ.: nadaabdalla@Flickr.

Σήκωσα τα μάτια μου και κοίταξα τους τοίχους που πλέον αποτελούν το σπίτι μου. Περιεργάστηκα με το βλέμμα τους πίνακες, τις καινούριες, κοντές κουρτίνες, την όμορφη πόρτα, την κρεμασμένη αμπάγια*. Και θυμήθηκα πως ήμουν γυναίκα...

Ξανά και ξανά, θυμάμαι πως είμαι γυναίκα.

Ξανά και ξανά, προσπαθώ να προσποιηθώ πως δεν με πειράζει.

Πάντοτε ήθελα να είχα γεννηθεί αγόρι γιατί όλα είναι πιο εύκολα για τ' αρσενικά ή τουλάχιστον έτσι νόμιζα. Μέχρι που ήρθα εδώ, στο Ριάντ, πρωτεύουσα του Βασιλείου της Σαουδικής Αραβίας, κι επιβεβαιώθηκα.

Έσκυψα και κοίταξα ανάμεσα στα σκέλια μου. Ναι, ήμουν όντως γυναίκα.

Ποτέ πριν δεν μου είχε τριφτεί τόσο πολύ στη μούρη το φύλο μου. Ποτέ πριν δεν είχα επιθυμήσει τόσο πολύ να επιδείξω δημόσια με τον πιο ακραίο τρόπο τις γυναικείες καμπύ-

λες μου. Ούτε βέβαια είχα συνειδητοποιήσει πόσο πολύ συνήθιζα να το «παίζω αντράκι».

Εδώ οι γυναίκες ντύνονται με μαύρα ράσα (αμπάγια), μαντήλες στα μαλλιά αλλά και στο πρόσωπο κι αφήνουν ακάλυπτη μόνο μια λεπτή σχισμή, μέσα από την οποία «βλέπουν». Δεν επιτρέπεται να τους μιλήσουν οι άντρες, πόσο μάλλον να τις δουν «ακάλυπτες». Είναι απόμακρες καθώς κρατούν βαριεστημένα τις Channel τσάντες τους και τα iPhone τους. Σέρνουν τα πόδια τους περπατώντας και κοιτούν με περιέργεια μέσα από τις ψεύτικες, μακριές τους βλεφαρίδες το δικό μου, ακάλυπτο πρόσωπο. Αναρωτιέμαι: «σκέφτονται ότι είμαι πουτάνα ή με ζηλεύουν;».

Κανένα βλέμμα θαυμασμού δεν παίρνουν καθώς περπατούν. Κανείς δεν τους έκανε ποτέ «καμάκι». Ποτέ δεν συνειδητοποίησαν πόσο όμορφες είναι. Κανείς δεν γνωρίζει καν αν είναι όμορφες, εκτός από τους συγγενείς και τις φίλες τους. Μα καλά, δεν θέλουν να το επιδείξουν; Εγώ πάντως, ξαφνικά θέλω πάρα πολύ...

Κινούμαι ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες «ακάλυπτη», τα μαλλιά χύνονται στους ώμους, είμαι σβέλτη, δεν τους κοιτάζω, αλλά η «πρόκληση» είναι εκεί, κοντά τους. Έχω μια «μαγικιά» κι έναν αέρα ψεύτικα αντρικό, ένα κολπάκι που ανακαλώ όταν ανησυχώ πως η θηλυκή μου φύση, με αποδυναμώνει στα μάτια

τους. Γελοίο θα μου πείτε. Μπορεί και να είναι, δεν ξέρω. Άλλα πιάνει.

Δεν καταλαβαίνουν πως χωρίς το Διάβολο δεν υπάρχει Θεός;

Θέλω μ' αυτόν τον ψεύτικο αέρα να διεισδύσω στις αγορές τους, να χαζέψω τα προϊόντα τους και να παζαρέψω. Θέλω να φορέσω κι εγώ τη μαύρη ρόμπα τους και να γίνω μια απομίμηση των μίζερων γυναικών τους που ξεσπούν τ' απωθημένα τους στις φιλιππινέζες υπηρέτριες. Θέλω να τους γνωρίσω, να τους μάθω, να τους αγαπήσω έστω και λιγάκι...

Γιατί αλλιώς, δε θα μπορέσω να περάσω ούτε μία ώρα ακόμα μέσα σ' αυτό το γυναικείο κορμί.

*το μαύρο ράσο που επιβάλλεται να φορούν οι γυναίκες όταν βγαίνουν έξω από το σπίτι τους.

Το κείμενο έχει δημοσιευθεί στο τμήμα «ελεύθερες πτήσεις» του ηλεκτρονικού περιοδικού ποικίλης ύλης της Ικαρίας: **ikariamag.gr**

Από το προφίλ της Αλεξίας στις «ελεύθερες πτήσεις»: Η Αλεξία Παλαιστή δεν είναι από την Ικαρία. Γεννήθηκε από πατέρα Πόντιο και μητέρα Ναυπάκτια και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε στο τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και μολονότι είναι δημοσιογράφος και ταξιδιωτικός συγγραφέας (με το «Ανεξερεύνητη Ικαρία και Φούρνοι» στο ενεργητικό της), έχει πλέον διευρύνει τους επαγγελματικούς της ορίζοντες και ασχολείται σχεδόν με οτιδήποτε μπορεί να της προσφέρει τα προς το ζην (σεμνές προτάσεις στο e-mail της). Στον ελεύθερο χρόνο της γράφει τις σκέψεις της και ονειρεύεται ταξίδια σε όλο τον κόσμο. Και όταν η τσέπη είναι γεμάτη, τα πραγματοποιεί... ■

έστω - Συντελεστές

Για να φτάσει αυτό το τεύχος στα χέρια σας συνεισέφεραν υλικά, οργανωτικά και ηθικά οι:

Αναστασία Σταματελάτου • Βάσω Φαραντούρη • Γεράσιμος Αντζουλάτος • Γεράσιμος Σταματελάτος •

Γιώργος Κρεμμύδας • Δικέλης Βλιχός • Ελπίδα Στεφανάτου • Έρη Βινιεράτου • Έρη Κρεμμύδα

Κώστας Ποδηματάς • Κωστής Φραντζής • Μαρία Μπαρέλη - Γαγλία • Ντίνα Στρατουδάκη

Σταμούλης - Κρέατα-Τυριά

ΚΑΤΣΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΔΑΣΚΑΛΕ...

Η γενιά του εφήμερου. Οι νέοι της κρίσης

Ευστράτιος Παπάνης.

*Επίκ. Καθηγητής Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Εντοιχισμένο (αντι)σχόλιο ελπίδας: «Δεν μπορούν να μας κλέψουν τα όνειρα, μόνο να τα χάσουμε μπορούμε...»

Πηγή: skitsofrenis.blogspot.gr.

Αξίζει να μιλάς με νέους, ειδικά με τους σημερινούς, που λίγο πια θυμίζουν τις πρώτες γενιές της μεταπολίτευσης, με τα παχιά λόγια και τις ασθενικές πράξεις. Τέσσερις είναι οι μεγάλες αλλαγές που τους κληροδοτήσαμε: Η επαγγελματική ανασφάλεια, η διακινδύνευση του ρόλου της πυρηνικής οικογένειας, η απαξίωση της παιδείας και η ολοένα μεγαλύτερη επίδραση του Διαδικτύου στη ζωή τους. Απόρροια αυτών η αμφισβήτηση των θεσμών, η δυσπιστία στους νόμους, η αποδοκιμασία του πολιτικού συστήματος, η απενοχοποίηση της σεξουαλικότητας, η γενικότερη μετάλλαξη, που κυοφορείται και που θα διαφανεί όχι ως ανατροπή, αλλά ως μια μετάβαση σε κοινωνικές δομές, που μόνο στο εξωτερικό γνωρίζαμε πως υφίσταντο. Το κράτος πλέον είναι ο εχθρός, που θεσπίζει κεφαλικούς φόρους και έχει επιδοθεί στο παιδομάζωμα των ονείρων.

Κι αν οι μεγαλύτεροι επαναστατούν, ψηφίζοντας ακραίες παρατάξεις, οι νεαρότεροι, όσοι δεν έφυγαν, βιώνουν τη δική τους πραγματικότητα. Οι σταθερές έχουν εκλείψει. Στη μνήμη τους διατηρούν μνήμες από χριστουγεννιάτικα τραπέζια και

εκδρομές, αλλά και συγκρούσεις, διαζύγια, μάχες για επικράτηση, γονείς απόντες προς άγραν καταναλωτικών ιδεωδών και εξωσυνγικών σχέσεων. Βλέπετε, η παραδοσιακή οικογένεια δεν προέβλεπε δύο αφέντες μέσα στο σπίτι. Σχεδόν μισές είναι οι πιθανότητες να χωρίσουν, αν παντρευτούν, να ζήσουν σε διάσταση, να αντιμετωπίσουν την κατάρα της μονογενεϊκότητας, να κάνουν μικτούς γάμους, να μείνουν μόνοι. Η τεκνοποίηση μετατίθεται για μετά τα τριάντα, οι ευκαιριακές σχέσεις ονομάζονται δέσμευση, αν διατηρηθούν για εξάμηνο, το σεξ αποτελεί το αδιάφορο happening μιας βραδιάς σε κάποιο μπαρ και η μοναξιά εξοβελίζεται στα chat του Facebook.

“Το κράτος πλέον είναι ο εχθρός, που θεσπίζει κεφαλικούς φόρους και έχει επιδοθεί στο παιδομάζωμα των ονείρων.”

Πολλοί νέοι δεν έχουν την πολυτέλεια του σχεδιασμού, του πλάνου, της μεθόδου σης για την επιτυχία. Αυτό το καλοκαίρι σερβιτόρος σε κάποιο νησί, λίγος ΟΑΕΔ, κάποια αρπαχτή σε προγράμματα, αφαίμαξη των γονέων, τα πάντα για να περάσει η μέρα, η εβδομάδα, ο μήνας. Παραπέρα έχει ο Θεός και η συγκυρία. Καιροσκοπισμός, ατομική πορεία, εφήμερο. Αρκετοί μου είπαν πως δεν αντλούν αυτοεκτίμηση από την κατάκτηση μιας καλής θέσης, αλλά από το γεγονός και μόνο ότι επιβιώνουν, πως εξασφαλίζουν χαρτζίλικι, και τα απαραίτητα για μοναχικές απασχολήσεις.

Η παιδεία εκπορνεύθηκε τη δεκαετία του '80, όταν με το ζόρι οι ψευτοπροδευτικοί μας πέρασαν σε έναν μπάσταρδο μαθητοκεντρισμό, χωρίς έρευνες για την επίδραση των συστημάτων αυτών, και στη μαζική εισαγωγή ασχέτων στα Πανεπιστήμια. Σήμερα αποτελεί απαξία. Ακόμα και

η δια βίου κατάρτιση κόλπο για μαζικές απολύσεις. Οι νέοι δε συνηγορούν στο παιχνίδι αυτό. Οι σχολές εγκαταλείπονται χωρίς ενοχές για τις ατέλειωτες ώρες αποστήθισης κατά την εφηβεία, για τον κολασμό σε φροντιστήρια, για τα χρήματα σε άχρηστες νεοπλουτίστικες ασχολίες, χωρίς μεταμέλεια για τα όνειρα των γονέων, που απότομα κηδεύτηκαν ή συμβιβάστηκαν. Οι πιο πολλοί σκέφτονται κάποιο μεταπτυχιακό, αλλά ξέρουν πως δεν θα αλλάξει οτιδήποτε, εξετάζουν την πιθανότητα του εξωτερικού, της μετεγκατάστασης, της ριζικής αλλαγής, της νέας αρχής από το μηδέν.

“Η τεκνοποίηση μετατίθεται για μετά τα τριάντα, οι ευκαιριακές σχέσεις ονομάζονται δέσμευση, αν διατηρηθούν για εξάμηνο, το σεξ αποτελεί το αδιάφορο happening μιας βραδιάς σε κάποιο μπαρ και η μοναξιά εξοβελίζεται στα chat του Facebook.”

Καγχάζουν για την θεατρινίστικη κάθαρση πρώην υπουργών, επειδή σκέφτονται πως, αν η τιμωρία των ενόχων έφτανε σε επίπεδο δήμων, θα έπρεπε να αποκεφαλιστεί ο μισός πληθυσμός, που κάποτε είχε ενδώσει στις πελατειακές ανομίες σε κάθε χωριό και πόλη. Η κατάθλιψη αυξάνει τα ποσοστά της, η εσωστρέφεια κοινός τόπος και παντού μια δικαιολογία προβάλλει ως αφορισμός: Για όλα φταίει η κρίση. Κι όμως, οι σημερινοί νέοι αξίζουν πολλά. Κι αν η συμπεριφορά μας τους ματαίωσε, έχουμε χρόνο μπροστά, για να προπαρασκευάσουμε τη γενιά, που θα φέρει την έξοδο από τη μιζέρια.

Πηγή: epapanis.blogspot.gr/2013/05/blog-post_15.html

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΩΣΗ...

Ενσυναίσθηση

Σε αναζήτηση μιας βαθιάς εσωτερικής επανάστασης.

Αίνα Μανέτα

Wake Up • Αθήνα, 2014

Πηγή / Wall art source: www.ino.net.

Κυριακή και περιέργως, ξυπνάω με καλή διάθεση. Βοηθάει και ο ηλιόλουστος καιρός. Παίρνω το πρωινό μου και, όπως επιτάσσει το τελετουργικό μου, βολεύομαι στην καρέκλα και διαβάζω με την άνεση μου την εφημερίδα. Κάνω μια γρήγορη ανάγνωση των αναμασημένων, κατευθυνόμενων πολιτικών ειδήσεων και πηγαίνω χωρίς περατέρω καθυστερήσεις στα διεθνή και τα κοινωνικά. «Τετραμελής οικογένεια από το Νέο Ηράκλειο ζει μέσα στο αυτοκίνητό της». Θα μπορούσα κάλλιστα να διαβάσω την είδηση ως εξής: «Τετραμελής οικογένεια έχει φτιάξει ‘σπιτικό’ σε πολυτελές τροχόσπιτο». Δεν

μπορούσα να παραβλέψω όμως τη φωτογραφία που συνόδευε το άρθρο. Ένα πολυκαιρισμένο, μεταχειρισμένο Rover αποτελεί καταφύγιο για τέσσερα πρόσωπα που δυστυχώς, γνώρισαν την πτώχευση και την έξωση. Εκεί κοιμούνται (με βάρδιες), εκεί διαβάζουν τα παιδιά, εκεί τρώνε (κάθε δυο-τρεις μέρες). «Ένα απ’ τα καινούργια σημεία των καιρών», θα βιαζόταν να πει ένας ορθολογιστής ή κυνικός. Σ’ εμένα όμως δεν πέρασε απαρατήρητη η χτυπητή αντίθεση με την δική μου κατάσταση.

Νοέμβριος του 2003. Σε ένα υγρό, κρύο και σκοτεινό υπόγειο κάπου στην Πλάκα, 60 νεαρά παιδιά είναι στοιβαγμένα σε 5 ξύλινες, αμφιθεατρικά στημένες, σειρές. Δέχονται στωικά αυτήν την κατάσταση, για έναν ευγενή σκοπό όμως. Την μάθηση. Βλέπετε, ήταν το χειμερινό εξάμηνο του τέταρτου έτους μιας σχολής θεωρητικών επιστημών και βρισκόμουν ανάμεσά τους. Μας είχαν προειδοποιήσει πως την συγκεκριμένη μέρα του μήνα, θα είχαμε ένα διαφορετικό μάθημα. Το πιο πολύτιμο που πήρα στα τέσσερα εκείνα χρόνια σπουδών. «Ενσυναίσθηση», και το ακούω για πρώτη φορά στη ζωή μου. «Η συναισθηματική ταύτιση με ένα άλλο άτομο. Η αναγνώριση και η κατανόηση της θέσης, του συναισθήματος, των σκέψεων ή της κατάστασης κάποιου άλλου». Κάναμε πολλούς πειραματισμούς εκείνο το απόγευμα. Γίναμε επαίτες, μετανάστες, αθίγγανοι, ηλικιωμένοι. Γίναμε απατημένοι σύντροφοι, στερημένα απ’ το

παιχνίδι και τη χαρά παιδιά, ασθενείς. Γίναμε όλα όσα θα μπορούσαμε δυνητικά να είμαστε. Και κάποιοι από εμάς, νιώσαμε τότε λίγο καλύτεροι άνθρωποι.

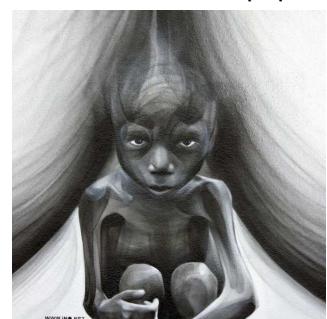

Fatality • Wynwood Art District - Miami Art Basel, 2013

Πηγή / Wall art source: www.ino.net.

Το σήμερα ήρθε και με χτύπησε σαν χαστούκι. Ντροπιάστηκα που ξέχασα, έστω και προσωρινά, εκείνη τη μέρα. Ντροπιάστηκα για την πολυτελή ζωή μου. Διότι είναι πολυτελής. Έχω την υγεία μου, την οικογένειά μου, φίλους και ένα κεραμίδι πάνω απ’ το κεφάλι μου. Περισσότερα απ’ όσα θα μπορούσε να ζητήσει ο μέσος άνθρωπος. Διαβάζοντας την είδηση, αρχικά ένιωσα ευγνωμοσύνη για όσα έχω. Έπειτα έβαλα τον εαυτό μου στη θέση τους. Θα μπορούσα άνετα να είμαι εκεί, σ’ αυτό το πονεμένο Rover. Στο κάτω κάτω της γραφής, άνεργη είμαι κι εγώ και με συντηρούν οι δικοί μου. Οι επόμενες σκέψεων όμως απαίτησαν το χώρο τους στο μυαλό μου. Δράση και αλληλεγγύη. Στην Ελλάδα του ζοφερού 2014, είναι τα μόνα που θα μας σώσουν. Και ενσυναίσθηση. ■

“Τετραμελής οικογένεια από το Νέο Ηράκλειο ζει μέσα στο αυτοκίνητό της”

ΕΛΑ ΑΝΑΡΕΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙΣ...

Ο Ανδρέας Παπανδρέου και η γενιά του Πολυτεχνείου

Πιτσιρίκος

Μετά την χρεοκοπία της χώρας, είναι πολύ διαδεδομένη η άποψη πως για τη σημερινή κατάντια της Ελλάδας φταίει ο Ανδρέας Παπανδρέου (ο οποίος πέθανε το 1996). Πριν από την χρεοκοπία της χώρας, ήταν πολύ διαδεδομένη η άποψη πως για όλα τα άσχημα στην Ελλάδα έφταιγε η γενιά του Πολυτεχνείου.

Τα πράγματα μπερδεύονται λίγο όταν πλησιάζει η επέτειος του Πολυτεχνείου γιατί υπάρχουν πολλοί που δεν μπορούν να αποφασίσουν αν για όλα φταίει ο Ανδρέας Παπανδρέου ή η γενιά του Πολυτεχνείου.

Πάντως, αυτοί φταίνε μόνο. Κανένας άλλος.

Βέβαια, είναι μια πρόοδος να ευθύνεται για την κατάντια της Ελλάδας ο Ανδρέας Παπανδρέου ή η γενιά του Πολυτεχνείου, αφού, πριν ρίξουμε όλες τις ευθύνες σε αυτούς, για όλα έφταιγαν οι Τούρκοι.

Μάλλον κάποιοι αντιλήφθηκαν πως είναι πολύ αστείο να ρίχνουν τις ευθύνες στους Τούρκους, αφού αποχώρησαν - και μας άφησαν μόνους μας με τους Έλληνες - πριν από πάρα πολλές δεκαετίες.

Είναι εντυπωσιακό πως όλοι αυτοί που ρίχνουν όλες τις ευθύνες για την σημερινή κατάντια της Ελλάδας στον Ανδρέα Παπανδρέου, ή στη γενιά του Πολυτεχνείου, θεωρούν πως οι δεξιές κυβερνήσεις μετά την κατοχή, η χούντα - που κι αυτή δεξιά ήταν, οι μεταπολιτευτικές κυβερνήσεις του Κωνσταντίνου Καραμανλή,

και οι κυβερνήσεις του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, του Κώστα Σημίτη και του Κώστα Καραμανλή δεν έχουν απολύτως καμία ευθύνη για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η χώρα μας.

Είναι λογικό να μην αναγνωρίζουν ευθύνες σε όλους αυτούς γιατί τους περισσότερους τους ψήφιζαν με πάθος: 90% έπαιρναν μαζί, μέχρι πριν την χρεοκοπία, το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία, και δεν τους ψήφιζαν εγώ.

Οπότε, αν έχουν ευθύνη ο Κώστας Σημίτης και ο Κώστας Καραμανλής, έχουν ευθύνες κι αυτοί που τους ψήφιζαν. δηλαδή οι ίδιοι.

Την χούντα δεν την ψήφιζαν οι Έλληνες αλλά την γούσταραν τρελά.

Αν ο Γεώργιος Παπαδόπουλος είχε κάνει εκλογές, θα έβγαινε με 80%. Λάθος του που δεν έκανε εκλογές.

Οι Έλληνες αγάπησαν πολύ τον Γεώργιο Παπαδόπουλο, όπως είχαν αγαπήσει και τον Ιωάννη Μεταξά.

Αυτό δεν είναι περίεργο· και οι Γερμανοί λάτρεψαν τον Χίτλερ, και οι Ιταλοί ερωτεύτηκαν τον Μουσολίνι.

Γενικά, οι λαοί λατρεύουν τους στιβαρούς ηγέτες, έστω κι αν είναι νούμερα. Οι μάζες γοητεύονται από τους αυταρχικούς άνδρες. Είναι επειδή οι μάζες αποτελούνται από δούλους. Και οι δούλοι θέλουν αφέντη.

Οι Έλληνες έφαγαν επτά χρόνια στη μάτια τον Γεώργιο Παπαδόπουλο και τη γελοία παρέα του, δεν έβγαλαν άχνα, αλλά, μετά την τραγωδία της Κύπρου και την πτώση της χούντας, ανακάλυψαν όλοι πως έκαναν αντίσταση κατά της χούντας.

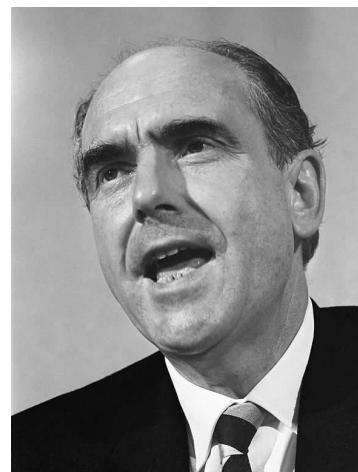
Όλοι οι Έλληνες ήταν στο Πολυτεχνείο. Θα θυμάστε την εποχή που δεν υπήρχε Έλληνας που να μην υποστήριζε πως ήταν στο Πολυτεχνείο

την 17η Νοεμβρίου του 1973.

Το Πολυτεχνείο έγινε η κολυμπήθρα του Σιλωάμ για τους Έλληνες, αφού, αν δεν υπήρχε το Πολυτεχνείο, θα έπρεπε να αποδεχτούν την πικρή αλήθεια: η χούντα δεν γνώρισε ουσιαστική αντίσταση. Η χούντα έκανε περίπατο επί επτά χρόνια.

Οι Έλληνες και τα κόμματα φούσκωσαν τόσο πολύ το Πολυτεχνείο - για να καλύψουν τη δική τους δουλοπρέπεια και εθελοδούλια - που του έδωσαν διαστάσεις λαϊκής επανάστασης.

Όταν πέρασαν λίγο τα χρόνια, οι Έλληνες νοστάλγησαν τον Γεώργιο Παπαδόπουλο - που ήταν γελοίος και κάθαρμα όπως ήταν κι αυτοί, οπότε τους ταίριαζε απόλυτα -, και έριξαν τις ευθύνες για ό,τι άσχημο συνέβαινε στη χώρα στη γενιά του Πολυτεχνείου.

Μα η γενιά του Πολυτεχνείου δεν στο Πολυτεχνείο. Η γενιά του Πολυτεχνείου ήταν στο σπίτι της. Η γενιά του Πολυτεχνείου ήταν αυτοί οι ίδιοι που την κατηγορούσαν.

Στο Πολυτεχνείο ήταν μόνο μερικές χιλιάδες όμορφοι και γενναίοι νέοι, που έγραψαν στα παλιά τους τα παπούτσια την χούντα, τα κόμματα που ήταν στην παρανομία -και διαφωνούσαν με την κατάληψη, και τη

συντριπτική πλειοψηφία των αδιάφορων Ελλήνων πολιτών, και κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο.

Και ξαφνικά, οι ευθύνες για την κατάσταση στην Ελλάδα αποδόθηκαν σε αυτούς που είχαν κλειστεί στο Πολυτεχνείο.

Ποιοί τους απέδωσαν ευθύνες; Μα αυτοί που γούσταραν τρελά τη χούντα του Παπαδόπουλου. Η γενιά της χούντας. Η γενιά της χούντας, η οποία χρησιμοποίησε το Πολυτεχνείο, για να βαφτιστεί «γενιά του Πολυτεχνείου» και να πάρει συγχωροχάρτι για το γεγονός πως γούσταρε

τη χούντα.

Την ευθύνη για την κατάντια της χώρας την έχει η γενιά της χούντας, η οποία το βράδυ του Πολυτεχνείου ήταν κλεισμένη στο σπίτι της και έβλεπε ανέμελα στην τηλεόραση τον χαριτωμένο Νίκο Μαστοράκη - βρίζοντας και τα «κωλόπαιδα που κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο και κάνουν φασαρίες», ενώ, μετά την πτώση της χούντας, η γενιά της χούντας πέρασε στη Νέα Δημοκρατία ή το έπαιξε σοσιαλίστρια - αλά ελληνικά, καταστρέφοντας και το ΠΑΣΟΚ.

Η μόνη έγνοια που είχε η γενιά

της χούντας -δηλαδή οι περισσότεροι Έλληνες- ήταν να φάει από όπου μπορούσε και να αρπάξει.

Και αυτοί κατηγορούν τώρα τους νέους που κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο τον Νοέμβριο του 1973.

Υπάρχει κάποιος που να απορεί ακόμα για τη σημερινή κατάντια της Ελλάδας;

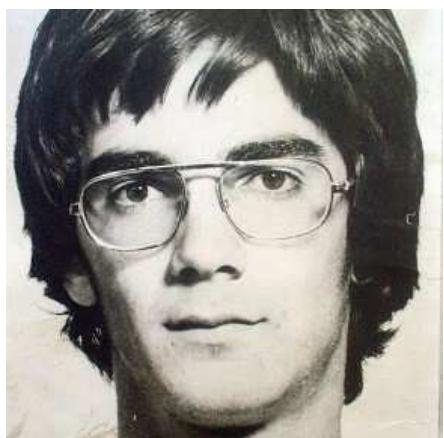
Η Ελλάδα και οι Έλληνες έχουν αυτό που τους αξίζει. Και αξίζουν και χειρότερα.

Πηγή: pitsirikos.net ■

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΜΗΔΗ...

17 Νοεμβρίου 1973

Πιτσιρίκος

Το πρωί της 17ης Νοεμβρίου του 1973, η μητέρα μου με πήγε στο 70ό δημοτικό σχολείο. Στον Μπούρα, όπως το ξέρουν οι παλαιότεροι. Στη σάκα μου, η μητέρα μου, όπως κάθε μέρα, είχε βάλει μερικά γεμιστά μπισκότα Παπαδοπούλου, που είχε αγοράσει από την κυρία Αιμιλία και τον μπάρμπα-Γιάννη, οι οποίοι δεν ζουν πια.

Υπήρχε μια ένταση τις προηγούμενες ημέρες στη γειτονιά μας αλλά δεν ήταν εύκολο να γίνει κατανοητό τι ακριβώς συνέβαινε από παιδιά που πάνε στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού.

Είχα ακούσει τους γονείς μου να λένε πως ο πατέρας ενός μεγαλύτε-

ρου παιδιού, ο οποίος ήταν μανάβης και έμενε στον από πάνω δρόμο, είχε φορτώσει το φορτηγάκι του και πήγε φρούτα στους φοιτητές του Πολυτεχνείου.

Επίσης, είχα ακούσει τους γονείς μου να λένε με χαρά και περηφάνια πως ο Νίκος Ξυλούρης - τον οποίο γνώριζαν προσωπικά - πήγε στο Πολυτεχνείο και τραγούδησε στα κάγκελα.

Αυτές οι δυο πληροφορίες - μαζί με το ότι η χούντα ήταν κάτι πάρα πολύ κακό επειδή το έλεγαν οι γονείς μου - ήταν τα μόνα πράγματα που ήξερα για την κατάσταση, όταν πήγαινα το πρωί της 17ης Νοεμβρίου 1973 στο δημοτικό σχολείο.

Όταν στην διάρκεια των μαθημάτων άρχισαν να ακούγονται οι πρώτοι πυροβολισμοί, αναστατωμένοι γονείς έφταναν από παντού για να πάρουν τα παιδιά τους, ενώ οι δάσκαλοι τηλεφωνούσαν σε όσους γονείς δεν είχαν εμφανιστεί, για να πάρουν τα παιδιά τους στο σπίτι.

Η μητέρα της Αλίκης δεν είχε έρθει στο σχολείο γιατί ήταν κάπου μακριά εκείνη την ώρα, οπότε η μητέρα μου πήρε την Αλίκη στο σπίτι μας, μέχρι να επιστρέψει η μητέρα της.

Η επόμενη σκηνή που θυμάμαι είναι το βράδυ στην τηλεόραση.

Ο εκφωνητής της τηλεόρασης λέει πως δεν υπάρχουν νεκροί.

Η μητέρα μου πετάγεται όρθια και αρχίζει να ουρλιάζει, να τραβάει τα μαλλιά της και να κλαίει. Χτυπάει με τα χέρια της τον τοίχο, πέφτει στα γόνατα και φωνάζει «φασίστες», «δολοφόνοι» και άλλα που δεν θυμάμαι.

Εγώ και ο αδελφός μου έχουμε πάθει σοκ.

Κλαίει η μητέρα μου, κλαίμε κι εγώ με τον αδελφό μου, γιατί κλαίει η μητέρα μας. Δεν την έχουμε ξαναδεί ποτέ έτσι.

«Ο Διομήδης, ο Διομήδης, σκοτώσανε τον Διομήδη» λέει και ξαναλέει η μητέρα μου.

Η μητέρα μου ξέρει πως ο Διομήδης Κομνηνός είναι νεκρός. Το ξέρει γιατί ο πατέρας του Διομήδη, ο Γιάννης Κομνηνός, είχε ένα διαμέρισμα στην ίδια πολυκατοικία με εμάς.

Ο 17χρονος μαθητής Διομήδης Κομνηνός ήταν στο Πολυτεχνείο και δολοφονήθηκε έξω από το Πολυτεχνείο το βράδυ της 16ης Νοεμβρίου 1973.

Η φωτογραφία του Διομήδη με τα γυαλιά και το λευκό μακό συνεχίζει να βρίσκεται σε μια κορνίζα στο σπίτι της μητέρας μου. Πάντα 17 ετών.

Πηγή: pitsirikos.net ■

ΜΙΚΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Οι ποντικοί των κελαριών

Απόδοση: Γεράσιμος Αντζουλάτος

«Πρέπει να ελπίζεις ότι αυτό το παιχνίδι θα τελειώσει σύντομα». Καρικατούρα του 1789 που δείχνει την Τρίτη Τάξη (αγρότες) να κουβαλάει στην πλάτη την Πρώτη Τάξη (κλήρος) και την Δεύτερη Τάξη (ευγενείς). Πηγή Φωτ.: Bibliothèque nationale de France - wikimedia.org.

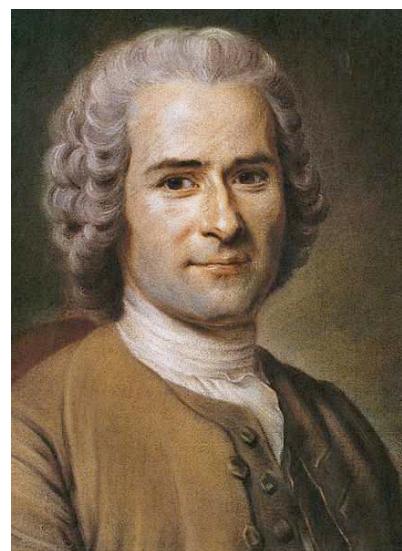
...Μια μέρα, μέσα στις τόσες άλλες, μου πέρασε η ιδέα να παρεκκλίνω λίγο από την πορεία μου, για να δω καλύτερα αυτό το μέρος που μου φάνηκε άξιο θαυμασμού. Μου άρεσε τόσο πολύ και έκανα αρκετούς γύρους που, στο τέλος, χάθηκα εντελώς. Μετά από πολλές ώρες άχρηστης πεζοπορίας, κατάκοπος, πεθαίνοντας από πείνα και δίψα, μπήκα στο σπίτι ενός χωρικού, που το κτήριο δεν φαινόταν να είναι σε καλή κατάσταση, αλλά ήταν το μόνο που είχα δει στην γύρω περιοχή. Νόμιζα ότι θα ήταν όπως στην Γενεύη ή την Ελβετία, όπου όλοι οι κάτοικοι που έχουν την ευκολία, μπορούν να προσφέρουν φιλοξενία. Τον παρακάλεσα να μου προσφέρει ένα βραδινό γεύμα και να πληρώσω γι' αυτό. Μου έδωσε γάλα με κρέμα και ένα χοντροκομμένο κριθαρόψωμο, λέγοντάς μου πως είναι και το μόνο που είχε. Έπινα το γάλα με απέραντη ευχαρίστηση και έτρωγα το ψωμί μαζί με το άχυρό του, αλλά αυτό δεν ήταν αρκετό για κάποιον που ήταν εξαντλημένος από την κού-

ραση. Αυτός ο χωρικός, που με εξέταζε προσεκτικά όση ώρα έτρωγα, έκρινε ως αληθινή την ιστορία μου από την ίδια μου την όρεξη. Αμέσως μετά, αφού μου είπε πως έβλεπε καλά - προφανώς δεν είχα ακόμη την φυσιογνωμία που μου έδωσαν σε κατοπινούς πίνακες ζωγραφικής - ότι ήμουν ένας καλός νεαρός που δεν ήταν εκεί για να τον «πουλήσει», άνοιξε μια μικρή καταπακτή δίπλα στην κουζίνα του, κατέβηκε και επέστρεψε μετά από λίγο με ένα ακόμη ωραίο ψωμί από καθαρό όμως σταρένιο αλεύρι, ένα ζαμπόν που άνοιγε την όρεξη κι ας ήταν λίγο φαγωμένο, αλλά και μια μπουκάλα κρασί, που έκανε την καρδιά μου να χαρεί περισσότερο από ότι όλα τ' άλλα. Σε αυτά προσθέσαμε μια ομελέτα αρκετά παχιά και έτσι έκανα ένα βραδινό γεύμα, που κανένας πεζοπόρος δεν γνώρισε ποτέ. Όταν ήρθε η ώρα να πληρώσω, να που τον ξαναπιάνουν η ανησυχία και οι φόβοι του. Δεν ήθελε με τίποτα τα λεφτά μου, που τα έσπρωχνε με τρομερή ταραχή και αυτό μου φαινόταν ευτράπελο, γιατί δεν μπορούσα να καταλάβω για ποιο πράγμα φοβόταν. Τέλος, πρόφερε, τρέμοντας, τις τρομερές λέξεις του *Κρατικού Υπαλλήλου* και των *Ποντικών των Κελαριών* (υπαλλήλων επιφορτισμένων με τον έλεγχο της ποσότητας του κρασιού που υπήρχε στα κελάρια των χωρικών για να φορολογηθεί). Ακουσα να μου λέει ότι έκρυψε το κρασί του λόγω των έμμεσων φόρων και το ψωμί του λόγω των άμεσων και ότι θα ήταν χαμένος από χέρι αν το παρουσιαστικό του δεν έπειθε ότι πρόκειται για κάποιον που είναι σχεδόν έτοιμος να πεθάνει από την πείνα.

Ότι μου είπε γύρω από το θέμα αυτό, για το οποίο δεν είχα την παραμικρή ιδέα, μου έκανε τέτοια εντύπωση που έκτοτε δεν θα σβήστει ποτέ από την μνήμη μου. Εδώ βρίσκεται ο σπόρος αυτού του άσβεστου μίσους που αναπτύχθηκε από τότε μες

την καρδιά μου, ενάντια στις δοκιμασίες που υφίσταται ο δυστυχής λαός και ενάντια στους καταπιεστές του. Αυτός ο άνθρωπος, παρά το ότι είχε κάποιες ανέσεις, δεν τολμούσε καν να φάει το ψωμί που κέρδιζε με τον ιδρώτα του μετώπου του και δεν μπορούσε να αποφύγει την καταστροφή του, παρά μόνο αν έδειχνε στο πρόσωπό του την ίδια μιζέρια που βασίλευε γύρω του.

Βγήκα από το σπίτι του όσο αγανακτισμένος άλλο τόσο και συγκινημένος, οικτίροντας την μοίρα αυτών των όμορφων τόπων, στους οποίους η φύση δεν μοίρασε αφειδώς τις χάρες της παρά για να γίνουν λεία βάρβαρων φοροεισπρακτόρων...

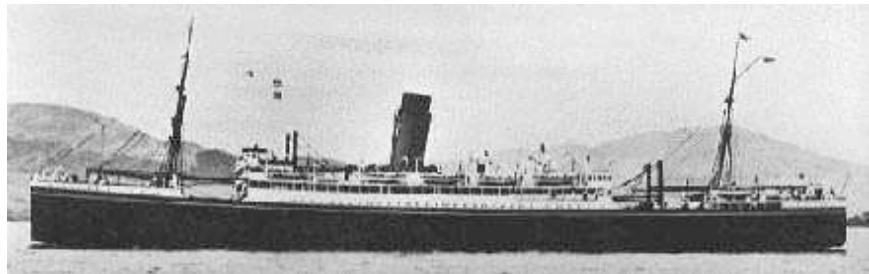
Πορτρέτο του Zan-Zak Roussou (1712–1778) - Μουσείο Antoine Lécuyer.
Πηγή Φωτ.: wikimedia.org

Από τις Εξομολογήσεις του Ζαν-Ζακ Ρουσσώ, Βιβλίο IV, του συγγραφέα, μεταξύ άλλων, του *Κοινωνικού Συμβολαίου* και του *Αιμίλιου* ή για την *εκπαίδευση*. Ενός οραματιστή που, ήδη από το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα, πρωτοπορούσε στην σκέψη, ανοίγοντας νέους δρόμους, συχνά αιρετικούς αλλά δημιουργικούς. Για τους καιρούς της νέας βαρβαρότητας και των ηλεκτρονικών φοροεισπρακτόρων... ■

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΙΝΑ

Το ταξίδι του Ματαρόα στην Ικαρία

Μαρία Μπαρέλη – Γαγλία.

Το νεοζηλανδέζικο πλοίο Ματαρόα ζεκίνησε στις 22 Δεκεμβρίου 1945 από τον Πειραιά για τον Τάραντα στη νότια Ιταλία μεταφέροντας Έλληνες καλλιτέχνες και επιστήμονες (στην πλειοψηφία τους υπότροφοι του γαλλικού κράτους) με προορισμό το Παρίσιο προκειμένου να γλιτώσουν από τις πολιτικές διώξεις κατά τη διάρκεια του Ελληνικού εμφυλίου. Το ταξίδι οργάνωσε ο τότε διευθυντής του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών, φιλέλληνας Οκτάβιος Μερλιέ και ο Ροζέ Μιλιέξ. Πηγή Φωτ.: nzmaritime.co.nz

Το «πλοίο»-σεμινάριο

Το καλοκαίρι του 2013 συναντήθηκαν στην Ικαρία εικοσιεπτά ερευνητές και ερευνήτριες από διάφορα πεδία των κοινωνικών επιστημών (π.χ. κοινωνική ανθρωπολογία, κοινωνιολογία, ιστορία, οικολογία, πολιτικές επιστήμες), που ήρθαν από χώρες της Μεσογείου και την Αμερική, για να συμμετάσχουν στο σεμινάριο «Ματαρόα», με τίτλο: «Ενάντια στην Κρίση, για τα Κοινά: προς ένα Μεσογειακό Φαντασιακό».

Στο σεμινάριο δώσαμε το όνομα ενός ιστορικού πλοίου, του Mataroa, που τον Δεκέμβρη του 1945 έφυγε από τη χώρα φορτωμένο με νέους επιστήμονες και καλλιτέχνες, που στην μετέπειτα πορεία της ζώής τους συνέβαλαν στην διαμόρφωση της σκέψης, των αιτημάτων και των οραμάτων μιας εποχής που κορυφώθηκε με τον Μάη του '68. Η φιλόδοξη ιδέα ήταν ότι, τώρα, ένα ιδεατό πλοίο θα επέστρεφε στην χώρα, με τα αμπάρια του φορτωμένα έννοιες και ιδέες κατάλληλες για μια κριτική και ριζοσπαστική θεώρηση των πραγμάτων: την έννοια της κρίσης/κριτικής, των κοινών και των περιφράξεών τους και την ιδέα ενός μεσογειακού φαντασιακού.

Λιμάνι αυτού του ιδεατού πλοίου ήταν η Ικαρία, τόπος με μακρά παράδοση κοινοτικής διαχείρισης των φυσικών της πόρων (Κουμπάρου, 2002), ενώ η πρόσφατη ιστορία της έχει σημαδευτεί από περιθωριοποίηση, κυ-

ρίως για οικονομικούς και πολιτικούς λόγους και, συχνά, έχει γίνει αντικείμενο κατασκευής του «Άλλου» (π.χ. το νησί των κομμουνιστών, το νησί της χαλαρότητας και της μακροζωίας).

Καταρχήν, συμφωνήσαμε ότι χρειάζεται να αποδομήσουμε την έννοια της «κρίσης», την οποία δεν θα προσεγγίζαμε ως αντικειμενική συνθήκη της σύγχρονης πραγματικότητας, αλλά ως ισχυρό Λόγο κατασκευής του «Άλλου», που χρησιμοποιείται από τις κάθε λογής εξουσίες - οικονομικές και πολιτικές, διεθνείς, εθνικές και τοπικές - για να νομιμοποιήσει τις πιο κατάφωρες παραβιάσεις του κοινωνικού συμβολαίου και βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. η κατασκευή της Αλ Κάιντα για τους σκοπούς της αμερικανικής εισβολής στο Ιράκ, «οι τεμπέληδες» και «υπανάπτυκτοι» του Ευρωπαϊκού Νότου για την νομιμοποίηση των μέτρων λιτότητας). Κύριοι παραγωγοί ενός τέτοιου οριενταλιστικού Λόγου είναι οι «ειδικοί», η εξουσία των οποίων ενδυναμώνεται όσο αυτονομείται η «κρίση» ως πεδίο γνώσης (Mitchell, 2002). Επομένως, απαιτείται από εμάς, από τη μια μεριά, η κριτική αποδόμηση των Λόγων των «ειδικών», και από την άλλη, να βρούμε το κατάλληλο μείγμα θεωρίας και πράξης ώστε να μην γίνουμε εμείς οι «ειδικοί» στη θέση των «ειδικών».

Μια βασική υπόθεση εργασίας

που κάναμε ήταν ότι οι κοινωνικοί αγώνες που μαίνονται αυτή την ώρα στην Μεσόγειο και πέρα απ' αυτή, μπορούσαν να «διαβαστούν» από τη σκοπιά του ιστορικού παραδείγματος των commoners - των χωρικών, στην Αγγλία και αλλού στην Ευρώπη, του Υστερου Μεσαίωνα - οι οποίοι αγωνίστηκαν ενάντια στις περιφράξεις των κοινών εκτάσεων από τους γαιοκτήμονες. Αίτημα και πρακτική των κινημάτων αντίστασης, στην Μεσόγειο και παραπέρα, είναι η επαναοικειοποίηση της λαϊκής εξουσίας, η διαφύλαξη των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών από την εμπορευματοποίηση, η ακόμα και η δημιουργία νέων κοινών. Ήμασταν πεπεισμένοι ότι αυτό που βλέπαμε μπροστά μας ήταν ένα σύγχρονο, πολυ-επίπεδο νεοφιλελεύθερο κύμα περιφράξεων - υλικών ή νοητών - των κοινών, εν μέσω του οποίου τα κοινά γίνονται πηγή κοινωνικής παραγωγής και αναπαραγωγής, με τα ίδια να αναδύονται, μέσα από τους κοινωνικούς αγώνες, ως σύμβολα κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης.

Τέλος, η ιδέα ενός Μεσογειακού φαντασιακού - μια έννοια που προέκυπτε από μια θεωρητική σύνθεση ανάμεσα στην Μεσόγειο του Μπρωντέλ, και το κοινωνικό φαντασιακό του επιβάτη του αληθινού Mataroa, Κορνήλιου Καστοριάδη - θα αποτελούσε τον οραματικό ορίζοντα του ιδεατού μας πλοίου (Κοσματόπουλος,

2013). Οι ιδέες αυτές μας έφεραν κοντά, μαζί και η βεβαιότητα ότι οι έννοιες της κρίσης/κριτικής, των κοινών και των περιφράξεών τους, όπως και η ιδέα ενός μεσογειακού φαντασιακού, ήταν ικανές να δημιουργήσουν έναν κοινό κώδικα επικοινωνίας, κι ένα κοινό πρίσμα από το οποίο, οι διαφορετικές μας ιστορίες, οι ιστορίες που εκτυλίσσονται στην πλατεία Ταχρίρ της Αιγύπτου, στο πάρκο Γεζί της Τουρκίας, στο Γουινσκόνσιν της

Αμερικής, στη Ρόσια Μοντάνα της Ρουμανίας, στην Τανζανία και στη Σενεγάλη, στο Παρίσι, στο Βερολίνο και στην Ικαρία, μπορούσαν να ειπωθούν ως πτυχές της ίδιας ιστορίας. Από την ιστορία αυτή, εμείς θα επιχειρούσαμε να ξεκαρπίσουμε τα κύρια συστατικά ενός φαντασιακού, που στο επίκεντρό του θέτει αξίες, πρακτικές και οράματα, που είναι εναλλακτικές από αυτές που συγκροτούν το κυριαρχούσα καπιταλιστικό φαντασιακό.

Και αυτό έχει τη σημασία του, γιατί ξέρουμε ότι από τα υλικά αυτά οργανώνονται οι κοινωνικές αντιστάσεις, και τελικά φτιάχνονται οι κοινωνικές επαναστάσεις, που είναι ακριβώς ό,τι χρειαζόμαστε σήμερα, αν είναι να βάλουμε ένα μόνο λιθαράκι στο να φέρουμε συλλογικά το τέλος αυτής της βάρβαρης και σκοτεινής εποχής του νεο-φιλελευθερισμού, που η ωμότητα, οι πόλεμοι και η κοινωνική αδικία περισσεύουν.

Και το «πλοίο» έγινε βιβλίο

Αφορμή για το βιβλίο *Διάλογοι Ενάντια στην Κρίση, για τα Κοινά* (εκδ. ελεύθερες πτήσεις), ήταν οι δημόσιες ομιλίες, και κινητήρια δυναμή του η βαθιά πεποίθηση ότι ένα ερευνητικό δίκτυο, αν είναι πράγματι να βάλει στο αναλυτικό του επίκεντρο την έννοια των κοινών, δεν μπορεί παρά να το κάνει από κοινού, σε συνεργασία με ανθρώπους της πράξης. Διαφορετικά κινδυνεύει να γίνει ο «ειδικός» στη θέση του «ειδικού». Αυτό, τουλάχιστον, υποστήριξε σθεναρά μια μερίδα της παρέας του Ματαρόα, με πρωτοστάτες τους εν Ικαρία εταίρους της πρωτοβουλίας, και ακριβώς αυτό είναι που επιχειρείται με το εν λόγω εκδοτικό εγχείρημα.

Τους Διαλόγους λοιπόν απαρτίζουν κείμενα που γράφτηκαν από ερευνητές που συμμετείχαν στο σεμινάριο Ματαρόα, και είχαν μιλήσει σε κάποια από τις δημόσιες συνεδρίες του. Στα κείμενα αυτά προσκλήθηκαν και έκαναν απόκριση συμπολίτες

μας, μέλη συλλογικοτήτων και συλλογικότητες, εντός και εκτός Ικαρίας, με ενεργή δράση και εμπειρία σε ζητήματα των κοινών στα οποία αναφέρονταν οι δημόσιες ομιλίες. Αυτό που επιχειρούν οι Διάλογοι είναι, απέναντι στην «εξουσία των ειδικών», να προτάξουν την αξία ενός ισότιμου διαλόγου, ανάμεσα σε ερευνητές και πολίτες, που δουλεύουν συλλογικά για την προάσπιση των κοινών τους, και που κατέχουν πολιτισμική γνώση, εμπειρία και σοφία που εκπορεύεται από την ίδια την πράξη της αντίστασης.

Είτε είναι γραμμένα από ερευνητές είτε από πολίτες, τα περισσότερα από τα κείμενα του βιβλίου αναφέρονται στους αγώνες που δίνονται καθημερινά στις δύο όχθες της Μεσογείου και πιο πέρα, ενάντια στην καταστρατήγηση εργατικών και πολιτικών δικαιωμάτων, ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις των φυσικών και δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, ενάντια στη διάλυση των κοινωνικών ιστών που προσδιορίζουν τους δρώντες ως προσωπικότητες και ως κοινότητες. Με δυο λόγια, τα κείμενα αναφέρονται σε αγώνες που δίνονται ενάντια στις περιφράξεις των κοινών. Αυτό το κάνουν από διαφορετικές ή αλληλεπικαλυπτόμενες σκοπιές, και σ' αυτό ακριβώς έγγειται το διαλεκτικό στοιχείο του βιβλίου.

Ζητούμενο είναι, μέσα από τα κείμενα του βιβλίου, να γίνει φανερό τι διακυβεύεται όταν περιφράσσονται ή ιδιωτικοποιούνται κοινά και δημόσια αγαθά, και τι επιπτώσεις

έχει η ανάπτυξη τύπου Ελ Ντοράντο σε τοπικές κοινωνίες. Στο επιστημολογικό πεδίο, αισιοδοξούμε το βιβλιαράκι αυτό, να αποτελέσει μια μικρή συμβολή σε μια συζήτηση, που είναι ήδη σε εξέλιξη στους κόλπους των κοινωνικών επιστημών, και αφορά στο πώς μπορούμε να συμπεριλάβουμε τα κοινά και τους ανθρώπους των κοινών στην κοινωνική έρευνα, και με τον τρόπο αυτό να συμβάλουμε στον απεγκλεισμό/αποπερίφραξη της γνώσης και στην επιστροφή της εκεί απ' όπου την αντλήσαμε, ώστε να γίνει κτήμα των ανθρώπων, που τους ενδυναμώνει, και εργαλείο στην υπηρεσία των πολλών.

Βιβλιογραφία

Καστοριάδης Κορνήλιος, 2010 (1975), Η φαντασιακή θέσμιση της κοινωνίας, Αθήνα: Κέδρος.

Κοσματόπουλος Νικόλας, 2013, «Ενάντια στην Κρίση, για τα Κοινά, προς μια Νέα Μεσόγειο» στα Ενθέματα. URL: <http://enthemata.wordpress.com/2013/08/04/kosma/> (Αυγ. 2013).

Κουμπάρου Δήμητρα, 2002, Το Καθεστώς της Κοινοτικής Ιδιοκτησίας: Το Παράδειγμα του Δάσους του Ράντη στο Νησί της Ικαρίας, Μυτιλήνη, Πανεπ. Αιγαίου, Τμ. Περιβάλλοντος.

Μπαρέλη-Γαγλία Μαρία και Φάκαρη Αργυρώ (επιμ.), 2014, Διάλογοι ενάντια στην Κρίση, για τα Κοινά. Προς ένα Μεσογειακό Φαντασιακό, Αθήνα: Ελεύθερες Πτήσεις.

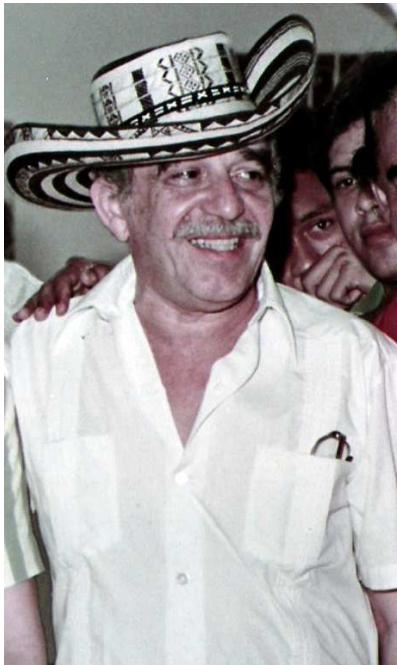
Μπρωντέλ Φερνάν, 1990, Η Μεσόγειος: Ο Χώρος και η Ιστορία, μτφ. Έφη Αβδελά, Ρίκα Μπενβενίστε, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Mitchell Timothy, 2002, Rule of Experts: Egypt, Techno-Politics, Modernity, Berkeley, California: University of California Press. ■

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΑΝΕΙΑ

Το σπίτι του Γκάμπο

...όταν η «πειρατεία» ξεπληρώνει τα χρέη της...

Ο «Γκάμπο» με γυριστό καπέλο («sombrero vueltiao»), τυπικό της περιοχής της Κολομβιανής Καραϊβικής. Περισσότερες από τις ιστορίες του Γκαρσία Μάρκες (6 Μαρτίου 1927 - 17 Απριλίου 2014) περιστρέφονται γύρω από την ιδιοσυγκρασία αυτής της περιοχής.

Πηγή: wikipedia.org.

Είναι ένα υγρό ζεστό απόγευμα στην Καρθαγένη των Ινδιών, πλούσια πόλη της εποχής της αποικιοκρατίας, στην Κολομβία. Κάτω από τα τείχη της βρίσκεται η βίλλα του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, του Γκάμπο για τους πιο στενούς του φίλους. Παρά τα προβλήματα υγείας που τον ταλαιπωρούν, μόλις έχει γυρίσει από

το απογευματινό τένις και συναντά έναν παλιό του γνώριμο, τον δημοσιογράφο Ιγκνάσιο Ραμονέ, στην, εκ των υστέρων ως απεδείχθη, τελευταία τους συνάντηση.

Στην συζήτηση επάνω ο Γκάμπο ρωτά τον φίλο του δημοσιογράφο: «Αλήθεια ξέρεις πως αγόρασα το σπίτι αυτό; Καθόλου; Λουπόν άκου, πάντα ήθελα να μείνω στην Καρθαγένη, και, όταν απόκτησα τα μέσα, άρχισα να ψάχνω για ένα σπίτι. Πάντα όμως ήταν πολύ ακριβά. Κάποτε λοιπόν, ένας φίλος δικηγόρος μου εξήγησε γιατί: «Όλοι εκείνοι στους οποίους απευθύνεσαι σε θεωρούν δισεκατομμυριούχο, και, κάθε φορά, σου ανξάνουν την τιμή. Άσε εμένα να γάζω στη θέση σου». Μερικές βδομάδες αργότερα εντοπίζει ένα κτήριο, που δεν είναι άλλο παρά ένα μισο-ερειπωμένο παλιό εγκαταλειμμένο τυπογραφείο. Έρχεται σε επαφή με τον ιδιοκτήτη, έναν τυφλό, και συμφωνούν στην τιμή. Ο ηλικιωμένος όμως διατυπώνει μια απαίτηση: Θέλει να γνωρίσει τον αγοραστή! Ο φίλος δικηγόρος επιστρέφει λοιπόν και λέει: «Πρέπει να τον δεις αλλά δεν θα πρέπει να του μιλήσεις. Άλλιώς, θα αναγνωρίσει την φωνή σου και τότε θα τριπλασιάσει την τιμή... Αυτός είναι τυφλός, εσύ θα είσαι μουγγός!!»

Η μέρα της συνάντησης έρχε-

ται και ο τυφλός αρχίζει να ρωτάει. Του απαντά με λόγια ακαθόριστα... Αλλά, σε κάποια στιγμή απροσεξίας, του απαντά με ένα ηχηρό «Ναι». Αα!, πετάγεται επάνω. Αναγνώρισα την φωνή σας!! Είστε ο Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες!! Όλα είχαν αποκαλυφθεί και οι μάσκες έπεσαν... Αμέσως ο τυφλός συμπληρώνει: «Πρέπει να ξαναδούμε την τιμή! Εδώ τα πράγματα αλλάζουν...». Ο φίλος δικηγόρος προσπαθεί να διαπραγματεύει, αλλά ο τυφλός επαναλαμβάνει: «Οχι, δεν μπορεί να είναι αυτή η τιμή. Σε καμιά περίπτωση...». Εντάξει λοιπόν, ας το συζητήσουμε, αλλά πόσο;; του λένε καρτερικά. Ο ηλικιωμένος σκέπτεται για λίγο και του πετάει: «Στην μισή τιμή»!!! Οι συνομιλητές του δεν καταλαβαίνουν και εκείνος αναλαμβάνει να τους εξηγήσει: «Οπως ξέρετε είχα ένα τυπογραφείο. Και από τι νομίζετε ότι έζησα μέχρι σήμερα;; Μα από πειρατικές εκδόσεις των βιβλίων του Γκαρσία Μάρκες!!!»

Και για να μην υποκύψουμε στα θέλγητρα της πειρατείας:

Πηγή: Ignacio Ramonet, *Le Monde Diplomatique*, Αύγουστος 2014.

Απόδοση στα ελληνικά:
Γ. Αντζουλάτος 16.10.2014

Τα εννυπόγραφα κείμενα/άρθρα που δημοσιεύονται εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις των συγγραφέων, ακόμη κι αν είναι μέλη της συντακτικής ομάδας και δεν απηχούν απαραίτητα τις απόψεις του ξστω.

Κανένα μέρος του παρεχομένου στους αναγνώστες περιεχομένου του εντύπου δεν αποτελεί και δεν μπορεί να

θεωρηθεί σε καμία περίπτωση, ενθέως ή εμμέσως, παρότρυνση, οδηγία, συμβουλή ή προτροπή για οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη, αντιθέτως εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των αναγνωστών κατόπιν προσωπικής αξιολόγησης να ενεργήσουν με βάση τη δική τους βούληση, αποκλειομένης οιασδήποτε ευθύνης μας.

Οι στίχοι της προμετωπίδας του ξστω προέρχονται από το τραγούδι «Δεν είμαι κανενός» (1992),
Στίχοι: Sadahzinia, Μουσική: B.D. Foxmoor (Active Member),
από το δίσκο «Σάρμα», 2010.

Αφιέρωμα

Social Waste

Στη γιορτή της Ουτοπίας

Η προτίμηση μου στο κοινωνικό και πολιτικό τραγούδι οφείλεται στις ατέλειωτες ώρες της προσχολικής ηλικίας που πέρασα ακούγοντας τα αντάρτικα τραγούδια που έπαιζε ο παππούς μου στο μαγνητόφωνο. Δύο πράγματα μου έμαθε πριν το νηπιαγωγείο: πρόσθεση και αντάρτικα. Και μετά ο παππούς έφυγε λεβέντικα, φορώντας σαν γάντι το στίχο «σχεδόν πενήντα χρόνια βάσανα και διωγμοί, τώρα στη μαύρη αρρώστια ανάξια πλερωμή», για να θαφτεί με τιμές από τους συντρόφους του πριν αλλάξει χρώμα ο ήλιος και πριν γυρίσουν ανάποδα οι ίδεες, τα μιναλά και οι εποχές.

Και χωρίς να το καταλάβουμε βρέθηκε «λόγος σοβαρός» που ήταν ο (κάθε) «νέος χλιαρός» γιατί «τίποτα δεν έδωσε σε μας η ιστορία!» Η αλήθεια όμως ήταν ότι ο Μάνος έσβησε νωρίς στο κρύο νοσοκομείο της Μόσχας και η φωνή του Ξυλούρη είχε ήδη πάρει τον ανήφορο για τον Ψηλορείτη αφήνοντας μας να ψάχνουμε τον δρόμο μας κάπου ανάμεσα σε ένα ακορντεόν και στην μπαλάντα του κυρι Μέντιου.

Οι Active Member, το low bar, η άνθιση του hip hop στην Ελλάδα με τα συγκροτήματα που σχετίστηκαν ή συγκρούστηκαν μεταξύ τους έφεραν μια νέα εποχή στο πολιτικό και κοινωνικό

τραγούδι. Για άλλη μια φορά, όπως παλιά, υπήρχε μια γενιά τραγουδοποιών που όχι μόνο γνώριζε ιστορία και αφουγκραζόταν την καθημερινότητα της πραγματικής ζωής (που σπάνια έβρισκε τη θέση της στην τέχνη και την τηλεοπτική πραγματικότητα) αλλά συμμετείχε ενεργά στους κοινωνικούς αγώνες, ονειρευόταν και πάλευε.

Η πρώτη επαφή με τη μουσική των Social Waste ήταν αποκάλυψη, μια μοναδική εμπειρία. Το τραγούδι «Του Άρη» με συγκίνηση συνδέοντας με με το παρελθόν μου: ήταν ένα από τα «αντάρτικα της εποχής μου» που θα μπορούσα εγώ να βάζω στον παππού να ακούσει γιατί ζωντάνει το θρύλο της Ρούμελης που θέλει τον Άρη να ζει ακόμα. Γιατί, μπορεί τα κεφάλια που ορθώνονται περήφανα μερικές φορές να πέφτουν αλλά οι ανυπότακτοι γιγέτες δεν πεθαίνουν ποτέ. Και ο διάλογος του τραγουδιού με τον Καπετάνιο Άρη λέει για το Κόδμα που πίστεψαν και τίμησαν οι παππούδες μας πικρές αλήθειες που ποτέ δεν μας έκρυψαν, που είχαν τα κότσια να τις φωνάζουν ακόμα και τις δύσκολες εποχές όταν η πίστη ήταν ζήτημα ζωής και θανάτου και γι' αυτό θα μπορούσαμε να τις ακούμε παρέα μαζί τους.

Όμως οι Social Waste είναι ένα συ-

γκρότημα του σήμερα, νέοι που μέσα από σπουδές, εργασία και ανεργία, ζυμώνουν ιδέες, βιώματα και οράματα και τραγούδανε την ιστορία που γεννιέται μπροστά στα μάτια μας. Ο νέος τους δίσκος «Στη γιορτή της Ουτοπίας» στο σύνολο του και ιδιαίτερα το ομώνυμο τραγούδι δείχνουν ξεκάθαρα δύο πράγματα: αφ' ενός την ιδιαιτερότητα της μουσικής έκφρασης του συγκροτήματος και αφ' ετέρου την πολιτική και ιδεολογική τους ζύμωση με τις θυρλικές μορφές που ξεπηδάνε μέσα από τους στίχους τους. Το τελευταίο στοιχείο, αυτή η αλληλεπιδραση και ζύμωση με το παρελθόν, ίσως να είναι και το κλειδί στο γενικότερο πρόβλημα της ιδεολογικής αναζήτησης της αριστεράς η οποία μένει να αποκαταστήσει τη σχέση της με την Ουτοπία.

Τους ευχαριστούμε θερμά που αποδέχτηκαν την πρόσκληση δίνοντας μας την ευκαιρία να τους γνωρίσουμε με τον τρόπο που αρμόδει σε καλλιτέχνες του δικού τους επιπέδου: μέσα από το έργο, τους στίχους τους, τα δικά τους λόγια. Ελπίζουμε να τους ξανασυναντήσουμε όταν η προφτεία τους εκπληρωθεί: θα είναι «κάποια Κυριακή κάποια Δευτέρα» και θα ανταμώσουμε «στο τραπέζι της χαράς της πρώτης»!!!

γ.π.κ. ■

Το σχήμα

Οι Social Waste δημιουργήθηκαν το 1999 στο Ηράκλειο της Κρήτης. Δεκαεπτάρχοντο τότε, μαθητές ακόμα, τράβηξαν αμέσως την προσοχή των Active Member, οι οποίοι τους πρότειναν να συνεργαστούν στα πλαίσια της ομάδας παραγωγής τους, της Freestyle Productions. Ο B.D. Foxmoor (κατά κόσμον Μιχάλης Μυτακίδης) δήλωσε τότε «Έγιν έχω να πω τα καλύτερα για τα νέα σχήματα... Από την Κρήτη, τους Social Waste, 17 χρονών, που θα τους χρυσοπληρώνανε έξω»¹.

Μετά από περιτλάνηση επών στον κόσμο του ελληνικού hip hop, πολλές συναυλίες σε όλη την Ελλάδα, πολλά τραγούδια και εμπειρίες στη σκηνή, το 2004

αποχωρούν από τη Freestyle Productions. Ο X-Ray (Νικήτας Nils Klint), πρώην μέλος των Active Member και νυν του συγκροτήματος Ródes περιέγραψε τους Social Waste σαν ένα «από τα πιο ολοκληρωμένα σχήματα» του Ελληνικού hip hop, όπως δήλωσε τότε σε μια συνέντευξή του.

Λόγω σπουδών, εργασίας και ανεργίας, στρατιωτικής θητείας αλλά και πρωσπικών αναζητήσεων, το συγκρότημα αποχώρησε από τη σκηνή, τηρώντας σιγή ιχθύος μέχρι και σήμερα, οπότε αποφάσισαν να ξαναβγούν στο προσκήνιο. Το Νοέμβρη του 2013 κυκλοφόρησαν το νέο τους δίσκο «Στη γιορτή της Ουτοπίας»².

Γιατί η εποχή δε σηκώνει σιωπή...

Αυτή τη στιγμή βρίσκονται στο στούντιο και ετοιμάζουν το νέο τους δίσκο «Με μια πειρατική γαλέρα» καθώς και ένα πρότζεκτ το οποίο δουλεύουν από κοινού με το συγκρότημα «Αντίποινα», το οποίο θα ονομάζεται «Το χιπ χοπ της Μεσογείου». Το περιγράφουν ως εξής:

«Το hip hop της Μεσογείου σουλατάρει στα στενά της Μασσαλίας ακροτατώντας πάνω σε ρυθμούς απ' το Μαγκρέμπ. Στην Τύνιδα προκαλεί λαϊκό ξεσηκωμό, και μπαίνει στη μύτη του δικτάτορα στο Κάιρο και τη Δαμασκό. Παίζει λαϊότο στην Κρήτη και στον Ελικώνα γκάιντα, ενώ στη Σεβίλλη «παίζουν αλέγκρο την καρδιά του» σε μια κιθάρα σπανιόλα. Σαμπλάρει Φεΐρος και Μάρκο Βαμβακάρη και ραπάρει τα κουτλέ και τα ρεφράιν του στα αραβικά, τα ελληνικά, τα ιταλικά, τα ισπανικά, τα γαλλικά, τα σερβοκροατικά, τα αλβανικά, τα καταλανικά, τα ανταλού, τα σάρντο, τα εβραϊκά και τα τούρκικα. Μπεντίρ πολιτικά και καλαβρέζικα ταμπουρέλα του κρατούν το ρυθμό. Και στα grafiti του, «Ο Παύλος ζει»...»

¹ Από το βιβλίο του Χρήστου Τερζίδη «Το hip hop δε σταματά», 2003, σ. 149.

² Το άλμπουμ «Στη γιορτή της Ουτοπίας» είναι αφιερωμένο στην μνήμη του Παύλου (Killah P) που δολοφονήθηκε από τους νεοναζί.

Του Άρη

Κρατούσα πάντα μια σελίδα μου κενή για το χατίρι μου • κι όσο θα τη γεμίζω, δώσε μου το ποτήρι σου. • Καπετάνιε θα το φουλάρω ως τα χειλια, • κρασί να πιούμε από του χρόνου τα παλιά τα σταφύλια. • Σκοπούς μη βάλεις, βγάλε το σκούφο κι ετοιμάσου • θα μιλήσουμε για κείνους που πουλήσαν τον ΕΛΑΣ σου • κι έπειτα ξεπουλήσανε και τούτο το χώμα • κι όμως τα σόγια τους μας ικετεύουν ακόμα. • Ναι όπως τ' ακούς! Μα μην ταράζεσαι, έχει κι άλλα, • εξάλλου εδώ πάντοτε ξένοι κρατάγαν την κουτάλα • κι εμείς πιστό σκυλί που ζητιανευει, όπως θα ξέρεις, • καλά πού έφυγες νωρίς να μην τα δεις να υποφέρεις. • Τι είπες, το κόμμα σου; Αυτό έχει μάθει να χάνει • και να προδίδει, ρώτησε και τον Πλουμπίδη. • Μα τι σου λέω, πού τα γνωρίζεις από πρώτο χέρι, • κι άλλος κανείς από σένα καλύτερα δεν τα ξέρει. • Όσο για το όνειρο, το έπνιξε η μάνα του στην κούνια • και παίζουν δίχως αντίπαλο οι άλλοι με τα σπιρούνια. • Γι' αυτό σου λέω, ανέβα στο άλογο κι έλα σαν πρώτα • μήπως και πάψει τούτη η χώρα να είναι κότα.

Κάπου στη Ρούμελη λένε πως ζεις ακόμα • με τον Κωστούλα, τον Μπελή και τον Τζαβέλλα. • Το ακούς; Ακόμα σε ζητάει τούτο το χώμα. • Γι' αυτό σου λέω, ανέβα στο άλογο κι έλα.

Ο Άγιος Άρης Βελουχώτης ο μπροστάρης (Σολωμάντζαρος 2003).

Λείπεις καιρό έχουν περάσει και τόσα • μα ποιό μολύβι να στα γράψει, να στα πει ποιά γλώσσα; • Κάτισε λοιπόν, άκουσε πες τα κι εσύ στον Τζαβέλλα • κι ύστερα ανέβα στο άλογο, πάρε τον μαζί και έλα. • Ξενοκρατία που λες τη χώρα τούτη άλωσε • κι από όταν έφυγες η δεξιά ξεσάλωσε. • Όπως φαντάζεσαι πισώπλατα όχι στα ίσια • βαφτίσανε Παρθενώνες τα ξερονήσια. • Ναι οι κουφάλες, κι η αριστερά κωλημένη, • η ηγεσία βλακώδης κι αλλοπαρμένη, χαμένη • κι οι αντάρτες σου πουλημένοι, πολύ φθηνά πουλημένοι! • Μα τι τα θες, τι τα γυρεύεις, πικρή γεύση μας μένει, • σήμερα πάλι είναι πιο μαύρο το χάλι, • ίδιο το χρώμα, ακόμα κουμάντο κάνουν οι μεγάλοι, • ναι οι μεγάλοι δεν τέλειωσαν οι άξονες, • άλλαξαν βάρδια και ήρθαν οι Αγγλοσάξωνες. • Υπάρχουν όμως και κάποιοι που τους χαλάν την συνταγή, • οι απόγονοι του Ζαπάτα στων Μεξικάνων τη γη. • Γι' αυτό σου λέω, κάτι δεν έχει πεθάνει • κι ίσως αν έρθεις, πιο βαθιά να ανασάνει.

Κι ύστερα κοίταξα ξανά τον φανοστάτη, • εκείνον στη φωτογραφία της ντροπής • κι είπα: «Αντί Καπετάνιε επαναστάτη, • καλές εφόδους στην κοιλάδα της σιωπής».

Στίχοι/Παρουσίαση: Λεωνίδας. Παραγωγή/Μίξη, Ηχοληψία: Παρίας. Studio: Multi Studio. Έτος: 2004. ■

Φράουλες στη Μανωλάδα

Και ποιος τη χάρη μας τώρα, πέρασε η μπόρα • Αφού μας το' πε ο Σαμαράς τί θέλεις τώρα; • Σου λέω έρχονται, αριβάρουν σε λιγάκι • Οι τράπεζες του Βενιζέλου, η «ανάπτυξη» του Χατζηδάκη • Μετά την Ολυμπιακή και τον ΟΤΕ, • Στρώστε χαλί και φτάνουν οι επενδυταί • Να' τα καλώς τα τα παιδιά τί να τους φέρουμε • ΟΠΑΠ, ΔΕΗ και ύδωρ τους προσφέρουμε • Κι αν τύχει και ανακαλύψουν και πετρέλαιο • Τότε χαιρέτα μου φίλε τον πολυέλαιο • Όπως και στη Χαλκιδική και το Στρατόνι • «μας τρέφει, τρέφεται από μας και μας σκοτώνει» • Κι εσύ που βγαίνεις μες στο δρόμο και φωνάζεις • Σε δέρνουνε μην τους επενδυτές τρομάζεις • Αφού σε σπρώξανε πρώτα στην ανεργία • Τώρα σου αλλάζουν τη δουλειά με τη δουλεία • Και θα δουλεύεις 6 και 7 ημέρες • Θα' ναι ίδιες οι Κυριακές με τις Δευτέρες • Και για χαλκά σου' χουν περάσει το μισθό σου • Χόρευε αρκούδα για τα 500 ευρώ σου • Μας κατευθύνουν καναλάρχες και εκδότες • Μας θέλουν φρόνιμους να κάνουμε τις κότες • Οι εφοπλιστές στα παρασκήνια σιγοντάρουν • Και οι βουλευτές μες στη βουλή μας σαμποτάρουν

Και μου θυμίζει η Ελλάδα
Φράουλες στη Μανωλάδα
Όσο αντέχεις μαζεύεις
Κι ύστερα βουρ στον Καιάδα

Οι επιστάτες φυλάνε
Κι οι αφέντες καλοπερνάνε
Οι μπάτσοι μας κυνηγάνε
Κι όλο βαράνε, βαράνε

Όταν τα ζώα στη φάρμα ποιούν τη νήσσα • Όλα είναι ίσα αλλά κάποια είναι πιο ίσα • Κι όταν τρελαίνονται και κάνουν φασαρία • Ξύλο και photoshop κερνάει η αστυνομία • Είναι αιτήτητη η βλακεία η μεγάλη • Του χρυσαυγίτη τα σκατά μες στο κεφάλι • Σε τούτη τη μεταπολίτευση τη δεύτερη • Με την κυβέρνηση τη νεοφιλελεύθερη • Σου πετσοκόγων το μισθό και σ' απολύσανε • Σε τρία χρόνια τρείς φορές σε ξεπουλήσανε • Έφυγε αλλού να βρει δουλειά η Ιφιγένεια • και θυσίασαν στους φασίστες την ιθαγένεια • (και το αντιρατσιστικό) • Η δικαιοσύνη είναι βέλος στη φαρέτρα τους • ακόμα μια απ' τις πουτάνες στην ατζέντα τους • και ούτε καν η ακριβότερη να ξέρεις • ...πάλι πως μου' ρθε στο μυαλό ο Πρετεντέρης; • Είν' το παιχνίδι στημένο κι η διαιτησία • Υποταγμένη δουλικά στην εξουσία • Κι εσύ σκυφτός και φράουλες στη Μανωλάδα • Να παν μπροστά τα αφεντικά... συγγνώμη, η Ελλάδα...

Από το άλμπουμ «Στη γιορτή της Ουτοπίας».

Στίχοι: Λεωνίδας. Παρουσίαση: Γιάννης, Λεωνίδας, Ανίατος. Παραγωγή: Ανίατος. Scratch: Βαγγέλης (DST8). Έτος: 2013. ■

«ΤΑ ΣΠΑΘΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΠΟΥ Μ' ΑΡΕΣΟΥΝ»

Το χιπ χοπ είναι παιδί της οικονομικής κρίσης, φωνή διαμαρτυρίας και μετανάστης

Και με τους φασίστες ήταν και θα είναι πάντα απέναντι.

του Λεωνίδα Οικονομάκη *

Αριστερή Ανατροπή (τεύχος 3**)

Η δολοφονία του Παύλου από τους νεοναζί της Χρυσής Αυγής με βρήκε εκτός Ελλάδος. Τις πρώτες στιγμές, προσπαθώντας να μάθω τι γίνεται από τα social media διαπίστωσα ότι οι πρώτες φωτογραφίες που μέσα στον πανικό κυκλοφόρησαν ήταν δικές μας με το όνομα του Παύλου λεζάντα, από την αντιφασιστική συναυλία της 19ης Γενάρη 2013 στο Σύνταγμα μετά τη δολοφονία του 27χρονου Σεχζάτ Λουκμάν.

«Εντάξει, ακούσανε ράπερ, με αντιφασιστική δράση, θα μας είχαν δει και στο Σύνταγμα, και νομίζανε ότι ήταν κάποιος από μας» σκέφτηκα χωρίς να δώσω πολύ σημασία - η σκέψη μου ήταν στον Παύλο.

Μετά, παγωμάρα και σιωπή. Στον κόσμο, στην Ελλάδα, στη χιπ χοπ κοινότητα, και στο μυαλό μου. Πέρασαν οι μέρες, προσπάθησα να σκεφτώ τα πράγματα λίγο πιο καθαρά και να βρω μια άκρη, αλλά δε μπόρεσα να διώξω εκείνη τη σκέψη:

«Κι όμως, θα μπορούσε να ήμασταν εμείς».

Τη κάποιος άλλος από την χιπ χοπ κοινότητα αυτού του γεωγραφικού χώρου που λέμε Ελλάδα.

Γιατί; Γιατί το χιπ χοπ και η Χρυσή Αυγή «παίζουν μπάλα στο ίδιο ταλαιπωρημένο χωράφι» όπως έγραψε πρόσφατα σε ένα του άρθρο ο Σταύρος Μαλιχούδης αναφερόμενος στον ανταγωνισμό των δύο αυτών αντίθετων κόσμων στα σχολεία. Ο Πρύτανης του ΑΠΘ Γιάννης Μυλόπουλος πάλι, σε άρθρο του στην Εφημερίδα των Συντακτών επισημαίνει με τη σειρά του ότι η Χρυσή Αυγή μπορεί να έχει δηλητηριάσει μεγάλο μέρος της Ελληνικής κοινωνίας, όμως στα Πανεπιστήμια απέ-

τυχε να διεισδύσει. Η εξήγηση που δίνει ο Πρύτανης έχει να κάνει με τη σημασία της Παιδείας, η οποία αποτελεί ανάχωμα για τις ιδέες του μίσους που πρεσβεύει το κόμμα των νεοναζί.

Ίσως. Αν δεχτούμε ότι οι φοιτητές - τα παιδιά δηλαδή που λόγω πρόσβασης σε ευνοϊκότερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, καταφέρνουν να περάσουν από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και να αποκτήσουν ένα μορφωτικό επίπεδο - ανάχωμα στη μισαλλοδοξία του φασισμού - είναι «εκτός πεδίου δράσης» της Χρυσής Αυγής, τότε θα πρέπει να δεχτούμε και ότι κάτι συμβαίνει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου η Χρυσή Αυγή φαίνεται να «ψαρεύει» για τα καλά οπαδούς. Η οποία δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν είναι καθόλου διαποτισμένη από το πνεύμα του ανθρωπισμού και της «Ελληνικής παιδείας» που αναφέρει ο Πρύτανης στο άρθρο του, αντιθέτως είναι μάλλον εθνικιστικά προσανατολισμένη και επιτελεί προπαγανδιστικό έργο υπέρ Ελληνικού Κράτους και της Ορθοδόξου Χριστιανικής Εκκλησίας. Μια ματιά στο πως παρουσιάζονται οι ιστορικές μας σχέσεις με τους γείτονες Τούρκους, αλλά και το - νενίκησά σας, Ταλιμπάν! - «κήρυγμα» εναντίον «των καταστροφικών συνεπειών της αθεΐας» στο βιβλίο των θρησκευτικών της β' Λυκείου θα πείσει και τους πλέον δύσπιστους. Και αλήθεια, πόσο διαφέρουν οι εθνικιστικές και - προσφάτως - ψηφιοθηρικά, φυσικά, ορθοδοξοχριστιανικές απόψεις των Χρυσαυγιτών από την κρατικά ελεγχόμενη προπαγάνδα που προσφέρει το Ελληνικό Κράτος στα παιδιά του Δημοτικού, του Γυμνασίου, και του Λυκείου; Πολλές φορές, ακούγοντας τα παραληρήματα των νεοναζί περι ιστορίας και θρησκείας σχηματίζω την εντύπωση ότι δεν έχουν διαβάσει άλλο βιβλίο από τα σχολικά της ιστορίας και των θρησκευτικών, τα οποία και τους διαμόρφωσαν άπαξ και δια παντός τις απόψεις τις οποίες εκφράζουν - άντε και τα λογοτεχνικά πονήματα (sic) του

Κασιδιάρη.

Εκεί, στα σχολεία, τη φωνή της αμφισβήτησης - μεταξύ άλλων - της επίσημης κρατικής παιδείας την έχει υψώσει εδώ και κάποια χρόνια τώρα το χιπ χοπ. Και καθότι για κάποιες γενιές τώρα - της δικής μου συμπεριλαμβανομένης - το χιπ χοπ αποτελεί ένα από τα πρώτα κοινωνικοπολιτικά ερεθίσματα, μια φωνή αμφισβήτησης της επικρατούσας «καλώς καμωμένης» εικόνας της κοινωνίας, της οικονομίας, και της ιστορίας μεταξύ άλλων, φυσικά και «ενοχλεί» όχι μόνο τη Χρυσή Αυγή αλλά και ολόκληρο το οικονομικό και πολιτικό σύστημα που αυτή εκπροσωπεί και έχει κατά καιρούς υπερασπιστεί. Και η εξήγηση είναι πολύ απλή.

«...σ'έψαξα μέχρι την Τσιάπας, αντάρτες μες την ομίχλη..» Saludos rebeldes!

Χιπ Χοπ, το παιδί της οικονομικής κρίσης.

Το χιπ χοπ είναι μέρος της «μαύρης κουλτούρας». Γεννήθηκε τη δεκαετία του '70 στις φτωχογειτονίες του Νοτίου Μπρονξ της Νέας Υόρκης, στα χρόνια της οικονομικής κρίσης του City η οποία οδήγησε σε περικοπές της χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών στην πόλη, πράγμα το οποίο επηρέασε περισσότερο τους μετανάστες αλλά και γενικότερα τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα αυτής, όπως επισημαίνει η Tricia Rose στο βιβλίο της Black Noise (2004). Έτσι, οι δρόμοι των γειτονιών όπως το Μπρονξ έγιναν τα «αυτόνομα κοινωνικά κέντρα» (στα κρατικά είχε κοπεί η χρηματοδότηση), όπου οι DJ's βασιζόμενοι σε ήδη ηχογραφημένο ήχο (τα μουσικά

προγράμματα στα σχολεία επλήγησαν από τις περικοπές επίσης, οπότε που λεφτά για εκμάθηση μουσικών οργάνων; δημιουργησαν μια νέα αυτοσχέδια μουσική στους ρυθμούς της οποίας χόρευαν τα b-boys τον δικό τους αυτοσχέδιο χορό. Οι γκραφιτάδες από την άλλη μεταμόρφωσαν τους τοίχους της γειτονιάς αλλά και τα βαγόνια των τρένων σε «γκαλερί της εργατικής τάξης», ενώ λίγο αργότερα ήρθαν και οι ράπερ να προσθέσουν λόγο στη μουσική του DJ - λόγο αμφισβήτησης, άμεσο και ριζοσπαστικό.

«Βγαίναμε από τη μαύρη κοινότητα με αυτό το πράγμα που λέγεται ραπ, που ουσιαστικά δεν ήταν τίποτα άλλο από αφρο-αμερικανού που ουρλιάζοντας βγάζαμε από την ψυχή μας το τι μας άρεσε και το τι όχι. Ήταν ενοχλητικό για το σύστημα. Πραγματικά ταρακούνησε τα πράγματα. Και η εξουσία δεν ήξερε τι να κάνει με μας, αλλά ήξερε ότι έπρεπε να μας κάνει να σιγήσουμε, να μας σταματήσουν από το να εκφράζουμε την αγανάκτησή μας», θα πει αργότερα ο Chuck D των Public Enemy σε μια συνέντευξή του. Και αυτόν τον άμεσο, αφτιασίδωτο, και ριζοσπαστικό του χαρακτήρα το χιπ χοπ των κουβαλάει μέχρι και σήμερα.

Χιτ Χοπ, ο μετανάστης.

Σιγά σιγά το χιπ χοπ «μπήκε σε καλούπι». Το σύστημα βρήκε τρόπο να το διαχειριστεί προβάλλοντας την απολιτική πλευρά του, με τα αμάξια και τα λεφτά, που θα έχεις δει να προβάλλεται δυσανάλογα και στην Ελλάδα - συμβατή με τον καπιταλισμό άλλωστε - και αποσιωπώντας την πιο πολιτικοποιημένη του διάσταση. Όμως το πολιτικοποιημένο χιπ χοπ βρήκε διέξοδο στην λιγότερο προβεβλημένη αλλά πάντα παρούσα «υπό-

γεια και εναλλακτική σκηνή» του. Και επίσης, όπως και οι άνθρωποι που η κοινωνία ή η οικονομία σπρώχνει στο περιθώριο, ακολούθησε και μια άλλη, πανάρχαια ανθρώπινη στρατηγική: αυτή της μετανάστευσης.

Έτσι, από τις φτωχογειτονιές του Μπρονξ το χιπ χοπ έφτασε να ριζώσει σε όλες τις γωνιές του κόσμου, από το Ελ Άλτο της Βολιβίας - όπου ανθεί η υψηλότερη χιπ χοπ σκηνή του κόσμου - μέχρι το Αφγανιστάν, όπου γυναίκες ράπερ σαν την Soosan Firooz για παράδειγμα το χρησιμοποιήσαν για να εκφράσουν τις αγωνίες και τις αδικίες των γυναικών της χώρας της. Κάπως έτσι, έφτασε και στην Ελλάδα και ένα από τα παιδιά που αγάπησαν αυτή τη «μαύρη» μουσική και κουλτούρα, ένα από τα παιδιά της γενιάς της δικιάς μας, ήταν και ο Παύλος.

Fight the Power και έχουν στο δωμάτιό τους αφίσες των Fugees; Και σιγά μη σου δώσουν σημασία! Η πώς να τους πει ότι η αιτία για όλα τα δεινά της Ελληνικής κοινωνίας είναι οι μετανάστες; Όταν τα παιδιά αυτά ξέρουν απέξω τα τραγούδια των Rebeldiaz, παιδιάνων Χιλιανών μεταναστών στην Αμερική - και πολιτικών ακτιβιστών συνάμα; Ή ότι πρέπει να συνταχτούμε «με τους εφοπλιστές μας» και να προστατέψουμε το υπάρχον οικονομικό status quo; Πώς να το πεις αυτό σε παιδιά που ξέρουν απέξω κουπλέ και ρεφρέν από το «Είναι θυσία» ή από το «Για τα αδέρφια που χαθήκανε νωρίς» των Active Member; Και πώς να σε πιστέψουν; Για όλα αυτά τα πράγματα τους έχει ήδη μιλήσει το χιπ χοπ, ακόμα και το Ελληνικό παρά τα χίλια μύρια προβλήματά του, τα οποία επίσης έχουν να κάνουν πολλές φορές με την ημιμάθεια του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. (Αλλά αυτό είναι άλλη κουβέντα, που ίσως την κάνουμε κάποια άλλη φορά.)

ertopen.com, EPA Αθήνας.

Επίσης, το χιπ χοπ έδωσε λόγο και φωνή στις κοινότητες μεταναστών σε διάφορες χώρες του κόσμου, και μέσω αυτού επιχείρησαν και επιχειρούν να εκφράσουν τις δικές τους αγωνίες, τις δικές τους αδικίες, τους δικούς τους αποκλεισμούς. Δείτε για παράδειγμα τη Γερμανία ή τη Γαλλία, όπου ανθούν κάποιες από της μεγαλύτερες σκηνές μεταναστών ράπερ του κόσμου. Με τη δεύτερη γενιά των μεταναστών στην Ελλάδα να αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού από το επίσημο Ελληνικό κράτος, προσωπικά περιμένω με ανυπομονησία να ακούσω χιπ χοπ «διαμάντια» τα επόμενα χρόνια. Αν και αυτή η διαδικασία έχει ήδη ξεκινήσει και στη χώρα μας - ακούστε για παράδειγμα τη θεματολογία του MC Yinka και θα με θυμηθείτε.

Και τι να πει η Χρυσή Αυγή;

Άντε λοιπόν τώρα να πάει η Χρυσή Αυγή να πλησιάσει τους χιπ χοπάδες στα σχολεία. Να τους πει τί; Ότι οι «μαύροι» ανήκουν σε κατώτερη φυλή; Πώς να το πεις αυτό σε παιδιά που έχουν μεγαλώσει ακούγοντας Public Enemy και Dead Prez, που ξέρουν απέξω τους στίχους του

Για όλους αυτούς τους λόγους, στη μάχη για την πολιτισμική ηγεμονία - για να μιλήσουμε με όρους Γκράμσι - το χιπ χοπ και η Χρυσή Αυγή ήταν πάντα απέναντι (με μια εξαίρεση, τον Ελληνοκεντρικό χαρακτήρα του αλμπουμ «Έσσεται ήμαρ» των T.X.C., το οποίο αποτελούνται κριτική της παγκοσμιοποίησης από μια μάλλον εθνοκεντρική σκοπιά). Γι' αυτό και η παρουσία και η δράση του Παύλου σε μια περιοχή-προπόργυριο της Χρυσής Αυγής «ενοχλούσε». Και γι' αυτό - όπως προκύπτει από τις μέχρι τώρα διαδικτυακές συζητήσεις - τον είχαν στη «μαύρη λίστα». Στη συνέντευξη τύπου των χιπ χοπ καλλιτεχνών στην ΕΣΗΕΑ - παρόλο που

ήταν αρκετά απολιτίκ για τις περιστάσεις (μάγκες, ΟΚ να μη «κιλήσουμε» για τις πολιτικές απόψεις του Παύλου το καταλαβαίνω και συμφωνώ, αλλά για τις πολιτικές διαστάσεις και ευθύνες πίσω από μια κατεξόχην πολιτική δολοφονία γιατί όχι;) - ο Μιχάλης Μυτακίδης των Active Member είπε πολύ σωστά ότι μπορεί όλοι οι υπόλοιποι να ξεχάσουν τον Παύλο με την επόμενη δολοφονία των νεοναζί, αλλά εμείς σαν χιπ χοπ κοινότητα θα τον κονβαλάμε πάντα μαζί μας.

Και - προσθέτω εγώ - θα είμαστε

πάντα απέναντι από τους φασίστες, με τα δικά μας όπλα, αυτά «τα σπαθιά του λόγου που μ' αρέσουν» που λέει και ο Καββαδίας. Και ξέρετε, «τα σπαθιά του λόγου» είναι πιο κοφτερά από όλα τα δολοφονικά μαχαίρια των νεο-ναζί.

* Ο Λεωνίδας Οικονομάκης είναι ράπερ των Social Waste, υποψήφιος διδάκτορας Πολιτικών και Κοινωνικών επιστημών του Ενρωπαϊκού Πανεπιστημακού Ινστιτούτου της Φλωρεντίας, και συνεργάτης του αυτόνομου ιντερνετικού περιοδικού www.roarmag.org. Εκτός από την επιστημονική του έρευνα, ασχολείται έχο-

ντάς το σαν παράλληλο πρότζεκτ - από τα μέσα - και με την πολιτική διάσταση του χιπ χοπ. Υπήρξε επίσης φίλος του Παύλου.

** Οι συγγραφείς στον ανωτέρω κειμένων, δεν αποτελούν μέλη της Αριστερής Συσπείρωσης, και ως εκ τούτου τα κείμενα τους δεν αντανακλούν απαραίτητα τις θέσεις της οργάνωσης, αλλά ούτε και οι ίδιοι, φυσικά, είναι απαραίτητο να ενστερνίζονται το σύνολο των θέσεων και των παρεμβάσεων μας. Παρόλα αυτά, οι θέσεις τους και η παρουσία τους στο κίνημα, θεωρούνται πολύ βασικές για την ιστορία της αριστεράς στην Ελλάδα.

Θα' τανε κάποια Κυριακή, κάποια Δευτέρα • Σε κάποιο ποίημα του Λόρκα, στους πίνακες του Ριβέρα • Στη θάλασσα του Χικμέτ, στα λόγια του Γκαλεάνο • Και πριν καλά καλά σε βρω πάντα σε χάνω • Θα' τανε καθημερινή, μπορεί και αργία • Πλακάτ, πανό, «κράτος κλειστόν» και απεργία

• Σε κάποιο στίχο του Άκη Πάνου, ή του Ρασούλη που φωνάζει • Κι όμως αλλάζει Κεμάλ, κι όμως αλλάζει

«*La utopía está en el horizonte. Camino dos pasos, ella se aleja dos pasos y el horizonte se corre diez pasos más allá. ¿Entonces para que sirve la utopía? Para eso, sirve para caminar.*»¹

Fernando Bittó (όπως το δημητρικό ο E. Galeano)

Όσο σιμώνω μακραίνει κι έτσι ποτέ δεν τη φτάνω • Άπιαστη, ωραία ουτοπία - καλά τα λέει ο Γκαλεάνο • Μα όταν γιορτάζει καινούριους δρόμους μου τάζει • Κι αρχίζω πάλι να πιστεύω πως ο κόσμος αλλάζει (αλλάζει) • Κι αμφισβητώ τον Κεμάλ, αμφισβητώ και το Μάνο • Στέκω στις μύτες των ποδιών αλλά και πάλι δε φτάνω • Είν' το παιχνίδι παλιό κι αν θες το νόημα να βρούμε • Πρέπει λιγάκι αικόμα ψηλότερα να σηκωθούμε • Οι ποιητές μας τα' χουν πει, του παιχνιδιού τους κανόνες • Τους έχουν γράψει με πορφυρή μελάνη οι αιώνες • Όπως και τότε στη Χιλή, θα' τανε once Setiembre • Κι είπες χαλάλι, και hasta la victoria siempre • Ή σαν και τώρα που μου' παν πως σ' είδανε στην Ινδία • Μάζευες ήλιο κι αέρα μ' όλη την ξυπολυταρία • Με ένα κόκκινο μπερέ σ' είχανε δει μια φορά • Ήσουνα λέξη στο στόμα του Thomas Sankara • Κι ακόμα τώρα σε βλέπουν κι όλο τον κόσμο ρωτάνε • Οι Δον Κιχότοι κι οι Σάντσοι που πάνε; • Γίνεσαι μάϊσα σελήνη, νύχτα χαράζεις πορεία • Και την ημέρα αφήνεις και ταξιδεύουμε στ' αστεία

Στη γιορτή της Ουτοπίας

Diego Rivera, «*El hombre controlador del universo o El hombre en la máquina del tiempo*», 1934, Palacio de Bellas Artes, Ciudad de México.

• Σε κάποιο στίχο του Άκη Πάνου, ή του Ρασούλη που φωνάζει • Κι όμως αλλάζει Κεμάλ, κι όμως αλλάζει

Σ' έχω γυρέψει καιρό, πήρα από πίσω τα ίχνη • Σ' έψαξα μέχρι την Τσιάπας, αντάρτες μες στην ομίχλη • Στο Σύνταγμα στην πλατεία σε ψηλαφίσαν μιλιούνια • Και πιο πριν στην Ιβηρική, plazas del Sol και Catalunya • Στο Μισίρι και στο Τούνεζι ήσουν φλόγα και φως • Στο Μεξικό σε βγάλανε #YoSoy132 • Ρίχνει τα πέπλα η Σαλώμη, το κεφάλι στο πιάτο • Μα δε μασάει, αντιστέκεται το precariato • Εργάτες στη Χαλυβουργία, απεργία cabrones! • Και ανθρακωρύχοι στην Asturias, "... hasta los cojones" • Φοιτητές στο Σαντιάγκο μα και στο Μοντρέαλ • Γιατί η παιδεία είναι αγαθό δημόσιο και δωρεάν • Στην Αργεντίνα οδοφράγματα σαν τον παλιό καιρό • Στην Cochabamba δεν πουλιέται ρε κουφάλες το νερό • Σαν Μάη του '68 χρόνια να' ρθεις σε περιμένω • Σαν τραγούδι του Oscar Chavez απαγορευμένο • Ήσουν βιβλίο που το βάλαν φυλακή στην Τουρκία • Και ανταποκριτής νεκρός στη Χομς στη Συρία • Άλλού σε λένε Ζαπάτα κι αλλού Τουπακ Κατάρι • Άλλού Σαντίνο, Άλλού Τσε, και στην Ελλάδα Άρη.

Από το ομώνυμο άλμπουμ. Στίχοι/Παρουσίαση: Λεωνίδας. Παραγωγή: DXR, Χρήστος. Μπάσο: Στέλιος Μπότσαρης. Scratch: DJ Stigma. Έτος: 2013.

¹ «Η ουτοπία βρίσκεται στον ορίζοντα. Κάνω δύο βήματα για να τη φτάσω κι εκείνη απομακρύνεται, άλλα δύο και ο ορίζοντας πάει δέκα βήματα πιο πέρα. Οπότε, σε τι χρησιμεύει η ουτοπία; Σε αυτό ακριβώς, στο να προχωράμε μπροστά.» ■

ΑΝΟΙΚΟΝΟΜΗΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ

Τρεκλίζοντας προς την α-συναρτησία

(οδηγός κεϋνσιανισμού σε ταληράκια)

Techie Chan

Ο Ιταλός Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Μάριο Ντράγκι ανακοίνωσε πρόσφατα ότι η EKT θα αγοράζει ιδιωτικό χρέος. Πηγή: wikipedia.org.

Η πολιτική αναφέρεται συχνά ως η τέχνη του εφικτού και συνήθως αυτή η προσέγγιση θεωρείται δείγμα ωριμότητας και σοφίας. Γιατί τότε τις περισσότερες φορές καταλήγει στην α-νοησία;

Πρόκειται για ένα ερώτημα που οι περισσότεροι άνθρωποι που κάνουν πολιτική αντιμετωπίζουν συνήθως με ένα μείγμα άρνησης («όχι, δεν είναι ανόητη η πρόταση μου»), ελιτισμού («δεν είναι ο κόσμος έτοιμος για κάτι τέτοιο») και μοιρολατρικού πραγματισμού («τι να κάνουμε που αυτοί είναι οι περιορισμοί»).

Όλα αυτά τα σκεφτόμουν με αφορμή ένα άρθρο του κ. Βαρουφάκη, τον οποίο εκτιμώ για την ειλικρίνεια και την ευθύτητα των απόψεών του. Στο εν λόγω άρθρο λίγο πολύ ισχυρίζεται πως ο πρόεδρος της EKT σούπερ Μάριο Ντράγκι πάλεψε με τους κινηκ-κονγκ γερμανούς στα μαρμαρένια αλώνια και κατάφερε να εξαγγείλει το περιβόλτο ευρωπαϊκό QE (σ.σ. quantitative easing: ποσοτική χαλάρωση). Επίσης, ότι αυτή η κίνηση έχει συμβολική σημασία και ότι ως εξέλιξη κρίνεται θετική. Το τι μορφή θα έχει αυτό το QE σας το έχω ήδη σφυρίξει από τον Απρίλη για όποια έχει χάσει μερικά επεισόδια και όλα αυτά της φαίνονται κινέζικα.

Σε εκείνο το άρθρο, είχα εξηγήσει αναλυτικά:

Τι είναι το QE; (τύπωμα χρήματος για τη φθηνότερη χρηματοδότηση των κρατικών ελλειμμάτων).

Ποια θα είναι η μορφή του ευρωζωνικού QE; (θα παρακάμπτονται τα κρατικά ομόλογα και θα αγοράζονται κατευθείαν εταιρικά).

Γιατί συμβαίνει αυτό; (διότι οι οικονομικές και πολιτικές ελίτ με αυτόν τον τρόπο δεν θα άρουν την πίεση προς τις κυβερνήσεις με τη μορφή της ορθοδοξίας των ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και ταυτόχρονα θα προσφέρουν ένα καλό δωράκι στους εαυτούς τους, διότι στις επιχειρήσεις οι ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί είναι εξαιρετικά υπερεκτιμημένοι).

Πόσο επιτυχημένο ήταν το αμερικανικό τύπωμα; (εκπληκτικά επιτυχημένο, αφού η αμερικανική οικονομία αναπτύσσεται, το ίδιο και τα λοφτ στη βραζιλία, το αλάτι ιμαλαΐων, οι πωλήσεις της φεράρι και μερικές ακόμα κομβικές λεπτομέρειες της παγκόσμιας οικονομίας, όπως τα απανωτά ρεκόρ του αμερικανικού χρηματιστηρίου).

Πόσο επιτυχημένο θα είναι το ευρωπαϊκό τύπωμα; (ακόμα περισσότερο από το αμερικανικό, καθώς τα χρήματα δεν θα περνάνε καν από τα χέρια των κυβερνήσεων, αλλά θα πηγαίνουν κατευθείαν στους στυλοβάτες της οικονομίας, δηλαδή τις επιχειρήσεις και κυρίως τις τράπεζες που τόσα χρόνια μας βοηθάνε να προοδεύσουμε ως άνθρωποι και να ξεφύγουμε από την κρίση που τόσο ανεύθυνα δημιουργήσαμε ενώ αυτές μας προειδοποιούσαν για τους κινδύνους).

Trickle down theory

Και τα δύο είδη ποσοτικής χαλάρωσης (σαν κρέμα αδυνατίσματος ακούγεται), βασίζονται ακριβώς στην

ίδια θεωρία, αλλά με διαφορετικούς βαθμούς έντασης. Η θεωρία αυτή λέει με απλά λόγια ότι αν μπουκώσεις με χρήμα τους πλούσιους, όλο και κανένα ψίχουλο θα πέσει από το τραπέζι για τους φτωχούς. Βέβαια οι σοβαροί οικονομολόγοι δεν το λένε έτσι ακριβώς. Το λένε πιο ευγενικά, όπως ότι οι πλούσιοι θα δημιουργήσουν ευκαιρίες απασχόλησης (κομμένες οι δουλειές), θα κάνουν επενδύσεις, θα προσφέρουν καινούρια δάνεια και άλλες εύληπτες παπάρες.

Φωτογραφία του φωτογράφου David Shankbone από την 7η ημέρα της Κατάληψης της Γονώλ Στρητ (Occupy Wall Street) στις 23 Σεπτεμβρίου του 2011 κατά την οποία έπιασε η πρώτη βροχή. Διαδηλωτής κρατάει πινακίδα που γράφει «Νοιώθετε να έσταξε κάτω;» ("Do you feel it trickle down?"). Η θεωρία του «σταξίματος προς τα κάτω» (trickle down) υποστηρίζει ότι τα φτωχότερα οικονομικά στρώματα επωφελούνται από την αύξηση των πλούτου των πλούσιοτερων στρωμάτων.

Πηγή: shankbone@Flickr.

Φυσικά αυτή η θεωρία υπάρχει μόνο για δύο λόγους. Ο ένας είναι να χρυσώνει το χάρι στους μουζίκους που δεν θα δουν φράγκο από τα τρισεκατομμύρια που θα κυκλοφορήσουν. Ο δεύτερος είναι για να προσελκύσει τους γνωστούς-άγνωστους εύπιστους

που πιστεύουν ότι θα μπορέσουν κι αυτοί να γλύψουν λίγο από την κουτάλα διότι είναι πολύ έξυπνοι, πολύ επιτυχημένοι, ή απλά πολύ κοντά στα λεφτά (π.χ. οι τραπεζίκοι υπάλληλοι).

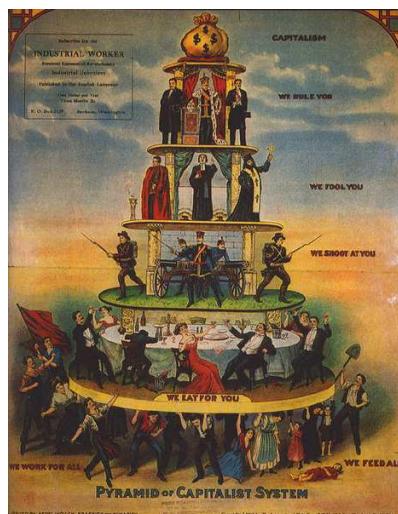
Και τα δύο ήδη βρίσκονται σε μεγάλη ανεπάρκεια στην ελλάδα και τον υπόλοιπο νότο, αλλά βρίσκονται σε αρκετή επάρκεια όσο πιο βόρεια πηγαίνουμε. Άρα η αφήγηση που λέει ότι αυτό το τύπωμα θα σώσει την ευρωζώνη από την κατάρρευση είναι εξαιρετικά σαθρή και μάλλον θα έχει την ίδια θερμή υποδοχή που είχε και το ελληνικό success story.

Η ταξική θεωρία της αναδιανομής

Μη φοβηθείτε δεν θα μαρξίσω καθόλου. Το μόνο που θα χρειαστεί να παραδεχθείτε για να ακολουθήσετε το συλλογισμό μου είναι να δεχθείτε πως οι κοινωνίες μας είναι διαστρωματωμένες, τόσο οικονομικά όσο και κοινωνικά.

Ας πάρουμε την ιδανική περίπτωση ποσοτικής χαλάρωσης όπου τα φρέσκα χρήματα πηγαίνουν κατευθείαν στο κράτος και το κράτος έχει όλη την καλή διάθεση να κάνει τις καλύτερες δυνατές επενδύσεις χρησιμοποιώντας τέλειουν γραφειοκράτες. Ας υποθέσουμε λοιπόν πως αποφασίζει να γκρεμίσει 5 τετράγωνα με παλιές πολυκατοικίες στην κυψέλη και να φτιάξει πάρκα. Διενεργεί λοιπόν τον τέλειο διαγωνισμό και η δουλειά πηγαίνει στον μπόμπολα. Εντάξει κάνω πλάκα, μιλάμε άλλωστε για την τέλεια κυβέρνηση. Η δουλειά λοιπόν πηγαίνει σ' έναν εξίσου τέλειο εργολάβο. Επειδή ζόύμε στον καπιταλισμό ο εργολάβος θα κρατήσει ένα ικανό κομμάτι της αμοιβής για πάρτη του. Ένα δεύτερο αρκετά μικρότερο (κατά κεφαλήν) κομμάτι της αμοιβής θα πάει στους μηχανικούς του και ένα ακόμα μικρότερο στους εργοδηγούς. Τέλος το μικρότερο (κατά κεφαλήν πάντα) κομμάτι θα πάει στους εργάτες. Ήδη βλέπουμε λοιπόν πως το χρήμα, ακόμα και σε ιδανικές συνθήκες έχει αυτή την κακή συνήθεια

να συγκεντρώνεται σε αυτούς που το χρειάζονται λιγότερο.

Έκδοση του «Βιομηχανικού Εργάτη» τον 1911 (έκδοση της ένωσης IWW - Βιομηχανικοί Εργάτες του Κόσμου) βασισμένη σε φυλλάδιο της «Ένωσης Ρώσων Σοσιαλιστών» της περιόδου 1900 - 1901. Στην «Πυραμίδα του Καπιταλιστικού Συστήματος» όπως τιτλοφορείται αναγράφονται από πάνω προς τα κάτω: «Καπιταλισμός» (χρήμα), «Σας Κυβερνάμε» (βασιλιάς), «Σας κοροϊδεύουμε» (κλήρος), «Σας πυροβολόμε» (στρατός), «Τρώμε για σας» (αστική τάξη), «Δουλεύουμε για όλους», «Ταΐζουμε όλους» (εργατική τάξη, αγρότες). Πηγή: wikipedia.org

Και γιατί είναι πρόβλημα αυτό; Διότι υπάρχει μια άλλη ευθεία σχέση που λέει ότι όσο μεγαλύτερο είναι το εισόδημα κάποιας, τόσο μικρότερο ποσοστό του εισόδηματος αυτού θα καταναλώσει. Ας αφήσουμε στην άκρη για αρχή ηθικά διλήμματα του τύπου γιατί κάποια να τρώει μόνο μακαρόνια και κάποια άλλη να ξοδεύει τον ετήσιο προϋπολογισμό μιας φτωχής οικογένειας στις διακοπές της. Η τέλεια κοινωνία μας δεν έχει τέτοιες κοινωνικές αγκυλώσεις. Όσο καταναλωτικός κι αν είναι ένας άνθρωπος η παραπάνω σχέση σπάνια αλλάζει. Από ένα σημείο και πάνω μάλιστα, το επιπλέον εισόδημα είναι πρακτικά αδύνατο να καταναλωθεί.

Άρα ήδη στο τέλειο μοντέλο μας έχουμε ένα μεγάλο πρόβλημα. Το φρέσκο χρήμα θα έχει την τάση να πηγαίνει σε αυτούς που το ξοδεύουν λιγότερο. Γιατί είναι πρόβλημα αυτό; Διότι το συσσωρευμένο χρήμα, είναι

χρήμα παντελώς άχρηστο για την οικονομία. Είτε το κάψεις στο τζάκι, είτε το έχεις στην τράπεζα να κάθεται, το συσσωρευμένο χρήμα είναι σαν να μην υπάρχει.

Άρα το χρήμα είναι χρήσιμο όσο κυκλοφορεί. Κι όσο μπαίνει σε τσέπες που δεν το καταναλώνουν (άρα δεν το κυκλοφορούν) τόσο πιο άχρηστο γίνεται. Το κόλπο εδώ είναι πως μόνο οι φτωχοί είναι πραγματικά εγγυημένο πως θα καταναλώσουν όλο το χρήμα που θα πάρουν στα χέρια τους. Άλλα δυστυχώς ακόμα και στο τέλειο σύστημα που περιγράψαμε παραπάνω, οι πιο φτωχοί θα πάρουν αναλογικά το μικρότερο κομμάτι της πίτας.

Ήδη λοιπόν στον τέλειο παραδεισένιο κόσμο του κεϋνσιανών πολιτικών αύξησης της ζήτησης που μόλις περιγράψαμε, βρήκαμε τα πρώτα συννεφάκια. Προσέξτε τώρα κι ένα δεύτερο συννεφάκι το οποίο σκοτεινιάζει ακόμα περισσότερο τον ουρανό.

Το σκοτεινό μυστικό του βαρώνου Κένυς

Όπως είπαμε πιο πριν, όσο περισσότερο το χρήμα κυκλοφορεί, τόσο πιο καλά είναι τα πράγματα για την οικονομία, αλλά όλα αυτά ισχύουν υπό την προϋπόθεση πως η οικονομία είναι κλειστή με λίγα λόγια πως δεν υπάρχουν εισαγωγές και εξαγωγές. Τέτοια οικονομία φυσικά δεν υπάρχει αλλά αυτό σπάνια αποθάρρυνε τους οικονομολόγους (π.χ. όλες οι κλασικές οικονομικές θεωρίες βασίζονται στην πλήρη ανυπαρξία ανεργίας).

Προκειμένου όμως να μη σπάμε πολύ πλάκα μαζί τους, οι οικονομολόγοι αποφάσισαν πως όταν μια οικονομία έχει σε ισορροπία το ισοζύγιο τρεχουνσών συναλλαγών, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο και το αυτό με μια κλειστή οικονομία. Με λίγα λόγια, όταν η αξία των εισαγωγών ισοδυναμεί με την αξία των εξαγωγών, τότε το αποτέλεσμα είναι μηδέν.

Ήδη βρήκατε το πρόβλημα για την ελληνική οικονομία. Καθώς η

ελληνική οικονομία συνεχίζει να είναι ελλειμματική στο επίπεδο του εμπορικού ισοζυγίου, είναι εξαιρετικά πιθανό αυτά τα καινούργια ευρώ που πηδάνε από χέρι σε χέρι, κάποια στιγμή να βρεθούν στα χέρια ενός κινέζου. Κι αυτό είναι καταστροφικό για τον ενάρετο οικονομικό κύκλο που θέλουμε να δημιουργήσουμε διότι ο κινέζος δεν θα καταναλώσει τα ευρώ στην Ελλάδα.

Πηγή: spaceshoe@FlickrR.

Αρα το πρόβλημα είναι ελληνικό; Όχι βέβαια, απλά στην ελλάδα είμαστε πιο πολύ βυθισμένοι στα σκατά. Ας υποθέσουμε λοιπόν πως με κάποιο μαγικό τρόπο φτάνουμε σε αυτή την πολυπόθητη ισορροπία εισαγωγών-εξαγωγών. Είναι το ίδιο ωσάν να ήταν η οικονομία μας κλειστή; Στιγμαία ναι, πρακτικά όμως όχι.

Ας υποθέσουμε πως εκείνη τη στιγμή ισορροπίας η καλή μας κυβέρνηση δίνει την εντολή να φτιαχτούν εκείνα τα παρκάκια στην κυψέλη με το φρέσκο χρήμα. Στα πλαίσια που τα πάρκα στην κυψέλη δεν θα αυξήσουν τις εξαγωγές, η ισορροπία θα παραμείνει σταθερή και ο ενάρετος κύκλος μας θα συνεχιστεί. Όσο όμως ανεβαίνουμε τις σκάλες των αμοιβών, τόσο αυξάνεται και η πιθανότητα κάποια από τα επιπλέον χρήματα να πάνε στην κίνα. Γιατί; Διότι αλλάζει το είδος της κατανάλωσης. Αν αγοράζεις

τρόφιμα, η πιθανότητα να είναι ντόπια είναι εξαιρετικά μεγαλύτερη απ' ό,τι αν αγοράζεις tablet ή αυτοκίνητα ή διακοπές σε μέρη μαγικά, εξωτικά κι ονειρέμενα.

Κι εδώ βλέπουμε ένα επιπλέον πρόβλημα της ταξικότητας των αμοιβών. Όσο η κατανάλωση γίνεται λιγότερο αναγκαία, τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα αυτή η κατανάλωση να κατευθυνθεί στο εξωτερικό και να σπάσει τον ενάρετο κύκλο.

Με λίγα λόγια, σύμφωνα με το κεύνσιανό μοντέλο, όσο πιο φτωχός ο καταναλωτής τόσο περισσότερο καλό κάνει στην οικονομία. Άρα το λύσαμε το πρόβλημα; Οχι βέβαια, αλλά τουλάχιστον πιάνετε τις αρχές του. Είστε έτοιμες τώρα να βουτήξετε στην πραγματική ζωή;

Enter eurozone monetary easing

Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της ΕΚΤ τα φρέσκα χρήματα δεν θα δοθούν για να φτιαχτούν παρκάκια στην κυψέλη αλλά για να αγοραστούν εταιρικά ομόλογα. Με λίγα λόγια το φρέσκο χρήμα θα πάει σε διάφορες εταιρίες, και πολλές από αυτές θα είναι τράπεζες. Τα ευρώ που θα πάνε στις τράπεζες θα χαθούν μέσα στη μαύρη τρύπα που είναι οι επισφάλειες αυτών των τραπεζών. Οι τράπεζες, ας μην ξεχνάμε, έχουν ψοφήσει χρόνια τώρα (όταν προκάλεσαν την κρίση) και επιπλέον φρέσκο χρήμα σε αυτές θα εξαφανιστεί από την οικονομία. Όποιος δεν με πιστεύει δεν έχει παρά να δει τι

έγιναν όλα εκείνα τα φρέσκα δις που πήγαν στις ελληνικές τράπεζες την τελευταία 5ετία κι αν νομίζει πως αυτό είναι ελληνικό φαινόμενο μπορεί να δει το τι έγινε και στην υπόλοιπη δύση με αυτό το θέμα (οι ιαπωνικές τράπεζες αποτελούν και εδώ έναν καλό οδηγό για τις φυσικές ιδιότητες μια μαύρης τρύπας χωρίς να τρέχεις στην άλλη άκρη του γαλαξία).

Όμως από την κουτάλα δεν θα γλύφουν μόνο οι τράπεζες. Με το που δοθεί το σύνθημα, και η κουτή εταιρική μαρία θα εκδώσει ομό-

λογα για να πάρει τσάμπα χρήμα. Μήπως τα πράγματα είναι καλύτερα στο κομμάτι εκείνο που θα δοθεί σε άλλου είδους μη τραπεζικές επιχειρήσεις; Εξαιρετικά απίθανο. Σε αντίθεση με το παραπάνω παραδεισένιο παράδειγμα που σας έδωσα, στο ευρωζωνικό φαγοπότι τα χρήματα δεν θα δοθούν στον εργολάβο προκειμένου να παραδώσει ένα έργο. Θα πάνε κατευθείαν στην τσέπη του χωρίς καμία επιπλέον υποχρέωση.

Αν πιστεύετε τώρα πως σε μια οικονομία που συνεχώς διολισθαίνει και θα διολισθαίνει χωρίς τελειωμό στα πρότυπα της ιαπωνικής οικονομίας που κατρακυλάει από το 1992, οι επιχειρήσεις θα ξοδέψουν αυτά τα τσάμπα χρήματα, είστε παντελώς γελασμένες. Είναι πιο πιθανό να αγοράσουν λοφτ στη βραζιλία κατά τα πρότυπα των αμερικάνων εταίρων τους, παρά να ασχοληθούν με τα ευρωπαϊκά σκατά.

Γ' αυτό και το ευρωζωνικό τύπωμα είναι στην πραγματικότητα χειρότερο από το αμερικανικό. Διότι μια κυβέρνηση, έστω και διεφθαρμένη, ξεπουλημένη ή οτιδήποτε άλλο, θα κάνει 2-3 πολέμους στο εξωτερικό, θα δώσει το χρήμα στους φίλους της, αλλά σίγουρα θα μοιράσει σε πολύ περισσότερους αυτό το φρέσκο χρήμα απ' ό,τι μια επιχείρηση που δεν έχει κανένα τέτοιο κίνητρο και σίγουρα καμία τέτοια υποχρέωση (ναι μπάμια εσένα εννοώ).

Bottom line

Άρα ίσα βάρκα ίσα νερά; Το τύπωμα θα πάει άπατο κι όλα μέλι γάλα; Χα χα, θα θέλατε. Το τύπωμα θα έχει μικρή επίπτωση στην οικονομία, αλλά όταν είσαι έτοιμος να μοιράσεις ένα τρις τότε αυτό θα έχει και συνέπειες. Η βασικότερη από αυτές θα είναι το ξελάσπωμα των τραπεζών και των επιχειρήσεων. Εκεί που κολυμπάγαμε όλοι μαζί στα χρέη απλά σε μερικούς κλείναμε το μάτι και τους ξεχνιόνσαμε (τηλέτυπος) σε μερικούς χαρίζαμε μερικές ντουζίνες δις (τράπεζες) και σε μερικούς τους παίρναμε

τα σπίτια (εσάς λέω μαλάκες), στην μετά την χαλάρωση ευρώπη, οι επιχειρήσεις και οι τράπεζες θα βρίσκονται με λιγότερα χρέη και υποχρεώσεις την ίδια στιγμή που οι μαλάκες θα βρίσκονται στα ίδια σκατά.

Μααααα, θα σας πει ο καλός φιλελέξ! Μα όταν αγοράζει η EKT ένα εταιρικό ομόλογο αυτό δεν μειώνει το χρέος μιας εταιρίας. Λογιστικά αυτό είναι σωστό, αλλά πρακτικά είναι αδιάφορο. Πράγματι στα χαρτιά το χρέος της εταιρίας δεν θα έχει αλλάξει, αλλά το ομόλογο αυτής της εταιρίας θα βρίσκεται κλειδωμένο στο τρίτο υπόγειο της EKT και κανείς δεν πρόκειται να ζητήσει την πληρωμή του. Διότι αν ζητήσει την πληρωμή του τότε:

α) η επιχειρήση θα πάει άκλαφτη (τα χρήματα θα έχουν εξαφανιστεί πιο γρήγορα από τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου των χρυσών χρόνων του ελληνικού ΧΑΑ).

β) όλο το εφέ της χαλάρωσης θα πάει εξίσου άκλαφτο καθώς η κεντρική τράπεζα θα ρουφήξει το τσάμπα χρήμα από την αγορά δημιουργώντας το ίδιο σοκ που δημιούργησε η κρίση του 2008.

Οπότε πρακτικά τα ομόλογα θα εξαφανιστούν κυριολεκτικά στο 3ο υπόγειο και θα είναι φυσικά αγύριστα. Πως θα σας φαινόταν η ιδέα το δάνειο του σπιτιού σας να άλλαζε χέρια και να πήγαινε σε μια τράπεζα που ποτέ δεν θα σας το ζητήσει πίσω; Θεωρητικά το σπίτι δεν θα είναι ποτέ δικό σας, αλλά στην ουσία θα είναι για πάντα δικό σας. Κάτι σαν την βασίλισσα της Αγγλίας που σου νοικιάζει το σπίτι για 99 χρόνια ☺

Μααααα, καλά εμείς δεν θα φάμε τίποτα; Κάτι θα φάτε, αναλόγως με το που βρίσκεστε στην ταξική διαστρωμάτωση. Π.χ. αν δουλεύετε σε τράπεζα, όλο και κάποιο μικρό μπόνους θα φτάσει και σε εσάς. Αν δουλεύετε σε κάποια εταιρία που πήρε φράγκα, όλο και κάποιο καινούργιο εταιρικό αυτοκίνητο μπορεί να τσιμπήσετε. Άλλωστε ο στόχος της EKT είναι να αυξήσει τον πληθωρισμό κοντά στο πιο όμορφο 2%. Άρα αυτό που

σίγουρα όλοι έχετε να φάτε, είναι λίγυγο παραπάνω πληθωρισμός. Φαντάζομαι οι τιμές των λοφτ στην βραζιλία δεν σας απασχολούν αυτή τη στιγμή, έτσι δεν είναι;

Και ο Βαρουφάκης κ. πρόεδρε;

Ο Βαρουφάκης δυστυχώς για τον ίδιο προσπαθεί να κάνει πολιτική ισορροπιών. Παρότι όλα τα παραπάνω που περιέγραψα, είμαι σίγουρη πως τα έχει περιγράψει και ο ίδιος στους φοιτητές του, έχει πιστέψει (μέσα από μια σειρά εκλογικεύσεων) πως αυτή τη στιγμή δεν έχουν σημασία. Και πως σημασία έχει να υπερασπιστεί τον “καλό” σουπέρ μάριο σε σχέση με την “κακή” μέρκελ.

Φυσικά οι εκλογικεύσεις αυτές είναι ακριβώς οι ίδιες που περιέγραψα στην αρχή και πολύ σύντομα σε κάνουν να υπερασπίζεσαι τον αστυφύλακα που είναι μπουζούκι, τον ομπάμα που κατέστρεψε μόλις 4 χώρες, τον γιωργάκη που απέτρεψε τα χειρότερα κλπ κλπ. Άλλωστε όλοι αυτοί εμπρός στον αλάριχο είναι γατάκια;)

Αυτή ακριβώς είναι η ασυναρτησία και η α-νοησία στην οποία αναφερόμουν στην αρχή. Είναι σαν να βγαίνεις από έναν κανγάρο που έχοντας φάει το ξύλο της χρονιάς σου και να δηλώνεις πως ο αντίπαλος κουράστηκε, κι αυτό ήταν μια συμβολική κίνηση με σημασία.

Στο δρόμο προς τη ΔΗΜΑΡοποίηση

Στην ίδια περίποιο γραμμή βρίσκεται και ο κυβερνήσιμος SYRIZΑς, όπου με μπροστάρη τον ευρωβουλευτή Παπαδημούλη, αναρωτιέται τι σκέφτεται να κάνει η Κομισιόν για να ενισχύσει την EKT στο θεάρεστο έργο της ποσοτικής χαλάρωσης. Μένει μόνο να δούμε τον Τσίπρα με υψωμένη τη γροθιά και παλαιστινιακή μαντίλα να βγαίνει από τα γραφεία της EKT δηλώνοντας πως αφού πήρε όμηρο τον Ντράγκι τον ανάγκασε να αποδεχθεί το τύπωμα υπέρ

τραπεζών και επιχειρήσεων που θα βοηθήσει στην ανόρθωση της ελληνικής οικονομίας. Κι ύστερα ο κυβερνήσιμος ΣΥΡΙΖΑς θα αναρωτιέται τι θα έχουν τα έρμα και ψοφάνε και γιατί οι νέες πιστώσεις προς τον Μπόμπολα δεν αυξάνουν την ανάπτυξη.

ΥΓ. ελπίζω οι ΣΥΡΙΖΑίοι να κρατήσουν τη σιωπή τους και να μην με προκαλέσουν να αναλύσω το «τιμολογημένο σχέδιο ανόρθωσης της οικονομίας» που ο Τσίπρας κατέβασε με πλάκες, σανδάλια και φωτοστέφανο στη Δ.Ε.Θ. ☺

ΥΓ2. κρατήστε έναν αστερίσκο καθώς όλα τα παραπάνω περί τυπώματος είναι ακόμα εξαιρετικά ρευστά καθώς παρόμοιες αποφάσεις είχαμε δει και το καλοκαίρι του '12 για να κάνουμε υπομονή μέχρι το φθινόπωρο και μετά μέχρι το επόμενο φθινόπωρο που ήταν οι γερμανικές εκλογές και μετά μέχρι το επόμενο καλοκαίρι που ήταν οι ευρωεκλογές και μετά το επόμενο φθινόπωρο μέχρι να αναλάβει ο Γιούνκερ που είναι και πρωτάρης, και φαντάζομαι τώρα που απέτυχε και το σχέδιο της σκωτσέζικης ανεξαρτησίας, ίσως να πρέπει να περιμένουμε τις γαλλικές προεδρικές εκλογές που θα εκλέξουν τον επόμενο Ντεγκόλ ή την Λεπέν ή κάτι τέτοιο τελοσπάντων.

Πηγή: www.techiechan.com

Το αρχικό κείμενο (διαθέσιμο από την διεύθυνση <http://www.techiechan.com/?p=2317>) έχει προσαρμοστεί ως προς τα σημεία στίξης και την απόδοση κύριων ονομάτων. Ο υπέρτιτλος και η εικονογράφηση προστέθηκαν κατά την επιμέλεια του κειμένου.

Άδεια Χρήσης των Συγγραφέα: Creative Commons Attribution-Noncommercial 3.0 Gr / Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση 3.0 Ελλάδα (CC BY-NC 3.0 GR). ■

ΟΤΑΝ ΜΙΛΑΕΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Τα Μουσικά Σύνολα της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας.

Ο καταξιωμένος Κεφαλονίτης μαέστρος Παναγής Μπαρμπάτης μιλάει στο ξετω

Απρίλιος 2014, ανοιξιάτικο απόγευμα στο Άλσος στο Γουδί. Καθώς βαδίζουμε προς το θέατρο Badminton, μια υπέροχη μελωδία μας μαγνητίζει... «κι έστησε ο Έρωτας χορό με τον Ξανθό Απρίλη...» σε ποίηση Διονύσιου Σολωμού και μουσική Τιμόθεου Αρβανιτάκη. Καθώς προχωρούμε προς το ταμείο του θεάτρου, διαπιστώνουμε ότι τα εισιτήρια εξαντλήθηκαν! Ευτυχώς όμως έχουμε προνοήσει για εισιτήρια κι έτσι τρέχουμε κατευθείαν στις θέσεις μας! Ο έλεγχος ήχου είχε ήδη ολοκληρωθεί και η μικρή μουσική γεύση που πήραμε νωρίτερα μαρτυρούσε πως η βραδιά θα ήταν μοναδική! Τα φώτα της πλατείας του θεάτρου σβήνουν, ανοίγει η αυλαία και το κοινό υποδέχεται θερμά την Συμφωνική Μαντολινάτα και τη Χορωδία Λυρικών Καλλιτεχνών της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας· επτά διακεκριμένους σολίστ και την ανδρική Χορωδία της Κέρκυρας. Φυσικά, από όλη αυτή τη μουσική πανδαισία δεν θα μπορούσε να λείπει η «ψυχή» του Επτανησιακού belcanto, ο Κεφαλονίτης μαέστρος Παναγής Μπαρμπάτης, που με τον δικό του μοναδικό ήχο ως ενορχηστρωτή και το γνωστό ερμηνευτικό πάθος του ως μαέστρου, χάραξε πορεία για ένα ξεχωριστό μουσικό ταξίδι: από τα Επτάνησα στις μουσικές του κόσμου!

Η παράσταση με τίτλο «Bel Canto D' Amore» πραγματοποιήθηκε στις

7 Απριλίου στο κατάμεστο θέατρο Badminton και μεταδόθηκε σε μαγνητοσκόπηση από τη NEPIT. Απέσπασε πολύ σημαντικές κριτικές και αποτελεί έναν ακόμη σταθμό στην πολυετή προσπάθεια του μαέστρου Παναγή Μπαρμπάτη για την ανάδειξη και διάδοση της Επτανησιακής Μουσικής. Η συγκεκριμένη παράσταση, ωστόσο, αποτέλεσε και την παρθενική εμφάνιση της Συμφωνικής Μαντολινάτας και της Χορωδίας Λυρικών Καλλιτεχνών, δύο νέων καλλιτεχνικών θεσμών που υπάγονται στα Μουσικά Σύνολα της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας, την καλλιτεχνική διεύθυνση των οποίων έχει αναλάβει ο Παναγής Μπαρμπάτης. Στην παρούσα έκδοση του ξετω σας παραθέτουμε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση που αναπτύξαμε με τον μαέστρο Παναγή Μπαρμπάτη για την μουσική παράσταση των Επτανήσων, τα Μουσικά Σύνολα της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας και τους μελλοντικούς στόχους που πρέπει συνολικά να επαναπροσδιορίσουμε, αναφορικά με την μουσική ταυτότητα των Επτανήσων στον 21ο αιώνα.

Μαέστρο, ξεκινώντας τη συζήτησή μας, ας σταθούμε για λίγο στην τελευταία σας παράσταση στο θέατρο Badminton. Ομολογουμένως, όσοι βρέθηκαν στο θέατρο ταξίδεψαν μαζί σας από τα Επτάνησα στις μουσικές όλου του κόσμου. Θεωρείτε πως η μουσική παράδοση των Επτανήσων αποτέλεσε σταθμό για την Ευρωπαϊκή μουσική εξέλιξη;

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι ιστορικοί λόγοι συντέλεσαν στη διαμόρφωση αυτού του είδους της μουσικής αφού τα Επτάνησα δεν γνώρισαν την τουρκική κατοχή, αντίθετα γνώρισαν την ενετική και την αγγλική. Ετσι λοιπόν, για αιώνες τα

Επτάνησα έγιναν το κέντρο του Νεοελληνικού διαφωτισμού, των γραμμάτων και των τεχνών, της ποίησης και της μουσικής. Έγιναν γέφυρα δύο πολιτισμών, Δύσης και Ανατολής, τόπος διάσωσης του Ελληνικού πνεύματος αλλά και εφαλτήριο αναγέννησης του μετέπειτα νεωσύστατου Νεοελληνικού κράτους. Μεγάλοι μουσουργοί όπως οι Νικόλαος Μάντζαρος, Παύλος Καρρέρ, Σπυρίδων Ξύνδας, Σπύρος Σαμάρας, Διονύσιος Δωροθεάτος, οικογένεια Λαμπελέτ, ο ιδρυτής του Ελληνικού μελοδράματος Διονύσιος Λαυράγκας αλλά και μεγάλοι ποιητές όπως οι Διονύσιος Σολωμός, Ανδρέας Κάλβος, Άγγελος Σικελιανός, Αριστοτέλης Βαλαωρίτης κ.α. ήταν οι δημιουργοί της μεγάλης Επτανησιακής Σχολής αφού συνέθεσαν πρώτοι στην πραγματικότητα την λόγια και έντεχνη κλασσική μουσική της Ελλάδας, θέτοντας τις βάσεις για τη μετέπειτα δημιουργία της μεγάλης Εθνικής Μουσικής Σχολής. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι το θέατρο «Σαν Τζιάκομο» της Κέρκυρας λειτούργησε 40 περίπου χρόνια πριν την περίφημη «Σκάλα» του Μιλάνου.

Έτσι λοιπόν η Συναυλία στο θέατρο Badminton με τίτλο «Bel Canto D' Amore, από τα Επτάνησα στις μουσικές του κόσμου» έφερε σε αντιπαραβολή το Επτανησιακό με το παγκόσμιο belcanto, θέλοντας έτσι να δείξει ότι η μουσική μας παράδοση δεν έχει να ζηλέψει σε τίποτα την ξένη, σε όλες τις μορφές της μουσικής έκφρασης. Στο αποτέλεσμα αυτό συντέλεσε το ιδιαίτερο χρώμα της Συμφωνικής Μαντολινάτας και η ικανότητα της η χορωματική να συνδυάζει ήχους από όλα τα μέρη του κόσμου.

Τί καινούριο θα παρουσιάσετε στο κοινό μέσα στην επόμενη χρονιά;

Τον Ιούνιο του 2015 Θα ανεβάσουμε στο θέατρο Badminton την θρυλική οπέρα του Νίκου Χατζηποστόλου «Οι Απάχηδες των Αθηνών» σε σκηνοθεσία του σπουδαίου Σπύρου Ευαγγελάτου. Το έργο θα ανέβει με τα Μουσικά Σύνολα της Ε.Ε.Ε. (ορχήστρα και χορωδία) σηματοδοτώντας έτσι και την επίσημη έναρξη της Συμφωνικής Ορχήστρας του «Ιονίου», της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας.

Είκοσι χρόνια τώρα είστε πιστός στο ραντεβού σας με την Επτανησιακή μουσική παράδοση. Τί είναι αυτό που κατά την γνώμη σας μπορεί σήμερα να κρατάει αναμμένο τον ιστορικό λόγχο με την μουσική παράδοση των Ιονίων;

Αφενός μεν η ίδια η δύναμη της μουσικής μας παράδοσης αλλά και η ίδια η φύση που αντιστέκεται και γεννά ακόμα ταλέντα και προσωπικότητες που την διατηρούν. Εγώ προσωπικά, από μικρό παιδί στην ιδιαίτερη μου πατρίδα την Κεφαλονιά, άκουγα χορωδίες, ορχήστρες και μαντολινάτες. Όλα αυτά τα ακούσματα μπολιάστηκαν μέσα στην παιδική ψυχή μου και έτσι όταν πια μεγάλος σπούδασα μουσική, διεύθυνση ορχήστρας, χορωδίας και ενορχήστρωση ήζερα με αυτές τις τεχνικές γνώσεις ποιό σκοπό να υπηρετήσω - το Ελληνικό και παγκόσμιο belcanto. Αυτό δηλαδή που κράταγε η ψυχή μου μέσα της από παιδάκι. Έτσι στα 20 χρόνια της καριέρας μου έχω ανεβάσει παραγωγές - αφιερώματα στην όπερα, την οπέρα, το μιούζικαλ, την ιταλική καντσονέτα, το tango, τον ξένο και τον Ελληνικό κινηματογράφο, το ελαφρύ τραγούδι, την Επτανησιακή μουσική και την Αθηναϊκή καντάδα.

Πείτε μας δύο λόγια για την «Ένωση Επτανησίων Ελλάδας» και για το έργο σας μέχρι σήμερα με τα Μουσικά Σύνολα του Ιονίου.

Η «Ένωση Επτανησίων Ελλάδος (Ε.Ε.Ε.)» είναι Αστική Πολιτιστική μη Κερδοσκοπική Εταιρία και απαρτίζεται από μέλη που κατάγονται από όλα τα Επτάνησα και προσφέ-

ρουν ανιδιοτελώς με αγάπη και πάθος στους σκοπούς της Ε.Ε.Ε. που είναι η διάσωση και διάδοση του Επτανησιακού και Ελληνικού Πολιτισμού γενικότερα.

Η επίσημη παρουσίαση της δημιουργίας των μουσικών συνόλων έγινε στο Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής στις 24 Νοεμβρίου 2013 στα πλαίσια της τελετής βράβευσης μεγάλων προσωπικοτήτων που κατάγονται από το Ιόνιο. Τα μουσικά σύνολα τα οποία είναι: συμφωνική ορχήστρα, συμφωνική μαντολινάτα, μαντολινάτα, ορχήστρα ποικίλης μουσικής και χορωδία λυρικών καλλιτεχνών δημιουργούνται 150 χρόνια μετά την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα και ο στόχος της δημιουργίας τους είναι να αποτελέσουν όχημα πολιτιστικής ανάπτυξης, διάσωσης και διάδοσης του επτανησιακού πολιτισμού και του ελληνικού και διεθνούς belcanto.

Τα μουσικά σύνολα της Ε.Ε.Ε. έχουν παρουσιάσει ήδη μεγάλες παραγωγές όπως:

1. «Αφιέρωμα στην Επτανησιακή Μουσική» (2 Απριλίου 2012 στο θέατρο Badminton). Η συναυλία προβλήθηκε από την Ε.Ρ.Τ. στις 21 Μαΐου 2012 και η ζωντανή ηχογράφηση της συναυλίας αυτής κυκλοφόρησε σε 2 CD με τίτλο «Απόψε την κιθάρα μου» τον Οκτώβριο του 2013.

2. «Αφιέρωμα στους συνθέτες Νίκο και Ανδρέα Χατζηποστόλου και στα 100 χρόνια της ελληνικής οπέρας» (15 Απριλίου 2013 στο θέατρο Badminton) με τίτλο «Αγάπης Λόγια». Η παράσταση μαγνητοσκοπήθηκε και θα μεταδοθεί από τη NEPIT.

3. «Bel Canto D' Amore - οι ωραιότερες μελωδίες αγάπης του κόσμου». Σε σύμπραξη με την περιφημη Χορωδία της Κέρκυρας (5 Αυγούστου 2013, Παλαιό Φρούριο Κέρκυρας).

4. Αφιέρωμα στην Στέλλα Γκρέκα, (θέατρο Badminton, 16 Δεκεμβρίου 2013) την τελευταία εν ζωή μεγάλη τραγουδίστρια της μεταπολεμικής Αθήνας με τίτλο: «Στέλλα Γκρέκα, -Μία φωνή Μόθος» με την ορχήστρα ποικίλης μουσικής.

5. Αφιέρωμα στους συνθέτες και στα τραγούδια του ραδιοφώνου την «Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφωνίας» με την Ορχήστρα Ποικίλης Μουσικής. Η συναυλία μεταδόθηκε ζωντανά από το «ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ» στις 13 Φεβρουαρίου 2014, και θα μεταδοθεί και από την Δημόσια Τηλεόραση.

6. «Από τα Επτάνησα στις μουσικές του κόσμου, Bel Canto D' Amore». Στις 7 Απριλίου 2014 στο θέατρο Badminton με την πρεμιέρα της συμφωνικής μαντολινάτας του Ιονίου στα πλαίσια των εορτασμών για τα 150 χρόνια της ένωσης των Επτανήσων με την Ελλάδα. Στη συναυλία συνέπραξαν η χορωδία της Κέρκυρας, η χορωδία λυρικών καλλιτεχνών και σπουδαίοι λυρικοί καλλιτέχνες. Η παράσταση μεταδόθηκε από την NEPIT. Υπάρχει επίσης στην WebTV της NEPIT.

7. Αφιέρωμα στην Επτανησιακή και Αθηναϊκή Καντάδα στη εκπομπή του μουσικολόγου Λάμπρου Λιάβα «Το ΑΛΑΤΙ ΤΗΣ ΓΗΣ» που μεταδόθηκε από τη NEPIT στις 6 Οκτωβρίου 2014. Υπάρχει επίσης στην WebTV της NEPIT.

Με τα μουσικά σύνολα έχουν συμπράξει σπουδαίοι λυρικοί καλλιτέχνες της νέας γενιάς, όπως οι: Αντώνης Κορωναίος, Διονύσης Σούρμπης, Νίνα Λοτσάρη, Ειρήνη Κυριακίδου, Ελπινίκη Ζερβού, Ελένη Βουδουράκη, Μπάμπης Βελισσάριος, Καλλιόπη Βέττα, Χρήστος Αμβράζης, Παντελής Κοντός, Νίκος Στεφάνου. **Πόσο εύκολο είναι να διατηρείτε ένα πολιτιστικό σωματείο - Μου-**

σικά Σύνολα τόσο υψηλού επιπέδου, μέσα στην οικονομική κρίση; Η Πολιτεία κατά πόσο σας έχει υποστηρίξει προς αυτή την κατεύθυνση;

Μέχρι τώρα η Πολιτεία δεν έχει βοηθήσει το έργο μας. Κατανοούμε όμως την βαθιά οικονομική κρίση και ελπίζουμε για το μέλλον. Οι μεγάλοι όμως «αρωγοί και χορηγοί» του έργου μας είναι οι χιλιάδες φίλοι που κατακλύζουν τους χώρους των συναυλιών ανά την Ελλάδα και παρά την κρίση με την αγάπη και το υστέρημά τους μας δίνουν τη δύναμη και το κουράγιο να συνεχίσουμε τον δύσκολο και ωραίο αυτό αγώνα. Αυτούς τους απλούς φίλους που μας στηρίζουν θα ήθελα να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου.

Δεδομένου ότι η κρίση που βιώνει η χώρα μας διατρέχει πολλά επίπεδα (οικονομία, πολιτισμός, κ.λ.π.), θεωρείτε πως η πολιτεία μπορεί να χρησιμοποιήσει την «αναπτυξιακή» διάσταση των τεχνών ως ένα όχημα εξόδου από την κρίση;

Είναι απαράδεκτο η κοιτίδα του Πολιτισμού και της Δημοκρατίας, η χώρα των φιλοσόφων, των μεγάλων ποιητών και συνθετών, η «μητέρα» των επιστημών που δίδαξε σε όλο τον κόσμο τις πανανθρώπινες αξίες, να εισάγει και να «αγοράζει» ψεύτικα πολιτιστικά προϊόντα στον βωμό του γρήγορου κέρδους και της πρόσκαιρης διαφήμισης που αλλοιώνουν τον πολιτιστικό της ιστό και την μετατρέπουν σε ουραγό των εξελίξεων. Αυτή τη στιγμή το καλύτερο έμψυχο δυναμικό της νέας μας γενιάς στις τέχνες και στις επιστήμες αναζητά την τύχη του έξω από τη χώρα. Είναι λοιπόν αναγκαία η χάραξη σοβαρής πολιτικής και η δημιουργία πολιτιστικών θεσμών με αναπτυξιακό χαρακτήρα. Για παράδειγμα, όνειρό μου είναι η δημιουργία ενός διεθνούς κύρους και ακτινοβολίας «Πανεπτανησιακού Φεστιβάλ Μουσικής & Τεχνών» που θα έφερνε τα Επτάνησα στο επίκεντρο καθιστώντας τα όχι μόνο τουριστικό αλλά και πολι-

τιστικό προορισμό. Ένα φεστιβάλ με σκοπό τη διατήρηση της πολιτιστικής μας παράδοσης. Ένα φεστιβάλ που θα δώσει βήμα και στους νέους δημιουργούς και σε όλες τις μορφές της τέχνης. Που θα επανεκκινήσει τη λειτουργία του Λυρικού μελοδράματος, θα έχει και εκπαιδευτικό χαρακτήρα, θα αξιοποιήσει και την ερασιτεχνική δημιουργία (χορωδίες, μαντολινάτες, φιλαρμονικές, χορευτικά, θέατρο, κ.ά.), που θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας για τη νέα γενιά και θα δώσει ανάσα στους επαγγελματίες και ώθηση στον τουρισμό.

Θεωρείτε πως ο σημερινός πνευματικός κόσμος των Επτανήσων, λειτουργεί συνεκτικά (ή και συνδετικά), προς την κατεύθυνση μιας σύγχρονης Επτανησιακής Σχολής στις τέχνες και στα γράμματα;

Η εικόνα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια στα Επτάνησα, θεωρείτε πως είναι αντάξια της βαθιάς ιστορίας και της παρακαταθήκης του Ιονίου;

Δεν είμαι μηδενιστής. Έχουν γίνει και σοβαρές προσπάθειες, όμως μεμονωμένες. Για παράδειγμα, η ύπαρξη των καλλιτεχνικών τμημάτων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και στο ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, παρά τα προβλήματα, κρίνεται θετική όσον αφορά στο θεσμικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο της Περιφέρειας. Το Ιόνιο Πέλαγος διαθέτει πολύ ταλέντο και σπουδαίες προσωπικότητες σε όλα τα είδη της τέχνης που το εκπροσωπούν επάξια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με τις ιδιωτικές τους προσπάθειες και τις προσωπικές τους καριέρες. Επαναλαμβάνω όμως την αναγκαιότητα

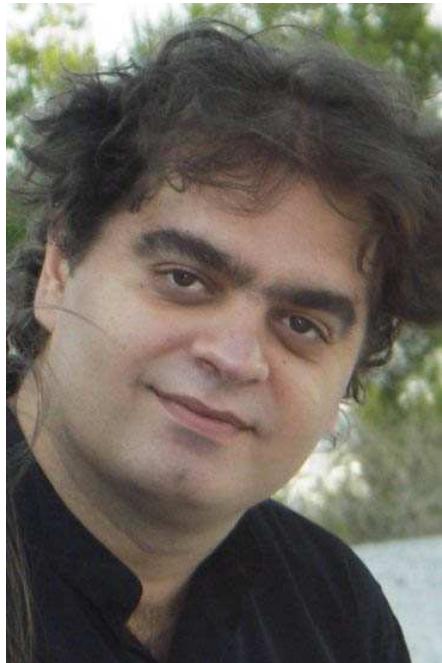
δημιουργίας σοβαρών θεσμών που θα αξιοποιήσουν όλο αυτό το έμψυχο υλικό. Δεν μπορεί ο πολιτισμός να γίνεται έρμαιο της πολιτικής και κομματικής σκοπιμότητας για προεκλογικούς λόγους. Οφεύλει η Πολιτεία να δημιουργήσει σοβαρούς και ανεξάρτητους θεσμούς με δημοκρατική θωράκιση και μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό χαρακτήρα που θα διοικούνται όμως από αναγνωρισμένες προσωπικότητες (επιστήμονες, μαέστρους, σκηνοθέτες, χορογράφους, κ.ά.). Η πολιτιστική πολιτική για την τέχνη πρέπει να χαράσσεται και να δημιουργείται από την ίδια την τέχνη και να προστατεύεται από την Πολιτεία. Η μη ύπαρξη, για παράδειγμα, θέσης Καλλιτεχνικού Διευθυντή και Καλλιτεχνικής Επιτροπής στους πολιτιστικούς οργανισμούς των Δήμων έχει ως αποτέλεσμα ο πολιτισμός να δημιουργείται από αιρετά μεν πρόσωπα, με καλές προθέσεις ίσως, που προέρχονται όμως από άλλου είδους επαγγελματικούς χώρους και δεν μπορούν να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για τις Καλές Τέχνες.

Κλείνοντας, θα θέλαμε να μας αναπτύξετε συνοπτικά τις σκέψεις σας για την μουσική ταυτότητα του Ιονίου μέσα στον 21ο αιώνα.

Είναι αλήθεια πως τίποτε δεν είναι αιώνιο, ο κόσμος αλλάζει δραματικά. Το ίδιο και η μουσική. Νέοι συνθέτες, νέοι τρόποι, νέα ήθη και έθιμα. Σημασία έχει για έναν τόπο να μπορεί να είναι δημιουργός και πρωτοπόρος των εξελίξεων αλλά ταυτόχρονα να μην ξεχνά την ιστορία του, την πολιτιστική του ταυτότητα και να μην αλλοιώνει τη φυσιογνωμία του, αν θέλει να έχει παρόν αλλά και μέλλον.

Μουσική πάντα γραφόταν και πάντα θα γράφεται. Οι καλλιτέχνες της πατρίδας μας πάντα θα δημιουργούν. Σημασία όμως έχει να μην νιώθουν απομονωμένοι ή «ξένοι» μέσα στο ίδιο τους το κράτος. Γ' αυτό, η δημιουργία ενός σοβαρού θεσμού, όπως προανέφερα, θα έδινε στα νησιά μας εξέχουσα θέση στο παγκόσμιο πολιτιστικό γίγνεσθαι του 21ου αιώνα. ■

Παναγής Μπαρμπάτης - Μαέστρος

Ο Παναγής Μπαρμπάτης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1971. Η καταγωγή του είναι από τη Λακόθρα Κεφαλονιάς. Τα πρώτα μουσικά μαθήματα τα πήρε από το μαέστρο Διονύση Αποστολάτο. Σπούδασε ανώτερα θεωρητικά και πάνω στο Ελληνικό Ωδείο με καθηγητή το μουσουργό Ιωάννη Καστρινό καθώς και διεύθυνση ορχήστρας και χορωδίας με καθηγητή το μαέστρο Γεώργιο Αραβίδη. Αποφοίτησε με άριστα και τιμητική διάκριση. Το 1992, σε ηλικία 21 ετών, διηγόθυνε για πρώτη φορά τη Χορωδία Μαντολινάτα Εύγερου Κεφαλονιάς στο θέατρο Παλλάς. Από τότε υπηρετεί με πάθος το χορωδιακό τραγούδι έχοντας δημιουργήσει και διεύθυνει πολλές χορωδίες: δήμων Μαρκοπούλου, Μεσογαίας, Βρηλισσίων, Ν. Ερυθραίας, Νεανική χορωδία-μαντολινάτα Αγ. Παντελεήμονος Αχαρών, Αγίων Αναργύρων, κ.ά. Το 2002 ιδρύει τη χορωδία Λυρικών Καλλιτεχνών και την ορχήστρα «Απόλλων Μουσιγέτης», με την οποία έχει παρουσιάσει σε συνεργασία με διακεκριμένους λυρικούς σολίστ αφιερώματα στην ξένη και Ελληνική οπερέτα, την όπερα, την καντσονέτα, το μιούζικαλ, τον ξένο και Ελληνικό κινηματογράφο, το έντεχνο ελαφρό τραγούδι και την Επτα-

νησιακή και Αθηναϊκή καντάδα. Το είδος αυτό το έχει προβάλλει και σε πολλές τηλεοπτικές εκπομπές. Επίσης, έχει παρουσιάσει αφιερώματα Ελλήνων συνθετών όπως Μίκη Θεοδωράκη, Μάνου Χατζηδάκι, Γιώργου Χατζηνάσιου, Ηλία Ανδριόπουλου, Μιχάλη Σουγιούλη, Κώστα Γιαννίδη, Νίκου και Ανδρέα Χατζηαποστόλου, Θεόφραστου Σακελλαρίδη, κ.ά. Από την περίοδο αυτης κυκλοφορούν 2 CD από ζωντανές ηχογραφήσεις, «Η Αγράμπελη» και «Τα τραγούδια του Μιχάλη Σουγιούλη».

Τελευταίο του δημιουργημα είναι τα Μουσικά Σύνολα της Ένωσης Επτανησίων Ελλάδας (Ε.Ε.Ε.), της οποίας είναι καλλιτεχνικός διευθυντής από το 2012.

Η επίσημη παρουσίαση της δημιουργίας των Μουσικών Συνόλων έγινε στο Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής στις 24 Νοεμβρίου 2013 στο πλαίσιο της τελετής βράβευσης μεγάλων προσωπικοτήτων που κατάγονται από το Ιόνιο.

Τα Μουσικά Σύνολα, συμφωνική ορχήστρα, συμφωνική μαντολινάτα, ορχήστρα ποικίλης μουσικής και χορωδία λυρικών καλλιτεχνών, δημιουργούνται 150 χρόνια μετά την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα, με στόχο να αποτελέσουν όχημα πολιτιστικής ανάπτυξης, διάσωσης και διάδοσης του Επτανησιακού πολιτισμού και του Ελληνικού και διεθνούς belcanto.

Με τα Μουσικά Σύνολα της Ε.Ε.Ε. έχει παρουσιάσει ήδη 4 μεγάλες παραγωγές:

1. «Αφιέρωμα στην Επτανησιακή Μουσική», στις 2 Απριλίου 2012, στο θέατρο Badminton. Η συναυλία προβλήθηκε από την EPT στις 21 Μαΐου 2012 και η ζωντανή ηχογράφηση της συναυλίας αυτής κυκλοφόρησε σε διπλό CD με τίτλο «Απόψε την κιθάρα μου», τον Οκτώβριο του 2013.
2. «Αφιέρωμα στους συνθέτες Νίκο και Ανδρέα Χατζηαποστόλου και στα 100 χρόνια της Ελληνικής οπερέτας», στις 15 Απριλίου 2013 στο θέατρο

Badminton.

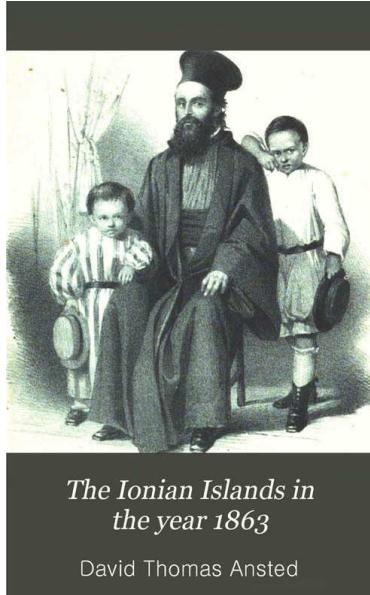
3. «Bel Canto D' Amore - Οι ωραιότερες μελωδίες αγάπης του κόσμου» σε σύμπραξη με την περίφημη χορωδία της Κέρκυρας, στις 5 Αυγούστου 2013, στο Παλαιό Φρούριο Κέρκυρας.
4. «Αφιέρωμα στην Στέλλα Γκρέκα», την τελευταία εν ζωή μεγάλη τραγουδιστρια της μεταπολεμικής Αθήνας με τίτλο: «Στέλλα Γκρέκα, Μία φωνή μύθος» με την Ορχήστρα ποικίλης μουσικής, στις 16 Δεκεμβρίου 2013, στο θέατρο Badminton.

5. «Από τα Επτάνησα στις μουσικές του κόσμου, Bel Canto D' Amore», στις 7 Απριλίου 2014, στο θέατρο Badminton με την πρεμιέρα της συμφωνικής μαντολινάτας στα πλαίσια των εορτασμών για τα 150 χρόνια της ένωσης των Επτανήσων. Στη συναυλία συνέπραξαν η χορωδία της Κέρκυρας, η χορωδία λυρικών καλλιτεχνών και σπουδαίοι λυρικοί καλλιτέχνες. Η παράσταση μεταδόθηκε από τη NEPIT ενώ είναι διαθέσιμη από την υπηρεσία WebTV της NEPIT.

6. Αφιέρωμα στους συνθέτες και στα τραγούδια του ραδιοφώνου την «Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφωνίας» με την Ορχήστρα Ποικίλης Μουσικής. Η συναυλία μεταδόθηκε ζωντανά από το «ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ» στις 13 Φεβρουαρίου 2014, ενώ θα μεταδοθεί και από τη NEPIT.

7. Αφιέρωμα στην Επτανησιακή και Αθηναϊκή Καντάδα, στην εκπομπή του μουσικολόγου Λάμπρου Λιάβα «Το Αλάτι της Γης» που μεταδόθηκε από τη NEPIT στις 6 Οκτωβρίου 2014 και υπάρχει διαθέσιμη στην υπηρεσία WebTV της NEPIT.

Με τα Μουσικά Σύνολα έχουν συμπράξει σπουδαίοι λυρικοί καλλιτέχνες της νέας γενιάς, μεταξύ των οποίων οι Αντώνης Κορωναίος, Διονύσης Σούρμπης, Νίνα Λοτσάρη, Ειρήνη Κυριακίδην, Ελπινίκη Ζερβού, Ελένη Βουδουράκη, Μπάμπης Βελιστάριος, Καλλιόπη Βέττα, Χρήστος Αμβράζης, Παντελής Κοντός, και Νίκος Στεφάνου. ■

Βιβλιοπαρουσίαση - Προδημοσίευση:

Τα Ιόνια Νησιά το Έτος 1863

Ντέιβιντ Τόμας Άνστεντ

Εκδόσεις «Αιγιαλός» - Βιβλιοπωλείο Κύβος - www.e-kivos.gr

Μετάφραση: Χρήστος Χριστόπουλος

Στοιχεία πρωτοτόπου:

THE IONIAN ISLANDS IN THE YEAR 1863.

BY

PROFESSOR D. T. ANSTEID, M.A., F.R.S.,
ETC., ETC., ETC.

“The isles of Greece! The isles of Greece!
Where burning Sappho loved and sung —
Where grew the arts of war and peace.” — Byron.

LONDON:

WM. H. ALLEN & CO., 13, WATERLOO PLACE, S.W.
1863.

Σημείωμα του μεταφραστή

Το 1863 - παραμονή της ένωσης των Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα - ο Βρετανός ακαδημαϊκός και περιηγητής Thomas Ansted επισκέφτηκε την ευρύτερη περιοχή. Σκοπός του ήταν η παρατήρηση και καταγραφή των σημαντικών ζυμώσεων και αλλαγών που είχαν ήδη ξεκινήσει να λαμβάνουν χώρα καθώς τα νησιά ετοιμάζονταν πυρετωδώς να αποτελέσουν τμήμα του πρόσφατου, ακόμα, Ελληνικού Βασιλείου. Γεννημένος το 1814, ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο πανεπιστήμιο του Cambridge και σύντομα αναγνωρίστηκε ως ένας από τους πιο διακεκριμένους γεωλόγους της εποχής. Οπλισμένος με το φιλελεύθερο πνεύμα και την ταξιδιωτική του διάθεση γνώρισε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα τις Βρετανικές αποικίες και

προτεκτοράτα. Σε κάθε περίπτωση, όπως και στην αντίστοιχη των Ιονίων Νήσων, δεν δίστασε να ασκήσει την κριτική του τόσο προς την Βρετανική Αυτοκρατορία όσο και προς τους γηγενείς πληθυσμούς. Στο έργο του «Τα Ιόνια Νησιά το Έτος 1863» συνδυάζει την επιστημονική παρατήρηση, την ιστορική καταγραφή, τον πολιτικό σχολιασμό και την σατυρική διάθεση. Τα ακόλουθα αποσπάσματα επιχειρούν να προσφέρουν στον αναγνώστη ένα μικρό δείγμα της γραφής του.

Το βιβλίο «Τα Ιόνια Νησιά το Έτος 1863» θα κυκλοφορήσει σύντομα από τις εκδόσεις «Αιγιαλός».

Χρήστος Χριστόπουλος

«Τὰ νησιὰ τῆς Ἑλλάδας! ὡς νησιὰ βλογημένα,
Ποῦ μὲ ἀγάπη καὶ φλόγα μιὰ Σαπφὼ τραγουδοῦσε,
Ποῦ πολέμων κ' εἰρήνης δῶρα ἀνθίζαν σπαρμένα» — Βύρων

Πρόλογος

Όταν κατέστη πιθανό πως τα νησιά τα οποία απάρτιζαν το Ηνωμένο Κράτος των Επτανήσων, έχοντας παραμείνει υπό την προστασία του Βρετανικού Στέμματος από την Συνθήκη του 1815, ήταν πιθανό σύντομα να αποτελέσουν κομμάτι της Ελλάδας, αισθάνθηκα πως θα ήταν ενδιαφέρον, από κάθε άποψη, να τα επισκεφθώ πριν μια τόσο μεγάλη αλλαγή λάβει χώρα. Η παρουσία των συμπατριωτών μου δεν μπορούσε παρά να καταστήσει το έργο της έρευνας, συγκριτικά, εύκολο. Επρόκειτο να δω μια χώρα ετοιμαζόμενη για μια ειρηνική επανάσταση. Θα μπορούσα να

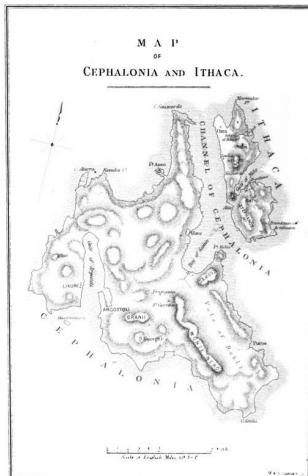
κρίνω, σε κάποιο μέτρο, τα πεπραγμένα της Αγγλίας· σε ποια έκταση είχε εκπληρώσει την υπεύθυνη λειτουργία που είχε αναλάβει και ποια ήταν η πιθανότητα τα σχέδια της να καρποφορήσουν. Θα είχα τη δυνατότητα, σε ένα κομβικό σημείο για την ιστορία των νησιών, να παρατηρήσω και να μελετήσω την φυσική γεωγραφία και γεωλογία τους καθώς και τα έθιμα των ανθρώπων· επιπλέον, σαν απλός παρατηρητής, ίσως να εξεταζα, από απόσταση, κρίνοντας δικαιότερα από τους αναμεμειγμένους, την υπάρχουσα διαμάχη και το κατά πόσο υπάρχει αιτία για την εδώ και

καιρό διαβόητη απουσία συμπάθειας προς τη Βρετανική κυβέρνηση στους κόπλους της Γερουσίας.

Τα αποτελέσματα της επίσκεψης μου θα αποτυπωθούν στις ακόλουθες σελίδες. Παρουσιάζουν τα νησιά και τους ανθρώπους όπως πραγματικά είναι, και όπως εγώ τους είδα. Ελπίζω να αντανακλούν ένα μέρος της ικανοποίησης και ευχαριστησης που έλαβα κάνοντας τις παρατηρήσεις μου.

Οφείλω την θερμότερη αναγνώριση στους πολυάριθμους και ευγενείς φίλους, σε όλα τα νησιά. Από τον Ύπατο Αρμοστή, τους Τοποτηρητές, την Γραμματεία της Κυβέρ-

νησης, και τους υπόλοιπους λειτουργούς της Πολιτείας, κάθε θέσης μέχρι τον φτωχότερο βαρκάρη, ιδιοκτήτη ζώου, αστυνόμο και υπηρέτη τόσο ανάμεσα στους συντοπίτες μου όσο και στους γηγενείς των νησιών. Συνάντησα παντού την θερμότερη φιλοξενία και την πιο πρόθυμη φροντίδα όλων των επιθυμιών μου.

Χάρτης της Κεφαλονιάς (από το βιβλίο).

Η φιλοξενία αποτελεί, πράγματι, σήμερα, όχι λιγότερο απ' ότι τα κλασικά χρόνια, ιερό καθήκον σε αυτά τα νησιά, και μάλιστα πρόκειται για ένα καθήκον απόλυτα συνειδητά εκτελεσμένο. Σε ένα τόπο όπου όλοι έχουν επιδείξει τέτοια ευγένεια, δεν τολμώ να συγκεκριμενοποιήσω· ομολογώ,

όμως, πως, συχνά, συγκινήθηκα ιδιαίτερα από την φανερή λύπη με την οποία γινόταν δεκτή η άρνηση να δεχτώ μια πράξη απλής καλοσύνης όσο και από την αντίστοιχη έκφραση ικανοποίησης όταν μια μικρή εξυπηρέτηση προσφερόταν.

Το γεγονός πως ένας λαός με τόσες πολλές ποιότητες, όπως αυτοί οι νησιώτες, κατέχει την ίδια στιγμή ένα κομμάτι από τις αδυναμίες, και ελαττώματα, τόσο κοινές στις ακτές του Λεβάντε, δεν αποτελεί έκπληξη. Οι αρετές τους, όμως, υπάρχουν, και δεν πρέπει να λησμονούνται.

Κανένας ταξιδιώτης, ο οποίος έχει επισκεφτεί τα Ιόνια Νησιά, δεν μπορεί, νομίζω, να αμφισβητήσει πως μια αλλαγή από το παρόν μοντέλο διακυβέρνησης, σε αυτό που θα το διαδεχθεί υπό έναν Έλληνα βασιλιά, δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει μια μακρά δοκιμαστική περίοδο. Ο ενθουσιασμός με τον οποίο μια ένωση με την Ελλάδα θα γίνει αποδεκτή πρέπει σύντομα να καταλαγάσει μπροστά στην αναγκαιότητα της πραγματικότητας, και ένα πολύ δύσκολο έργο τότε θα εκκινήσει, εκείνο, κυρίως, του να προσαρμοστεί ο παλαιός τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι ανδρώθηκαν – πάντοτε υπό καθοδήγηση – σε ένα νέο τρόπο συμβατό με την δια-

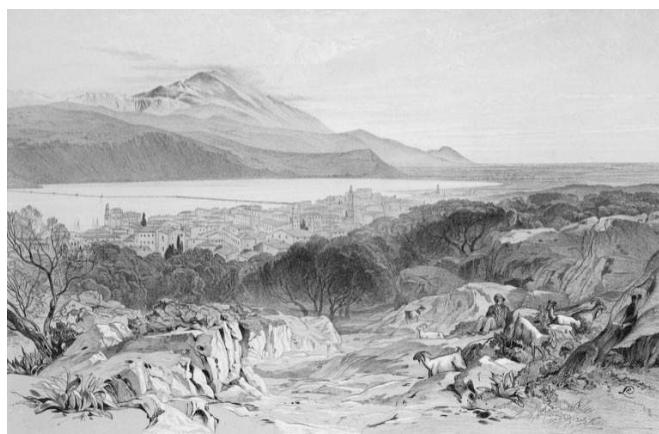
χείριση ενός βασιλείου υπό μια συνταγματική κυβέρνηση.

Εύχομαι το τελικό αποτέλεσμα να είναι το επιθυμητό· μακάρι η Αγγλία να δει το βασίλειο της Ελλάδας να ακμάζει και να γίνεται σπουδαίο, υπό τον Πρίγκιπα που έχει τώρα επιλεγεί να οδηγήσει το πεπρωμένο της, και η Ανατολή, ίσως, να αποκτήσει ξανά ένα ισχυρό, ανεξάρτητο και καλώς καθοδηγούμενο Χριστιανικό βασίλειο. Αυτή θα ήταν μια έκβαση αντάξια του δεκάτου ένατου αιώνα, μιάς εποχής ήδη αξιοσημείωτης για την αναγέννηση και αποκατάσταση της Ιταλίας.

Τέλος, ας μην αφεθεί μια φαινομενική αποτυχία, ή πρώιμη αναταραχή, να αποθαρρύνει όσους επιθυμούν το κάλο της Ελλάδας. Ο δρόμος προς την ελευθερία δεν υπήρξε ποτέ λείος και ανθοστόλιστος. Η ελευθερία απολαμβάνει να κατοικεί σε βραχώδεις ακτές και σχεδόν απρόσιτα λημέρια, και καθώς η Ελλάδα έχει υπάρξει σπίτι της για αιώνες, μπορεί τώρα να είναι σίγουρη πως και εκείνη, με τη σειρά της, δεν ξεχνά εύκολα τους τόπους που κάποτε αγιάστηκαν από την παρουσία της.

Impington Hall
Κέιμπριτζ, Αύγουστος, 1863

Ο δράκος του Μαύρου Βουνού...

Αργοστόλι και το Μαύρο Βουνό, E. Lear (1812-1888).

Οι δυτικές πλαγιές του Μαύρου Βουνού, ακόμα σημαδεμένες από τα απομεινάρια του

θεσπέσιου πευκοδάσους που κάποτε τις κάλυπτε, προσφέρουν υπέροχη θέα. Φαίνεται επίσης να συνδέονται με τους θρύλους και τις προκαταλήψεις των ανθρώπων παρόλο που οι ρίζες τους, καθώς ο πληθυσμός του νησιού είναι σχετικά πρό-

σφατος, δεν χάνονται πίσω στο χρόνο. Έτσι, ο καιρός της Βενετικής κατοχής σχεδόν φαίνεται να ανήκει στην

αρχαιότητα της περιοχής· γι' αυτό το λόγο, πέρα από μια απλή καταγραφή, δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί περισσότερο ο ακόλουθος θρύλος. Ανήκει στις πρόσφατες διηγήσεις της υπαίθρου και αναφέρεται σε δύο αδελφούς με το όνομα Λουκίσσα, οι οποίοι σε παλαιότερους καιρούς απέκτησαν μεγάλη περιουσία στις πλαγιές του βουνού. Ένας τρομερός δράκος κατοικούσε τότε σε ένα σπήλαιο στα βουνά και, όπως συνηθίζεται με τους δράκους, κυνηγούσε τη νύχτα, καταφεύγοντας την ημέρα στο λημέρι του. Κάθε βράδυ αναζητούσε ένα θύμα για να ικανοποιήσει την τρομερή του όρεξη. Κα-

νένα χωριό δεν ήταν ασφαλές από τις επιθέσεις του τέρατος· επιπλέον, ήταν ιδιαίτερα δυνατός και πανούργος για να αντιμετωπιστεί. Κανένας συνηθισμένος άνθρωπος δεν τολμούσε να του αντισταθεί ή να του στήσει καρτέρι στη σπηλιά του· σύμφωνα με την εμπειρία σε παρόμοιες περιπτώσεις χρειαζόταν ένας ήρωας, και μάλιστα έξυπνος, για να νικήσει το θηρίο. Τελικά οι δυο αδελφοί, εκείνη την εποχή καρβουνιάρηδες, ή ασκώντας κάποιο παρόμοιο επάγγελμα, δέχτηκαν, υπό προϋποθέσεις, να τον σκοτώσουν. Οι αδελφοί, αφού ανακάλυψαν το ακριβές μονοπάτι από το λημέρι του, ετοίμασαν κατά τη διάρκεια της ημέρας δυο λάκκους, ο καθένας αρκετά μεγάλος και βαθύς για να χωρέσει έναν άντρα κρυμμένο κάτω από χόρτα και κλαδιά. Υπήρχε απόσταση ανάμεσα στους δύο λάκκους, ήταν τέτοια όμως που ο ένας άντρας μπορούσε να ακούσει τον άλλο. Όταν όλα ήταν

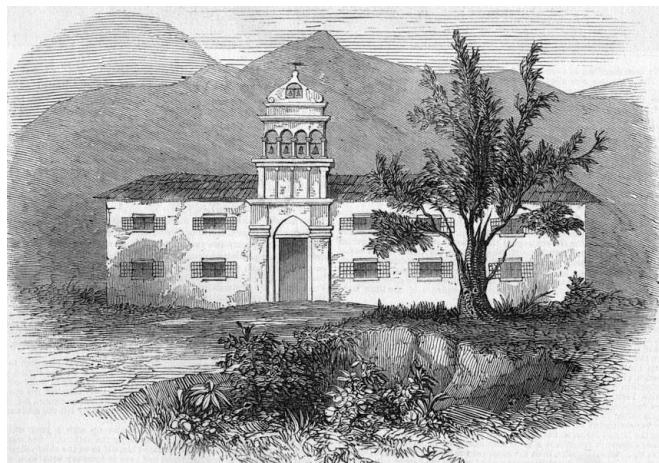
έτοιμα, και το σχέδιο είχε ολοκληρωθεί, οι αδελφοί ετοιμάστηκαν για την συνάντηση. Οπλισμένοι με κάθε πιθανό όπλο μπήκαν στους λάκκους και, αφού καλύφθηκαν προσεκτικά, περίμεναν το ηλιοβασίλεμα. Σύντομα ο δράκος βγήκε για τη βραδινή του βόλτα, και δείπνο, όταν περνώντας κοντά από τους λάκκους ο ένας από τους αδελφούς, όπως είχε συμφωνηθεί, έκανε θόρυβο. Ο δράκος, τεντώνοντας τα αυτιά του, πίστεψε πως η λεία του ήταν κοντά και η ανάγκη να περιπλανηθεί ήδη στο τέλος της. Προχώρησε αμέσως προς την κατεύθυνση του θορύβου. Καθώς πλησίασε το σημείο απ' όπου προερχόταν ο θόρυβος και αναζητούσε το θύμα του, ο άλλος αδελφός έκανε ένα παρόμοιο θόρυβο. «Όπα!» είπε ο κ. Δρακός στον εαυτό του «έκανα λάθος, το δείπνο μου είναι εκεί και όχι εδώ». Έτσι κατευθύνθηκε προς τον άλλο λάκκο, ο ένοικος του οποίου παρέμεινε ακί-

νητος μετά τη φασαρία. Με το που πλησίασε το νέο σημείο ενδιαφέροντος, ο φίλος μας στο πρώτο λάκκο δίνει ένα καινούριο σινιάλο· το κακόμιορφο κτήνος πηγαινοερχόταν μπρος και πίσω σαν ένας γάιδαρος ανάμεσα σε δυο δεμάτια άχυρο, ή σαν τον εραστή που δήλωσε:

«Ποσό ευτυχισμένος θα ήμουν με την μια
Αν η άλλη έμενε μακριά»

Τελικά εξαντλημένος από το περπάτημα και αδύναμος επίσης, από το άδειο στομάχι, ξάπλωσε εξαντλημένος. Τότε ξεπρόβαλαν τα δυο αδέλφια και εκμεταλλεύμενοι τα πλεονεκτήματα τους, κατάφεραν να τον νικήσουν. Έκτοτε δεν υπάρχει κάποια αναφορά για τον δράκο, η ύπαιθρος έχει ηρεμήσει και οι αδελφοί έλαβαν σαν ανταμοιβή ένα μεγάλο κομμάτι γης στη βουνοπλαγιά. ■

Θαύματα στη Μονή...

Μονή Αγίου Γερασίμου, 1849.

Όλη η δυτική όψη του Μαύρου Βουνού, από την κοιλάδα του Αγίου Γερασίμου ως την κορυφή, είναι ενδιαφέροντα. Στην κοιλάδα βρίσκεται η μονή, επίσης αφιερωμένη στον Άγιο Γεράσιμο, η οποία, όχι πολύ παλιότερα υπήρξε τόπος σκανδαλωδών γεγονότων. Θαύματα, πιο συγκεκριμένα θαυματουργές θεραπείες μανιακών και ανθρώπων που υποτίθεται πως είχαν καταλειφθεί από δαίμονες,

την ήσυχη ζωή, προσποιούνταν πως θεραπεύτηκαν από την παρέμβαση του Αγίου. Οι γυναίκες επίσης έβρισκαν κατάλυμα στα μεγαλύτερα διαμερίσματα όπου, μακριά από τους συζύγους και φίλους τους, δέχονταν επισκέψεις, κοσμικών ή κληρικών. Σταδιακά τα γεγονότα έλαβαν διαστάσεις και ο Τοποτηρητής το θεώρησε απαραίτητο να παρέμβει. Πραγματοποίησε μια απροειδοποίητη επί-

λάμβαναν χώρα τόσο συχνά που το μέρος έγινε ιδιαίτερα γνωστό και ελκυστικό για αυτές. Διάφοροι τεμπέληδες, υποκρινόμενοι τους τρελούς, έρχονταν αναζητώντας κατάλυμα και φαγητό σε βάρος της μονής και οι οποίοι, όταν κουράζονταν από αυτή

σκεψη, πραγματοποίησε με τη σειρά του μερικά θαύματα στους μανιακούς και καθάρισε τη μονή. Είναι τώρα και πάλι αξιοσέβαστη.

Οι Ελληνικές μονές και μοναστήρια, όπως και οι αντίστοιχες στις Ρωμαιοκαθολικές χώρες, υπόκεινται σε περιστασιακά προβλήματα τέτοιου είδους και συχνά λειτουργούν σαν δικαιολογία για την υιοθέτηση ενός τεμπέλικου και άχρηστου τρόπου ζωής· απ' όσο, όμως, μπόρεσα να μάθω αυτές οι περιπτώσεις ξεδιάντροπου και διαβόητου σκανδάλου είναι σπάνιες στην Ελλάδα καθώς, γενικά, ο διαθέσιμος χώρος των θρησκευτικών οίκων είναι πολύ μικρός και η θέση τους συχνά δυσπρόσιτη για να αποτελέσουν πόλο έλξης τέτοιων ατόμων. Οι γυναίκες δεν είναι περισσότερο περιορισμένες από τους άντρες· είναι συνήθως μεγάλης ηλικίας και είναι περισσότερο αφοσιωμένες στις κοινωφελείς πράξεις παρά στις άσχημες συνήθειες τις οποίες θα μπορούσε να επιφέρει η απραξία. ■

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

«Εξήντα δύο χιλιάδες τετρακόσιες επαναλήψεις κάνουν μία αλήθεια.»

Αλντονς Χάζλεϋ, Θαυμαστός καινούριος κόσμος (*Brave New World*), 1932.

Η επίδραση των «δημοσίων σχέσεων» και της «πολιτικής επικοινωνίας» στην καθημερινότητα μας είναι ιδιαίτερα αισθητή. Ωστόσο, η προπαγάνδα, όπως είναι γνωστή αυτή η τέχνη-επιστήμη χωρίς ευφημισμούς, δεν είναι σημερινή εφεύρεση, άρχισε να διαμορφώνεται στην σύγχρονη μορφή της στις αρχές του περασμένου αιώνα. Σε κρίσιμες περιόδους και σε περιόδους κρίσης η προπαγάνδα είναι ισχυρό και απαραίτητο όπλο στη φαρέτρα αν-

τών που έχουν την πραγματική εξουσία στα χέρια τους. Και αντίθετα με την κοινή αφήγηση αυτοί που έχουν την πραγματική εξουσία στα χέρια τους δεν είναι αυτοί που ψηφίζουμε στις εκλογές. Αυτή η στήλη έχει στόχο να προσεγγίσει το θέμα της προπαγάνδας όπως την βιώνουμε στην καθημερινότητα μας αναζητώντας τις ιστορικές ρίζες και αναφορές της και διερευνώντας τις μεθόδους και τις τεχνικές της. ■

Ο ΟΡΓΟΥΕΛ ΕΦΤΑΣΕ ΑΡΓΑ...

Το Σύστημα Προπαγάνδας

Ο Νόαμ Τσόμσκι για τη «βιομηχανία της συναίνεσης».

Ε: Έχετε ασχοληθεί εκτεταμένα με την πολιτική της γλώσσας και της σημασιολογίας και έχετε πει: «Πρέπει να αφαιρέσουμε διαδοχικά τα πέπλα της διαστρέβλωσης για να δούμε την αλήθεια». Η ερώτησή μου είναι η ακόλουθη: στην εποχή του Όργουελ και με δεδομένο το εκπαιδευτικό σύστημα των ΗΠΑ, ποια είναι τα διανοητικά εργαλεία που παρέχει το σύστημα στους φοιτητές για να αποκωδικοποιήσουν, να αποκρυπτογραφήσουν και να μεταφράσουν αυτούς τους Οργουελιανούς όρους;

Α: Επιτρέψτε μου, αρχικά, να κάνω κάποιο σχόλιο σχετικά μ' αυτό. Αν και όλοι μας και εγώ επίσης, ονομάζουμε την εποχή αυτή, εποχή του Όργουελ, η πραγματικότητα είναι ότι ο Όργουελ εμφανίστηκε αργά στη σκηνή. Η αμερικάνικη βιομηχανία δημοσίων σχέσεων, η οποία είναι μια πολύ περίτεχνη βιομηχανία, ήδη από τις αρχές του 1920 έχει αναπτύξει αυτά τα εργαλεία, έχει γράψει γι' αυτά, κοκ. Στην πραγματικότητα, ακόμη και νωρίτερα, κατά την διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οι αμερικάνοι ιστορικοί προσφέρθηκαν στον πρόεδρο Γουντρού Γουίλσον, να επιτελέσουν ένα στόχο τον οποίο ονόμαζαν «Ιστορικό Σχεδιασμό», εννοώντας μ' αυτό τον σχεδιασμό των γεγονότων της ιστορίας με τρόπο που θα εξυπηρετούσαν την πολιτική του κράτους. Αυτό είναι Ορ-

γουελιανό πολύ πριν αρχίσει να γράφει ο Όργουελ. Λίγο μετά από αυτό, αμερικάνοι δημοσιογράφοι όπως ο Γουόλτερ Λίπμαν, ο διάσημος αμερικάνος δημοσιογράφος, είπαν το 1921, ότι η τέχνη της δημοκρατίας απαιτεί ό,τι ονόμαζαν «βιομηχανία της συναίνεσης», ό,τι η βιομηχανία δημοσίων σχέσεων ονόμαζε «σχεδιασμό της συναίνεσης», ένας άλλος όρος για τον Οργουελιανό «έλεγχο της σκέψης». Η ιδέα ήταν ότι, σ' ένα κράτος στο οποίο η κυβέρνηση δεν μπορεί να ελέγξει το λαό δια της βίας, το καλύτερο που έχει να κάνει είναι να ελέγξει τη σκέψη του. Έτσι, αυτό είχε γίνει σε μεγάλο βαθμό κατανοητό πριν τον Όργουελ και οι τεχνικές είχαν σχεδιαστεί και είχαν εφαρμοστεί ευρέως.

Όσο για το τι διδάσκουν τα σχολεία για να προστατεύσουν τους ανθρώπους από αυτή την κατάσταση, η απάντηση είναι απλή, τίποτα. Στην πραγματικότητα, τα σχολεία βρίσκονται στην αντίπερα όχθη, είναι μέρος του μηχανισμού παραπληροφόρησης και αυτό είναι απόλυτα κατανοητό επίσης. Είναι κατανοητό ακόμα και από τους φιλελεύθερους διανοούμενους, τους θεωρητικούς της δημοκρατίας, κλπ. Αυτό φαίνεται, για παράδειγμα, στη σημαντική μελέτη Η Κρίση της Δημοκρατίας, μιας Οργουελιανής έννοιας έκθεση των «αρ-

χών της δημοκρατίας», που εκδόθηκε από την Τριμερή Επιτροπή, μια διεθνή ελίτ, φιλελεύθερων, κυρίως, διανοούμενων, ανθρώπων των οποίων τυπικός εκπρόσωπος είναι ο Κάρτερ. Εκείνοι που επάνδρωναν τον μηχανισμό της διοίκησής της, αναφέρονται στα σχολεία σαν θεσμούς υπεύθυνους για την «κατήχηση της νεολαίας», φυσικά σ' αυτό το κείμενο μιλούν μεταξύ τους, αυτό δεν είναι κάτι που συζητείται δημόσια. Άλλα αυτός είναι ο τρόπος που αντιλαμβάνονται τα πράγματα. Τα σχολεία είναι θεσμοί για κατήχηση, για επιβολή πειθαρχίας, για αποκλεισμό της δυνατότητας ανάπτυξης ανεξάρτητης σκέψης και παίζουν ένα θεσμικό ρόλο σε ένα σύστημα ελέγχου και επιβολής. Τα αληθινά σχολεία θα έπρεπε να προσφέρουν στους ανθρώπους τεχνικές αυτοάμυνας, αλλά αυτό θα σήμαινε την διδασκαλία της αλήθειας για τον κόσμο και την κοινωνία και τα σχολεία δεν θα μπορούσαν να επιβιώσουν για πολύ, αν έκαναν κάτι τέτοιο.

Το κείμενο είναι απόσπασμα από συνέντευξη του Νόαμ Τσόμσκι προς τον Ντέιβιντ Μπαρ-σαμιάν Μπούλντερ, Κολοράντο, 24-10-1986.

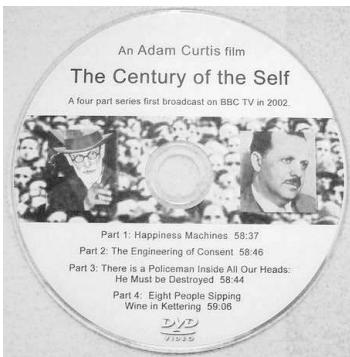
Πηγή: Νόαμ Τσόμσκι, *Ta MME ως όργανο κοινωνικού ελέγχου και επιβολής, 1997*. Μετάφραση: Νότης Πάτσαλος, 3η Έκδοση, Αθήνα. Εκδότης: Ελεύθερος Τύπος ■

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΕΥΦΗΜΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟΥ ΑΙΩΝΑ...

Από την Προπαγάνδα στις Δημόσιες Σχέσεις

Η ψυχανάλυση στην υπηρεσία της «πολιτικής επικοινωνίας» και της εξουσίας.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα από το σενάριο των πρώτου επεισοδίου («Μηχανές Ευτυχίας») της σειράς «Ο αιώνας του εαυτού» του Άνταμ Κέρτις, η οποία προβλήθηκε για πρώτη φορά το 2002 από το BBC.

To DVD της σειράς «Ο αιώνας του εαυτού». Η σειρά αποτελείται από τέσσερα επεισόδια: 1: «Μηχανές Ευτυχίας». 2: «Μηχανική της συναίνεσης». 3: «Υπάρχει ένας αστυνομικός μέσα στο κεφάλι όλων μας: πρέπει να εξοντωθεί». 4: «Οκτώ άνθρωποι πίνουν κρασί στο Κέτερινγκ». Πηγή Φωτ.: earthworm@flickr.

Μια νέα θεωρία σχετικά με την ανθρώπινη φύση διατυπώθηκε από τον Σίγκμουντ Φρόιντ. Είχε ανακαλύψει, έλεγε, ότι σεξουαλικά και επιθετικά ένστικτα κρύβονται βαθιά μέσα στο μυαλό όλων των ανθρώπων. Δυνάμεις οι οποίες αν μείνουν ανεξέλεγκτες οδηγούν τα άτομα και τις κοινωνίες στο χάος και την καταστροφή.

Αυτή η σειρά αφορά τη χρήση των θεωριών του Φρόιντ για τον έλεγχο του επικίνδυνου όχλου, σε μια εποχή δημοκρατίας της μάζας.

Στην καρδιά της ιστορίας της σειράς δεν βρίσκεται μόνο ο Φρόιντ, αλλά κι άλλα μέλη της οικογένειας του. Το επεισόδιο αυτό έχει πρωταγωνιστή τον Αμερικανό ανιψιό του Φρόιντ, Έντουαρντ Μπερνέζ. Ο Μπερνέζ είναι σχεδόν παντελώς άγνωστος σήμερα αλλά η επιρροή του στην ιστορία του 20ού αιώνα υπήρξε σχεδόν τόσο μεγάλη όσο και αυτή του διάσημου θείου του. Γιατί ο Μπερνέζ

ήταν ο πρώτος που πήρε τις ιδέες του Φρόιντ σχετικά με τα ανθρώπινα όντα και τις χρησιμοποίησε για τη χειραγώγηση των μαζών. Έδειξε στις αμερικανικές εταιρείες, για πρώτη φορά, πώς να πείσουν τον κόσμο να επιθυμεί πράγματα που δεν χρειάζεται, συνδέοντας τα προϊόντα μαζικής παραγωγής με τις υποσυνείδητες επιθυμίες.

Έτσι, γεννήθηκε μια νέα πολιτική ιδέα, για τον έλεγχο των μαζών. Όταν ικανοποιούνται οι υποσυνείδητες επιθυμίες τους, οι άνθρωποι γίνονται ευτυχισμένοι και πειθήνιοι. Ξεκινούσε η εποχή του καταναλωτικού εαυτού, ο οποίος έχει κυριαρχήσει τον κόσμο μας σήμερα.

Ο αιώνας του εαυτού

Μέρος πρώτο: Μηχανές ευτυχίας

Οι ιδέες του Φρόιντ σχετικά με τη λειτουργία του ανθρώπινου νου έφετασαν να γίνουν ένα αποδεκτό μέρος της κοινωνίας.

Οι ψυχαναλυτές συγκεντρώνονται επησίως σε ανάκτορο της Βιέννης.

“Είμαστε στο χορό των ψυχαναλυτών, στον οποίο συμμετέχουν επιστήμονες, ασθενείς, αλλά και φίλοι και κόσμος της υψηλής κοινωνίας, που θέλει να παραστεί σε μια κομψή συγκέντρωση.”

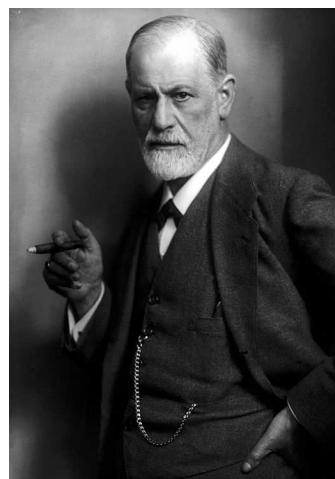
Alfred Fritz,
Πρόεδρος Παγκόσμιου
Συμβουλίου Ψυχοθεραπείας

Δεν ήταν, όμως, πάντα έτσι. Πριν από έναν αιώνα, η βιεννέζικη κοινωνία μισούσε τις ιδέες του Φρόιντ. Τότε, η Βιέννη ήταν το κέντρο τεράστιας αυτοκρατορίας, ηγετικής στην Κεντρική Ευρώπη. Και, στην ισχυρή αριστοκρατία της εποχής, οι ιδέες του Φρόιντ προκαλούσαν όχι μόνο αμηχανία αλλά αυτή καθεαυτή η ιδέα της

εξέτασης και ανάλυσης των ενδόμυχων σκέψεων των ανθρώπων ήταν απειλή για τον απόλυτο έλεγχο τους.

“Βλέπετε αυτοί είχαν την εξουσία εκείνο τον καιρό και φυσικά δεν σου επιτρεπόταν να εκφράσεις τα ενδόμυχα συναισθήματα σου, εννοώ ότι απλά δεν μπορούσες. Αν ήσουν δυστυχισμένη, κι έβλεπες κάποια, δεν μπορούσες να κλάψεις στον ώμο της ή να παραπονεθείς για τα συναισθήματα σου στο χωριό. Ήταν σαν να πουλούσες τα συναισθήματά σου. Δεν μπορούσες γιατί έπρεπε να σε σέβονται. Ο Φρόιντ αμφισβήτησε αυτές τις συμπεριφορές με το έργο του. Για να μάθεις τον εαυτό σου, έπρεπε να αναφωτηθείς πράγματα σχετικά με την κοινωνία και ό,τι σε περιβάλλει. Κι εκείνες τις εποχές, αυτό δεν ήταν αποδεκτό. Γιατί; Γιατί η αυτοδημιούργητη αυτοκρατορία σου, θα κατέρρεε ήδη πολύ νωρίτερα.”

Κόμισσα Erzie Karolyi - Βουδαπέστη

Σίγκμουντ Φρόιντ (6 Μαΐου 1856 - 23 Σεπτεμβρίου 1939). Αυστριακός νευρολόγος γνωστός ως ο πατέρας της ψυχανάλυσης. Πηγή Φωτ.: wikimedia.org.

Αυτό που φοβούνταν οι ηγεμόνες της αυτοκρατορίας, ακόμα περισσότερο, ήταν η άποψη του Φρόιντ ότι κάθε άνθρωπος κρύβει επικίνδυνα ένστικτα. Ο Φρόιντ ανέπτυξε τη μέθοδο που ονόμασε ψυχανάλυση. Μέσω της ανάλυσης των ονείρων και

των ελεύθερων συνειρμών, ξέθαβε, έλεγε, ισχυρές σεξουαλικές και επιθετικές δυνάμεις που ήταν απομεινάρια του ζωικού παρελθόντος μας. Συναισθήματα που καταπίεζονταν γιατί ήταν πολύ επικίνδυνα.

Ο Έντουαρντ Μπερνέζ σε νεαρή ηλικία.
Πηγή Φωτ.: rsparlourtricks
.blogspot.com

“Ο Φρόιντ επινόησε μια μέθοδο εξερεύνησης του κρυφού νου, τον οποίο σήμερα αποκαλούμε «υποσυνείδητο» και είναι εντελώς άγνωστος στο συνείδητό. Και μίλησε για ένα όριο στο μυαλό που εμποδίζει την εκδήλωση των επιθετικών δυνάμεων που κρύβονται στο υποσυνείδητο.”

Δρ. Ernest Jones - Συνάδελφος του Φρόιντ

Το 1914, η Αυστρο-Ουγγρική Αυτοκρατορία οδήγησε την Ευρώπη στον πόλεμο. Καθώς η φρίκη σωρευόταν, ο Φρόιντ την έβλεπε ως τρομερή απόδειξη της αλήθειας των ευρημάτων του. Έγραψε ότι αυτό μόνο μπορούσαμε να περιμένουμε από τον κόσμο σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ψυχανάλυσης. Οι κυβερνήσεις ελευθέρωσαν τα πρωτόγονα ένστικτα των ανθρώπων, και κανείς δεν φαινόταν να γνώριζε πώς να τα σταματήσει.

Εκείνη την εποχή, ο ανιψιός του Φρόιντ, Έντουαρντ Μπερνέζ, εργαζόταν σαν εκπρόσωπος τύπου στις Ηνωμένες Πολιτείες. Σημαντικότερος πελάτης του ήταν ο τραγουδιστής της όπερας, Καρούζο, που περιόδευε τότε στις ΗΠΑ. Οι γονείς του Μπερνέζ είχαν μεταναστεύσει στις ΗΠΑ πριν 20 χρόνια, αλλά ο ίδιος διατηρούσε επαφή με τον θείο του και τον συναντούσε σε διακοπές στις Άλπεις.

Αυτή τη φορά όμως ο Μπερνέζ, θα επέστρεψε στην Ευρώπη για πολύ διαφορετικό λόγο. Το βράδυ που ο Καρούζο παρουσίαζε το έργο του στο Τολέδο του Οχαίου, η Αμερική ανακοίνωσε ότι έμπαινε στον πόλεμο ενάντια στην Γερμανία και την Αυστρία. Στο πλαίσιο της πολεμικής προσπάθειας κυβέρνηση των ΗΠΑ ανακοίνωσε τη δημιουργία επιτροπής για την δημόσια πληροφόρηση και ο Μπερνέζ κλήθηκε να προωθήσει τους στρατιωτικούς σκοπούς της Αμερικής στον Τύπο. Ο πρόεδρος, Γουντροούν Γουίλσον, ανακοίνωσε ότι οι ΗΠΑ θα πολεμούσαν, όχι για να επανορθώσουν τις παλιές αυτοκρατορίες, αλλά για να φέρουν τη δημοκρατία σε όλη την Ευρώπη.

Ο Μπερνέζ αποδείχτηκε εξαιρετικά ταλαντούχος στην προώθηση της ιδέας αυτής, τόσο στη χώρα του όσο και στο εξωτερικό και στο τέλος του πολέμου, ο πρόεδρος του ζήτησε να τον συνοδεύσει στην Ειρηνευτική Διάσκεψη στο Παρίσι.

“Με μεγάλη μου έκπληξη, με προσκάλεσαν να συνοδεύσω τον Γουντροούν Γουίλσον στη διάσκεψη ειρήνης. Και σε ηλικία 26 ετών ήμουν στο Παρίσι καθ' όλη τη διάρκεια της ειρηνευτικής διάσκεψης που λάμβανε χώρα στο προάστιο του Παρισιού και είχαμε δουλέψει για να κάνουμε τον κόσμο ασφαλή για την δημοκρατία. Αυτό ήταν το μεγάλο σύνθημα.”

Έντουαρντ Μπερνέζ, 1991

«Ο κόσμος πρέπει να γίνει ασφαλής για την Δημοκρατία. Πρόεδρος Γουίλσον».

Η υποδοχή του Γουίλσον στο Παρίσι εξέπληξε τον Μπερνέζ και τους άλλους Αμερικανούς προπαγανδιστές. Η προπαγάνδα τους τον είχε

παρουσιάσει ως απελευθερωτή των λαών, τον άνθρωπο που θα δημιουργούσε έναν νέο κόσμο όπου οι άνθρωποι θα ήταν ελεύθεροι. Τον έκαναν έναν ήρωα για τις μάζες. Βλέποντας το πλήθος γύρω από τον Γουίλσον, ο Μπερνέζ άρχισε να αναρωτέαται αν θα ήταν δυνατό να εφαρμόσει το ίδιο είδος πειθούς των μαζών αλλά σε περίοδο ειρήνης.

Προπαγανδιστικό φυλλάδιο του Πολεμικού Ναυτικού των ΗΠΑ κατά τον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο: «Κρατάει τον Κόσμο ασφαλή για την Δημοκρατία. Κατατάξου και βοήθησε τον».

“Όταν επέστρεψα στις ΗΠΑ, κατάλαβα ότι αν μπορείς να χρησιμοποιήσεις την προπαγάνδα στον πόλεμο, μπορείς να τη χρησιμοποιήσεις και σε καιρό ειρήνης. Και η «προπαγάνδα» είχε καταλήξει να είναι κακή λέξη γιατί την χρησιμοποιούσαν οι Γερμανοί. Αυτό που έκανα ήταν να προσπαθήσω να βρω κάποιες άλλες λέξεις κι έτσι βρήκαμε τη λέξη Συμβούλιο για τις «Δημόσιες Σχέσεις». ”

Έντουαρντ Μπερνέζ, 1991

Ο Μπερνέζ επέστρεψε στη Νέα Υόρκη και εγκαταστάθηκε ως Σύμβουλος Δημοσίων Σχέσεων σε ένα μικρό γραφείο στο Μπρόντγουεϊ. Ήταν η πρώτη φορά που χρησιμοποιούνταν αυτός ο όρος. ■

ΟΙ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΩ

Η Μαύρη Πανώλη

Όταν οι προνομιούχοι φοβούνται θανάσιμα αυτά που οι υπόλοιποι υποχρεωτικά θα υποστούν...

The Animals. (1967)

Mία από τις πρώτες φωτογραφίες προώθησης του συγκροτήματος «the Animals» στο Κάστρο Keep των Newcastle, πιθανότατα το 1964. Από αριστερά προς τα δεξιά: Eric Burdon (Vocals), Alan Price (Keyboards), Chas Chandler (Bass), Hilton Valentine (Guitar), John Steel (Drums). Πηγή Φωτ.: wikimedia.org.

Η καμπάνα χτυπάει, η μαύρη πανώλη χτύπησε. Κι άρρωστα μάτια κοιτάνε ψηλά, λες και ξέρουν προς τα πού θα ταξιδέψουν οι ψυχές τους.

(«φέρτε έξω τους νεκρούς σας»)

Μια μαυροφορεμένη γυναίκα κλαίει καθώς περνάει η νεκρική πομπή και καλόγεροι θρηνούν σε λειτουργία.

Οι υγιείς ακόμη χωρικοί βροντάνε την πόρτα του κάστρου γιατί είναι ασφαλέστερα πίσω από τα τείχη. Τα χτυπήματα τους μουντοί ήχοι στην εγκαταλελειμμένη και σιωπηλή αυλή.

Τα σώματα των άτυχων πρήζονται στον καυτό ήλιο έξω από τα τείχη του κάστρου. Κι αυτοί που αγνοούν όλα τα γεγονότα λεηλατούν τα άρρωστα πτώματα για εναπομείναντα πλούτη.

(«φέρτε έξω τους νεκρούς σας»)

Και η καμπάνα εξακολουθεί να χτυπά. Ένας άνδρας περπατά γύρω από τα

τείχη, εξωτερικά. Το φως της λάμπας του χορεύει τις σκιές καθώς κινείται. Φροντίζει τους άρρωστους, δίνει ανακούφιση σε όλους όσους μπορεί στην ετοιμοθάνατη γυναίκα και στον άνδρα που κλαίει. Άλλα πιο πολύ πονάει για τα παιδιά.

(«ακάθαρτοι»)

Δάκρυα λάμπουν στα μάγουλά του άξιζε άραγε ο άνθρωπος αυτό το θάνατο;

Και δεν θα πεθάνουν όλοι, μονάχα οι φτωχοί, γιατί οι πλούσιοι είναι μέσα στα τείχη του κάστρου. Κι εκείνος ξέρει ότι θα μπορούσε να είναι μαζί τους μα εκείνοι γελούν για αυτό τον ανόητο άνθρωπο μέσα από τα παράθυρα του πέτρινου φρουρίου.

Και η καμπάνα εξακολουθεί να χτυπά.

(«ακάθαρτοι»)

Πολλούς θανάτους και πολλές μέρες αργότερα χύθηκαν πολλά δάκρυα αλλά μάταια, γιατί τα δάκρυα δεν μπορούν να σβήσουν τον πόνο του θανάτου. Μόνο ο χρόνος έχει αυτό το ταλέντο.

Τα χέρια του γέμισαν φουσκάλες αλλά αυτός ο άνθρωπος συνεχίζει να προχωράει. Το μοναδικό στοιχείο λογικής ότι οι άνθρωποι απευθύνονται σε αυτόν για απαντήσεις κι αυτός απαντάει σε όλους.

Και η καμπάνα συνεχίζει να χτυπά μέσα από τα τείχη του κάστρου.

(«φέρτε έξω τους νεκρούς σας»)

Οι νεκροί θάβονται τώρα πια και η πανώλη βρίσκεται στο τέλος της. Η ζωή για τους ανθρώπους ανθίζει και πάλι. Αναστίνουν φρέσκο αέρα όπως έκαναν και παλιά και δεν υπάρχει ούτε ένας ήχος πέρα από τα τείχη του κάστρου.

Η καμπάνα έχει σταματήσει. Μόνο σιωπή ακούγεται. Οι χωρικοί από έξω αναρωτιούνται τι συνέβη από μέσα.

Μέσα στα κόκκαλα τους νοιώθουν ότι

κάτι δεν πάει καλά. Η καμπάνα έχει σιωπήσει πάρα πολύ καιρό. Για πολλές μέρες ούτε μια ψυχή δεν σάλεψε από το πέτρινο φρούριο που ζουν οι πλούσιοι.

Κανείς δεν ήρθε και κανείς δεν έφυγε. Ο φόβος μπορεί να κάνει πολλά παράξενα πράγματα. Και παρόλο που το νερό στέρεψε, τα στόματα τους κάηκαν και οι κοιλιές τους ξεράθηκαν, κανείς τους δεν έκανε ένα βήμα για να βγει έξω. Κανείς δεν είχε τόσο πολύ θάρρος.

Επειδή φοβόντουσαν τους χωρικούς και τον κόσμο τους έξω προτίμησαν την ασφάλεια και δεν κουνήθηκαν, αλλά ένας - ένας άρχισαν να εξασθενούν και πέθαναν.

Εμπνευσμένος από τον Μαύρο Θάνατο, ο Χορός του Θανάτου ή Danse Macabre, μια αλληγορία για την καθολικότητα του θανάτου, αποτελεί σύνηθες μοτίβο ζωγραφικής στην ύστερη Μεσαιωνική περίοδο. Η φωτογραφία προέρχεται από την γερμανική έκδοση του Χρονικού του Κόσμου του Hartman Schedel (Νυρεμβέργη, 1493). Ο Μαύρος Θάνατος ή Μαύρη Πανώλη ήταν μια από τις πιο καταστροφικές πανδημίες στην ιστορία της ανθρωπότητας που εκτιμάται ότι οδήγησε στο θάνατο 75 έως 200 εκατομμυρίων ανθρώπων στην Ευρώπη τα έτη 1346 – 1353. Πηγή Φωτ.: wikimedia.org.

Το κείμενο είναι οι στίχοι του κομματιού «The Black Plague» από το άλμπουμ «Winds of Change» (Άνεμοι Αλλαγής, 1967) του Eric Burdon και του συγκροτήματος «The Animals». ■

Κικιρικουουουου

Ξύπνα Βασίλη

Ακούω φωνές... (εντός μου και εκτός)

«Δίπλα στους Ρομά ζουν
άνθρωποι»¹

*
«εμείς θα βαράμε το
νταούλι και αυτές θα
χορεύουν»²

«I can't * * * breathe»³

«στους δρόμους της
ανατροπής σμιλεύουμε το
μέλλον»⁴

*
«Θρασίμια»⁵

**από εκλογές σε εκλογές
ξεμείναμε από επιλογές**

¹ Σοφία Βούλτεψη, Κυβερν. Εκπρόσωπος.

² Αλέξης Τσίπρας, ομιλία στην Λαμία: «εμείς θα βαράμε το νταούλι και αυτές θα χορεύουν, δεν θα παιζούν αντοί το ζουρνά για να χορέουμε εμείς σ' όποιο σκοπό θέλουν». ■

³ «Δεν μπορώ να αναπνεύσω» ήταν τα τελευταία λόγια του 43χρονου Ερικ Γκάρνερ ο οποίος πέθανε (17/7/2014) μετά από την προσπάθεια ακινητοποίησης από αστυνομικό με την εφαρμογή της «λαβής-πνιγμού». Τα τελευταία του λόγια έγιναν σύνθημα των διαδηλωτών στις διαμαρτυρίες για τους θανάτους αφροδιμερικανών από τα πυρά λευκών αστυνομικών με πιο πρόσφατο το θάνατο του Μάικλ Μπράουν στο Φέργκιουνσον στις 9/8/2014. ■

⁴ Το σύνθημα των 3ου κεντρικού φεστιβάλ της νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου (10/2014).

⁵ Ο Πρωθυπουργός για τους φοιτητές που δέκοψαν συνεδρίαση της Συγκλήτου του Παν/μίου Αθηνών, ζητώντας να συμμετάσχουν σε αυτή (στη γιορτή για τα 40 χρόνια της ΟΝΝΕΔ)

έστω - www.estο.gr

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ

Για επικοινωνία, παρατηρήσεις
ή για να στείλετε άρθρα:

Τηλ.: 211 790 2112,

Φαξ: 211 790 5003,

Email: [info\[at\]estο.gr](mailto:info[at]estο.gr),

Φόρμα Επικοινωνίας:
www.estο.gr/contact

Θ@Θ@Θ www.estο.gr

Σύνωρα κι Ενότια

Το διαδίκτυο διευκολύνει την αναζήτηση απόψεων, ειδήσεων και κειμένων με τον ίδιο τρόπο που διευκολύνει το προσπέρασμα και την απόσπαση της προσοχής. Στην στήλη αυτή φιλοξενούνται σύντομα αποσπάσματα και αναφορές σε ειδήσεις, ιδέες και απόψεις που έχουν δημοσιευθεί στο διαδίκτυο και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, ανάλυσης και/ή συζήτησης.

Γιατί το Ποτάμι είναι τόσο φιλοχουντικό;

INFOWAR
info-war.gr

Πηγή: info-war.gr

17/11/2014

Ούτε δυο εβδομάδες δεν είχαν περάσει από τα τερατώδη ψέματα που εκστόμισε ο «φιλόσοφος» του ποταμιού Στέλιος Ράμφος για το δήθεν μηδενικό χρέος που άφησε πίσω της η χούντα και το Ποτάμι επανήλθε στην υπόγεια φιλοχουντική στάση που εκφράζει εδώ και χρόνια ο Σταύρος Θεοδωράκης. «Η εξέγερση των φοιτητών το '73», διαβάσαμε σε ανακοίνωση του κόμματος, «ήταν μια ηρωική πράξη που έγινε κόντρα στους κομματικούς μηχανισμούς της εποχής». Δεν χρειάζεται φυσικά να μπει κανείς στον κόπο να εξηγεί στον «δημοσιογράφο – πλυντήριο της Χρυσής Αυγής», Σταύρο Θεοδωράκη, ότι στα χρόνια της δικτατορίας δεν υπήρχαν πολιτικά κόμματα. ■

**Κείμενο στήριξης
στον Νίκο Ρωμανό**

Πηγή: ellinofrenetianet.gr

Λοιπόν,

σε ένα κράτος όπου η υποταγμένη στα μνημόνια και τις Τρόικες κυβέρνηση καταπατά κάθε νόμο του Συντάγματος, κάθε ανθρώπινη αξία, ψηφίζει νόμους που εξυπηρετούν εγχώρια και ξένα συμφέροντα, αποφυλακίζει εμπόρους ναρκωτικών και παρέχει χλιδή στους φυλακισμένους Χρυσαυγίτες και στους Τσοχατζόπουλους, ένας νέος ζητά το αυτονότο. Να εφαρμοστεί ο νόμος. Το κράτος δικαίου που οι κυβερνώντες επαγγέλλονται, σήμερα εκδικείται ένα νέο παιδί που δεν προδίδει τις ιδέες του και δεν δέχεται πεντακοσάρικα και χειραψίες από δοτούς υπουργούς και

βαλσαμωμένους Προέδρους της Δημοκρατίας σε στημένες τελετές. Ο Ρωμανός με ασπίδα τη ζωή του, ζητά να φοιτήσει στο Πανεπιστήμιο, δε ζητά να αποφυλακιστεί, δε ζητά να πέσει στα μαλακά η ποινή του. Κόντρα στις προκαταλήψεις, στα ταμπού και στην άποψη που διαμορφώνουν τα κυρίαρχα ΜΜΕ, οφείλουμε να αντιδράσουμε και να συμπαραταχθούμε στο δίκαιο και αυτονότο αίτημα ενός νέου ανθρώπου. Αυτός ο εκβιασμός της κυβέρνησης δεν πρέπει να περάσει. Η κυβέρνηση είναι αυτή που έχει την αποκλειστική ευθύνη για τη ζωή του. Ζητάμε να γίνει σεβαστή η επιθυμία των απεργών πείνας και να μην προχωρήσει η υποχρεωτική σίτιση τους, πράξη που συνιστά ιατρικό βασανισμό συμφώνα με τις διεθνείς συνθήκες. Εκφράζουμε την αμέριστη συμπαράσταση, στήριξη και αλληλεγγύη στους απεργούς πείνας Νίκο Ρωμανό και Γιάννη Μιχαηλίδη και στις οικογένειες τους. Στον δίκαιο αγώνα που δίνουν, είμαστε μαζί τους με όλες μας τις δυνάμεις. ■

Ελληνοφρένεια Θύμιος Καλαμούκης

- Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης • Λάκης

Λαζόπουλος • Τζίμης Πανούσης

• Χριστόφορος Ζαραλίκος ■

Ο πανικός τους, η ελπίδα μας

Γιάννης Βαρουφάκης 8/12/2014

Πηγή: protagon.gr

Διαβάζουμε ότι κάποιοι μάνατζερς κερδοσκοπικών επενδυτικών ταμείων (hedge funds) του Λονδίνου «φρίκαραν» μετά από συνάντησή τους με εκπροσώπους του ΣΥΡΙΖΑ, οι οποίοι τους παρουσίασαν τις προθέσεις του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Δεν γνωρίζω τι ειπώθηκε μεταξύ τους. Αυτό που γνωρίζω είναι ότι τα hedge funds θα εγκατέλειπαν την χώρα έτσι κι αλλιώς, με οποιαδήποτε κυβέρνηση ante portas. Και ότι όσο πιο γρήγορα φύγουν τόσο καλύτερα. Γιατί να φύγουν; Δεν θέλουμε τις επενδύσεις τους; Όχι ιδιαίτερα! ■